

Núm. 1 - Juliol 2020 #ningú dormint al carrer

Viure al carrer a Barcelona

RADIOGRAFIA D'UNA CIUTAT SENSE LLAR

Arrels Fundació som una fundació privada que des del 1987 atenem persones sense llar de la ciutat de Barcelona. Oferim allotjament, alimentació, atenció social i orientació a més de 2.500 persones l'any. Unes 400 persones voluntàries i una seixantena de treballadors, juntament amb les persones afectades per aquesta problemàtica, treballem per fer possible **#ningúdormintalcarrer**.

Acompanyem

orientem i atenem les persones sense llar cap a una situació més autònoma.

Sensibilitzem

la ciutadania respecte als problemes de la pobresa al nostre entorn.

Denunciem

situacions injustes i aportem solucions a les administracions i a la societat civil.

Col·labora!

☎ 93 441 29 90 📞 692 68 90 92

🕒 De dilluns a divendres | De 9:30h a 14h i de 16h a 19:30h

@ amics@arrelsfundacio.org

€ La Caixa: ES43 2100 0975 2802 0006 5046
Triodos Bank: ES18 1491 0001 2120 1336 6022

Edita Arrels Fundació
Visualització de dades: Jaume Pérez
Maquetació: www.sherpa.agency
Fotografia: Juan Lemus

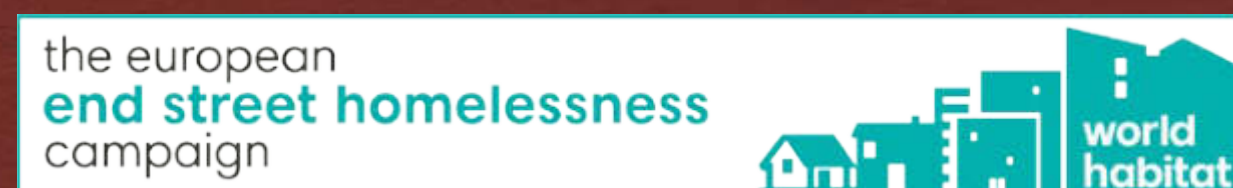
Agraïm també la seva col·laboració a l'Ana Basanta Díaz, la Berta Hernández Villà i 300.000Km/s.

Moltes gràcies a les 1.439 persones que viuen al ras que han respost l'enquesta del cens a Barcelona durant les diferents edicions. Moltes gràcies també a les més de 1.600 persones voluntàries que ho han fet possible.

Com citar:

ARRELS FUNDACIÓ (2020). *Viure al carrer a Barcelona. Radiografia d'una ciutat sense llar*. Barcelona: Arrels Fundació (Informe #ningúdormintalcarrer, núm. 1)

Amb la col·laboració de:

Riereta 24, baixos, 08001 Barcelona
www.arrelsfundacio.org

	Editorial	4
1	La punta de l'iceberg. Quantes persones viuen al carrer a Barcelona?	9
2	Rostres. Qui viu al carrer a Barcelona?	12
3	Vulnerabilitat. Com afecta viure al carrer?	19
4	Atenció social. Quina atenció reben i quina atenció necessiten les persones que viuen al carrer?	32
5	De la ciutat als barris. On viuen les persones al carrer a Barcelona?	41
	Propostes per fer possible #ningú dormint al carrer	46

Editorial

Ni un sol dia vivint al carrer

Després de quatre anys fent entrevistes a persones que viuen al carrer a Barcelona —més de 1.400, en el marc del cens—, hem arribat a una conclusió ben dura: sis mesos dormint al carrer ja és, de llarg, massa temps. Un sol dia al carrer ja és una injustícia inacceptable i una vulneració de drets, però a partir dels sis mesos al ras el deteriorament i la vulnerabilitat de les persones creix de manera alarmant.

Ningú viu al carrer perquè vol. I malgrat allotjar-se en un alberg és un recurs que hi ha persones que rebutgen —perquè no és una opció que tingui en compte la situació i problemàtiques de totes les persones—, a Barcelona qui s'hi vol allotjar es troba amb una llista d'espera de més de mig any.

Una persona de cada deu ens explica que fa més de deu anys que viu al carrer. La meitat hi porten més d'un any. Són persones atrapades en una cronificació que no els permet sortir-se'n. Les solucions tradicionals no funcionen i condemnen a la perpetuïtat aquestes persones, fins que no s'aposti per respostes que s'adaptin a les seves necessitats i capacitats.

El cens de persones que viuen al carrer fa visible aquesta dura realitat. I no hi ha una perspectiva optimista. No hi ha els recursos suficients ni tampoc cap consens de llarga durada per eradicar aquesta injustícia. La situació és complexa i s'agreuja, tal com hem vist en el context de la covid-19 i l'estat d'alarma. Més enllà dels recursos, hi ha lleis, com la d'estrangeria, que impedeixen qualsevol tipus de perspectiva de futur a molta població migrada. I incrementa el nombre de joves migrants que viuen al carrer i estan totalment desprotegits.

Viure al carrer escurça dràsticament la vida de les persones. La maquinària estructural que empeny les persones al carrer és més eficient que la nostra capacitat de revertir la problemàtica. La solució és la prevenció i l'habitatge. Mentre aquesta resposta no arriba, hem de buscar solucions que minimitzin el patiment de les persones. I, per suposat, resoldre les causes que forcen les persones a viure al carrer.

Ferran Busquets,
director d'Arrels Fundació.

@ferranb

Metodologia

L'informe **'Viure al carrer a Barcelona. Radiografia d'una ciutat sense llar'** ofereix una mirada sobre les persones que viuen al carrer a la ciutat a partir de l'anàlisi de dades obtingudes els darrers quatre anys, del 2016 al 2019. La principal font del document és el **cens de persones que viuen al carrer a Barcelona** organitzat per Arrels Fundació durant quatre anys consecutius. Té l'objectiu de tenir un coneixement més profund sobre la problemàtica del sensellarisme, concretament sobre la situació de les persones que viuen al ras. Aquest coneixement és imprescindible per impulsar polítiques socials i recursos útils que s'adaptin a la seva realitat i que s'enfoquin a aconseguir que ningú dormi al carrer.

El cens que realitzem a Barcelona és una acció que forma part de la campanya europea per acabar amb el sensellarisme (en anglès *European End Street Homelessness Campaign*) impulsada per l'organització britànica World Habitat. Aquesta campanya té l'objectiu d'aconseguir que no hi hagi #ningúdormintalcarrer i hi participem 13 ciutats europees. Arrels Fundació formem part de la campanya des del 2015 i ens encarreguem de desenvolupar-la a la ciutat de Barcelona.

Quines dades analitzem?

Analitzem les dades dels censos realitzats a Barcelona des del 2016 per conèixer la situació de les persones que viuen al ras a la ciutat i la seva evolució.

Durant aquests quatre anys...

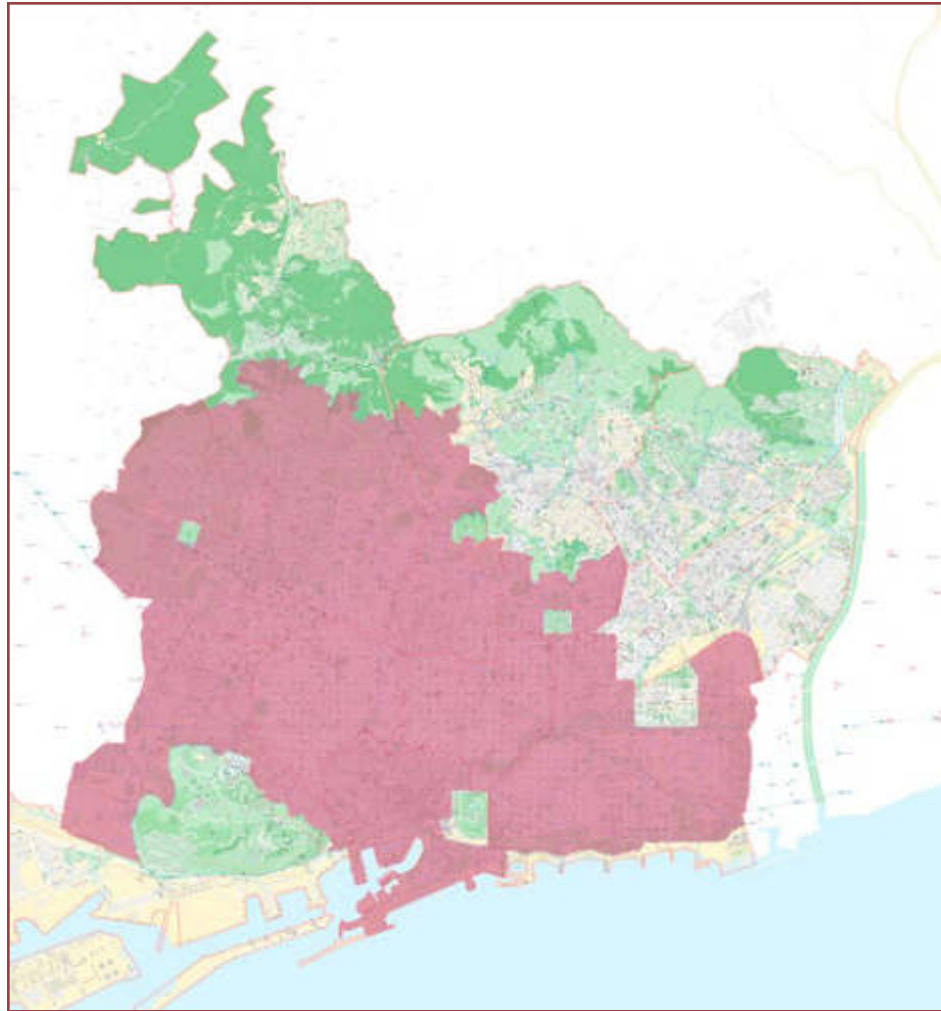
- 1.439 persones que viuen al ras han respost l'enquesta del cens.
- Més de 1.600 persones voluntàries ho han fet possible.

Qui respon i qui no respon l'enquesta del cens?

Durant el cens proposem respondre l'enquesta a totes les persones que veiem dormint al carrer o que per la seva actitud o posat tenim la certesa que estan a punt de fer-ho. Al llarg dels darrers quatre anys moltes de les persones que hem localitzat ens han explicat la seva situació (la meitat d'elles van respondre l'enquesta l'any 2016 i un terç el 2019), però no totes ho han fet i el motius són diversos:

- Hi ha persones que dormen profundament i a qui no despertem.
- Hi ha persones que no la poden respondre per barreres idiomàtiques.
- Hi ha persones que declinen respondre l'enquesta.

 Aquesta és una limitació! Algunes de les persones que no responen l'enquesta sabem que fa temps que viuen al carrer i es troben en una situació especialment vulnerable i deteriorada. D'aquesta manera, els resultats del cens són més optimistes del que serien si haguéssim obtingut les seves respostes. Cal tenir en compte que per respondre el cens cal una conversa activa d'aproximadament mitja hora.

Cens 2016

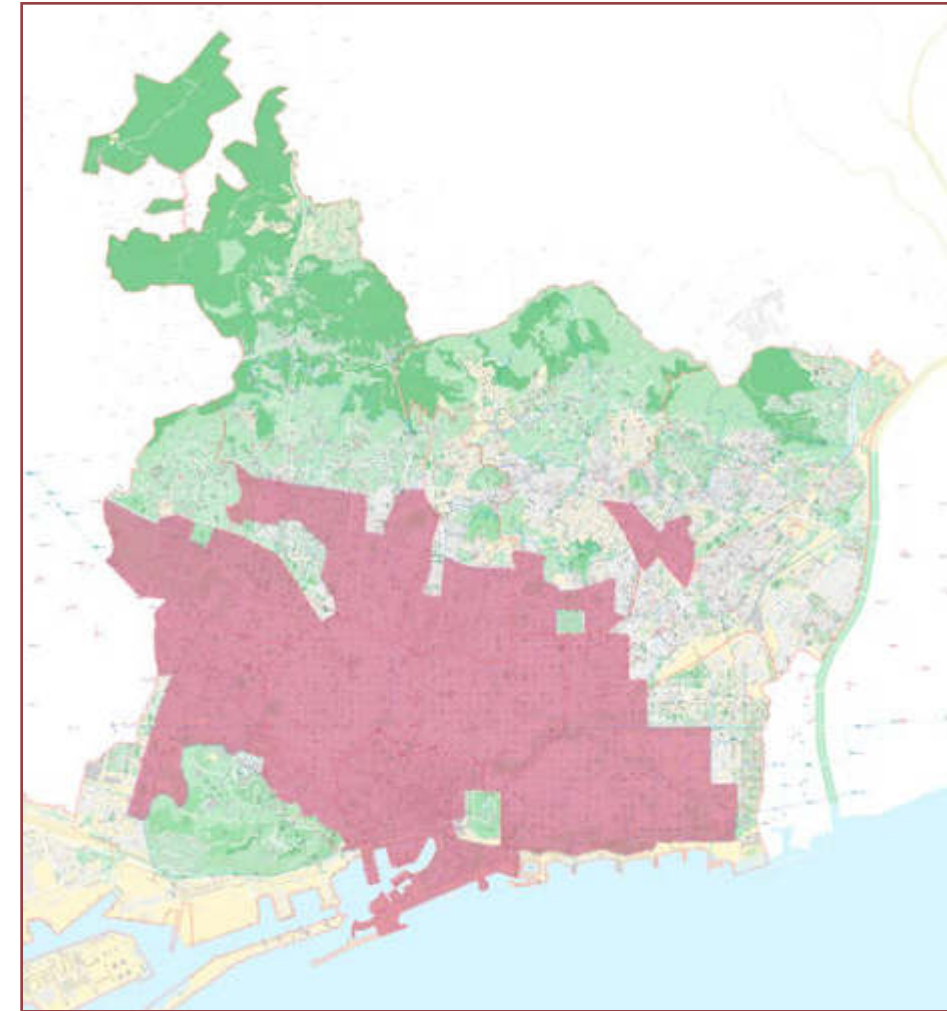
Quan: Nits del 30 i 31 de maig i l'1 de juny.

Persones que dormen al ras: 348 persones responen les nostres preguntes i localitzem 624 persones.

Voluntariat: 284 persones.

Àrea: 47% de la superfície municipal de Barcelona, centrant-nos en la trama urbana.

Districtes: Caminem per 43 barris, recorrent els districtes de Ciutat Vella, l'Eixample, Les Corts i Gràcia i algunes zones de Sants-Montjuïc, Sarrià, Horta-Guinardó i Sant Martí.

Cens 2017

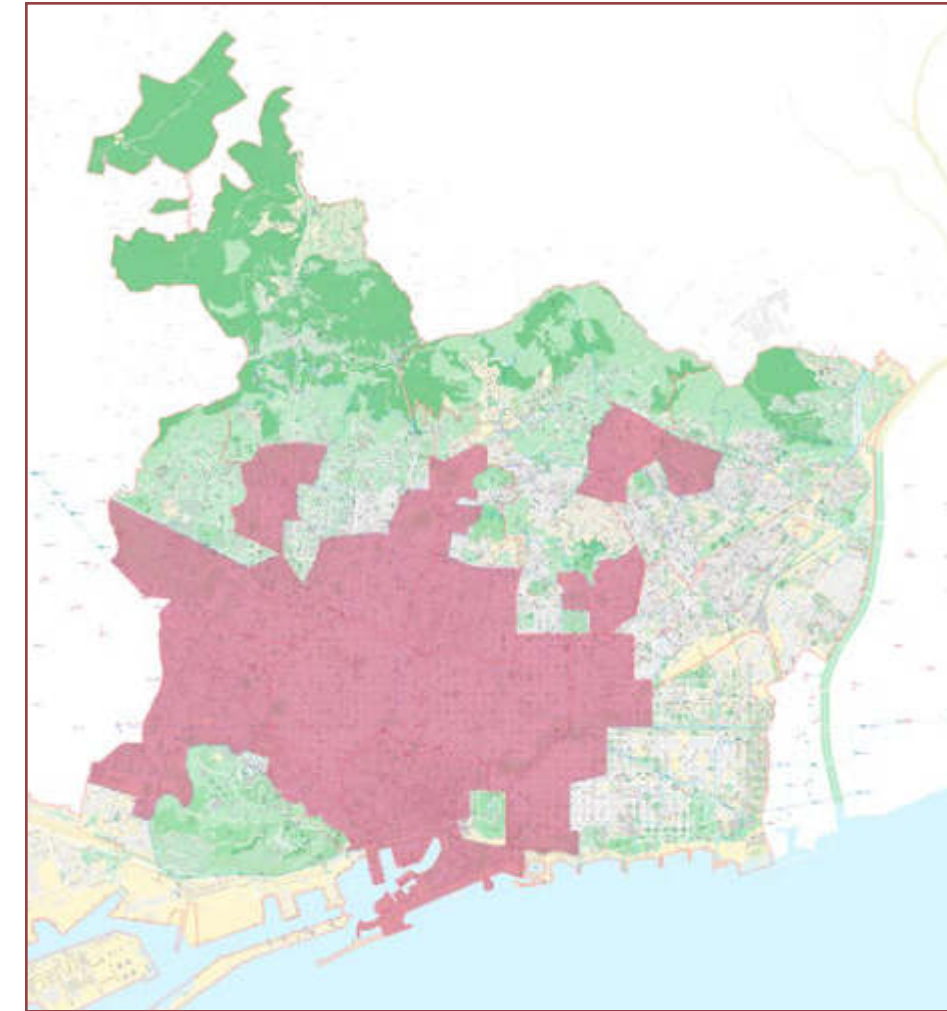
Quan: Nits del 6, 7 i 8 de juny.

Persones que dormen al ras: 358 persones responen les nostres preguntes i localitzem 905 persones.

Voluntariat: 400 persones.

Àrea: 35% de la superfície municipal de Barcelona, centrant-nos en la trama urbana.

Districtes: Caminem per 40 barris, recorrent els districtes de Ciutat Vella i l'Eixample i algunes zones de Sants-Montjuïc, Les Corts, Sarrià, Gràcia, Horta-Guinardó, Nou Barris i Sant Martí.

Cens 2018

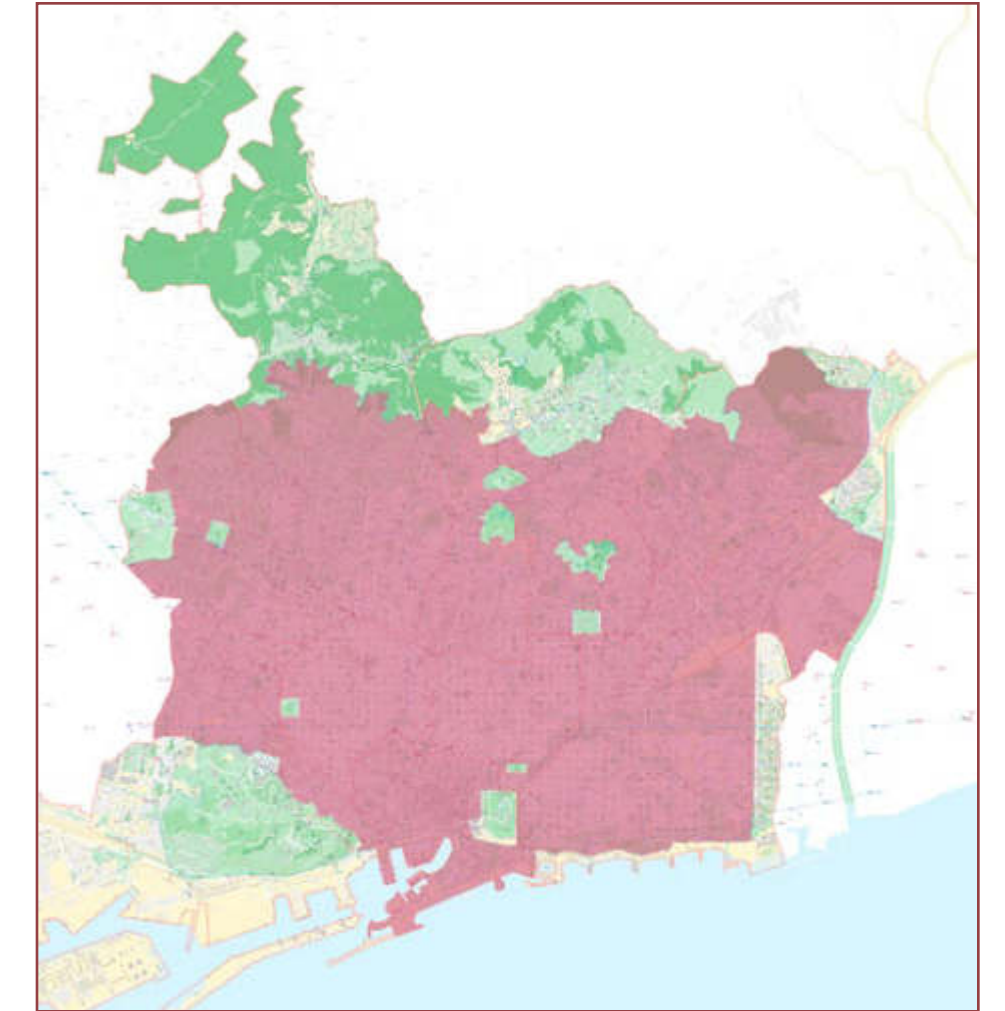
Quan: Nit del 5 de juny.

Persones que dormen al ras: 315 persones responen les nostres preguntes. La nit del recompte, organitzat per la XAPSELL tres setmanes abans, localitzem 956 persones.

Voluntariat: 370 persones.

Àrea: 33% de la superfície municipal de Barcelona, centrant-nos en la trama urbana.

Districtes: Caminem per 34 barris, recorrent els districtes de Ciutat Vella i l'Eixample i algunes zones de Sants-Montjuïc, Les Corts, Sarrià, Gràcia, Horta-Guinardó, Nou Barris i Sant Martí.

Cens 2019

Quan: Nit del 12 de juny

Persones que dormen al ras: 418 persones responen les nostres preguntes (347 persones la nit del cens i 71 persones durant el cens a l'[Hospital de campanya de Santa Anna](#)). La nit del cens localitzem 1.195 persones.

Voluntariat: Més de 560 persones (549 la nit del cens i una dotzena a l'Hospital de campanya de Santa Anna).

Àrea: 60% de la superfície municipal de Barcelona, centrant-nos en la trama urbana.

Districtes: Visitem 64 barris —la majoria a peu i alguns en cotxe—, recorrent els districtes de Ciutat Vella, l'Eixample i Gràcia i algunes zones de Sants-Montjuïc, Les Corts, Sarrià, Horta-Guinardó, Nou Barris, Sant Andreu i Sant Martí.

I complementem l'anàlisi...

- amb les veus de **persones que han viscut al carrer**. Hem entrevistat l'**Úrsula Alonso**, el **Davide Andreoli** i el **Juan Verdón** per conèixer la seva experiència personal i la seva opinió sobre com és viure al carrer a Barcelona.
- amb la visió de **professionals de l'equip d'acollida d'Arrels Fundació**. Hem entrevistat la **Marta Maynou**, cap d'acollida, i el **Bob Walker** i la **Gemma Gassó**, de l'equip de carrer d'Arrels.
- amb l'expertesa del **Daniel Roca, metge de família** al centre d'atenció primària Raval Sud i al CAS Baluard i col·laborador d'Arrels. L'hem entrevistat per conèixer com es veu afectada la salut de les persones sense llar i quina atenció sanitària reben.
- altres dades i informació sobre la situació de les persones que viuen al carrer, algunes provinents d'altres informes i d'altres a partir dels programes d'atenció directa d'Arrels.

Preguntes per saber-ne més

Què és un cens?

És una eina que permet obtenir informació qualitativa sobre com viuen i en quina situació es troben les persones que hi participen. A través d'un cens podem conèixer qui dorm al carrer en un municipi, des de fa quant de temps, quines són les seves necessitats, el seu estat de salut, si rep atenció social o com de vulnerable és, entre moltes altres qüestions.

Saps quina és la diferència entre un cens i un recompte?

T'ho expliquem!

Quina eina utilitzem?

L'eina que hem utilitzat als censos a Barcelona és una enquesta que rep el nom de 'VI-SPDAT' (de l'acrònim en anglès *Vulnerability Index - Service Prioritisation Decision Assistance Tool*) i té l'objectiu de conèixer l'índex de vulnerabilitat de les persones sense llar entrevistades. Es basa en la metodologia Registry Week, impulsada per l'entitat nord-americana Community Solutions. A Europa és l'entitat britànica World Habitat qui la promou i l'ha adaptat al context de les ciutats que la realitzem. A més, durant les diferents edicions del cens hem incorporat algunes preguntes per conèixer més informació sobre la realitat local de Barcelona (vinculades al padró, la targeta sanitària o l'atenció social).

El qüestionari comprèn una quarantena de preguntes que exploren els següents temes: informació bàsica sobre la persona, trajectòria de sensellarisme, riscos de la vida al carrer, relacions socials i activitats de la vida diària, benestar, informació demogràfica i informació rellevant del context local. Cadascuna de les preguntes porta associades unes puntuacions que es tradueixen en una xifra que representa el grau de vulnerabilitat de la persona entrevistada: baixa, mitjà o alta.

Descarrega aquí un exemple de l'enquesta del cens!

PDF

Altres limitacions!

- Totes les respostes que es recullen es basen en l'opinió i autopercepció de les persones enquestades.
- L'índex de vulnerabilitat no té prou en compte factors estructurals que generen desigualtats (com el gènere o l'origen de les persones enquestades) i que influeixen en el fet que una persona visqui al carrer o quina és la seva situació.

Qui organitza el cens?

A Barcelona el cens de persones que viuen al carrer l'organitzem Arrels Fundació des del 2016. Ho fem en el marc de la campanya europea per acabar amb el sensellarisme i amb el suport de l'organització World Habitat. Altres municipis catalans, com Tarragona i Sant Adrià del Besòs, s'han sumat a la iniciativa i han fet censos sobre les persones que viuen al carrer. A més, el 2019 l'Hospital de campanya de Santa Anna, a Barcelona, també va realitzar un cens entre les persones que viuen al carrer a les que acompanya.

Vols organitzar un cens al teu municipi?

T'expliquem com fer-ho!

Per a què serveix un cens?

Conèixer la situació de les persones que viuen al carrer és imprescindible per impulsar polítiques socials i recursos útils que s'adaptin a la seva realitat i s'enfoquin a aconseguir que ningú hagi de viure al carrer. També ens permet analitzar els canvis que es produeixen entre les persones que dormen al carrer, tant a nivell sociodemogràfic com en relació a les seves necessitats, la seva vulnerabilitat o l'efectivitat de les polítiques socials.

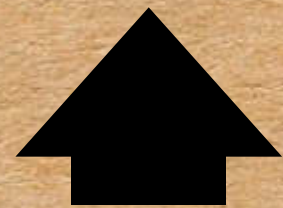

1. La punta de l'iceberg.

Quantes persones viuen al carrer a Barcelona?

Més de **1.200 persones** viuen al carrer a Barcelona

La xifra ha **augmentat més del 80%** en 12 anys

En un any dormen al carrer a Barcelona unes **2.500 persones**

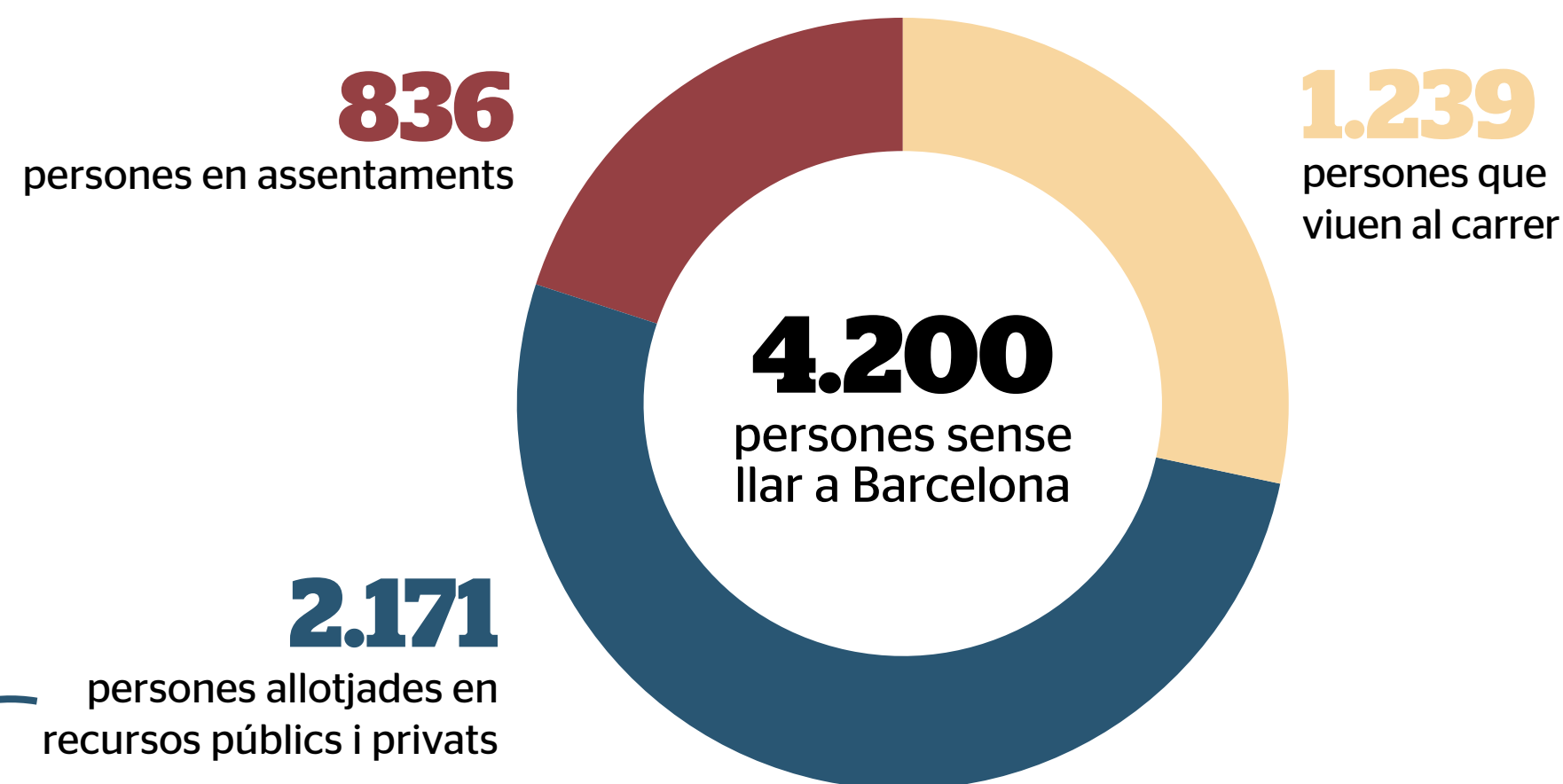
El nombre de persones que viuen al carrer a Barcelona no para de créixer. Més de 1.200 veïns i veïnes de la ciutat es troben en aquesta situació. No tenir una llar va més enllà de viure al carrer i a Barcelona hi ha més de 4.200 persones sense llar, entre les que viuen al carrer, en assentaments, albergs o recursos d'allotjament públics i privats, entre d'altres.

Què ha passat durant l'estat d'alarma?

- Les persones que viuen al carrer a Barcelona s'han fet més visibles durant l'estat d'alarma perquè no s'han pogut confinar.
- L'Ajuntament ha habilitat més de 600 places d'emergència que han acollit persones que viuen al carrer però també moltes persones que vivien en habitacions i pensions que s'han quedat sense allotjament. Un terç de les persones que s'hi han resguardat no vivien prèviament al carrer.
- El 14 de maig de 2020 vam organitzar un recompte per saber quantes persones dormien al carrer a Barcelona. Vam localitzar 1.239 persones al ras, una xifra lleugerament superior a la de fa un any.

1.239 veïns i veïnes de Barcelona dormen cada nit al carrer a la ciutat. Són les persones localitzades durant el darrer recompte, una foto fixa de la nit del 14 de maig de 2020 que prenem com a referència del nombre de persones que dormen al carrer però que és una xifra de mínims. És només punta de l'iceberg.

D'una banda, perquè durant el recompte vam recórrer gairebé tots els barris de Barcelona —centrant-nos en la trama urbana— però no tota la superfície de la ciutat. De l'altra, perquè el complex fenomen del sensellarisme no només inclou les persones que dormen al carrer¹. A Barcelona hi ha més de **4.200 persones sense llar**. D'aquestes, 2.171 estan allotjades en recursos públics i privats, cosa que significa un increment de més del 80% respecte fa 11 anys. També hi ha 836 persones que viuen en assentaments (solars, fàbriques i locals en desús), un 93% més que el 2015.

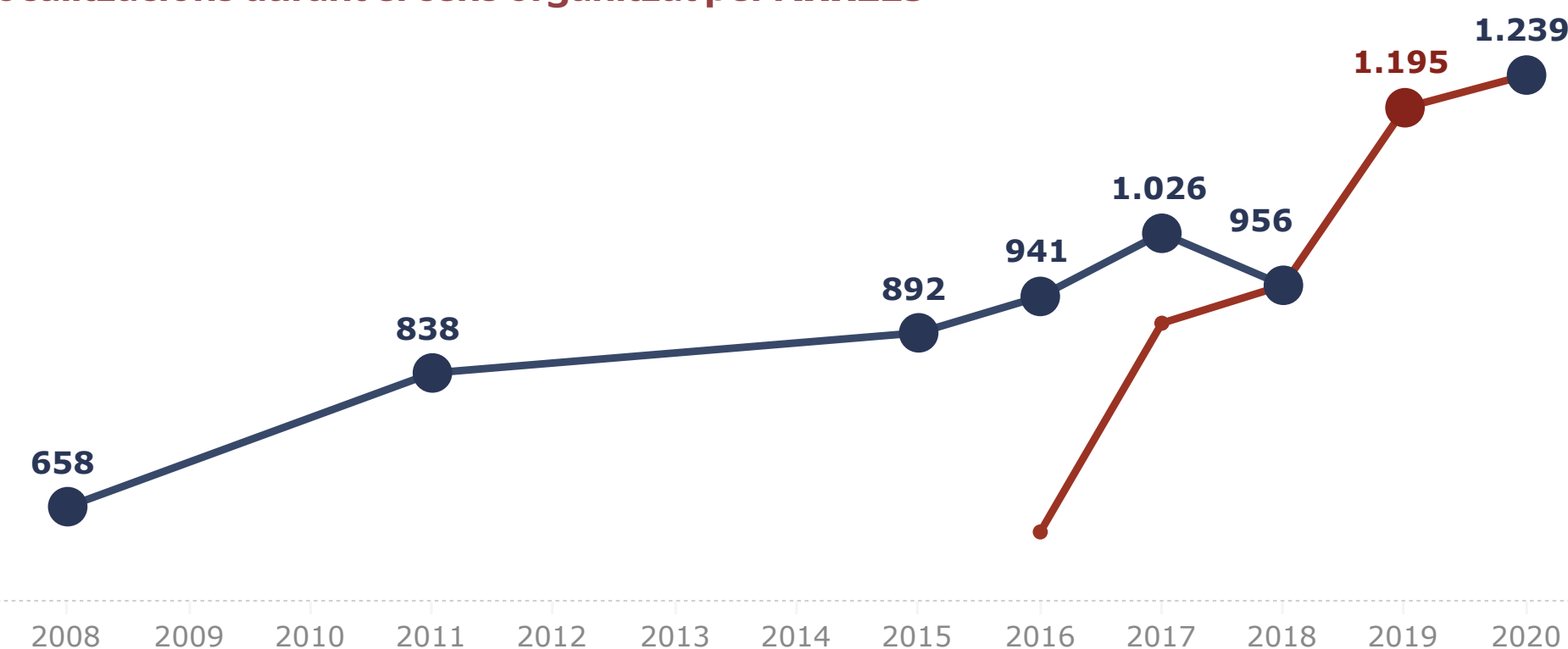

Per fer front a la crisi del coronavirus s'han obert més de 600 places d'emergència. És a dir que parlariem de centenars de persones més, que s'han pogut resguardar en aquests recursos temporals

Durant el primer recompte que es va realitzar a la ciutat, l'any 2008, es van comptabilitzar 658 persones dormint al carrer. Dotze anys després, durant la nit del recompte, n'hem localitzat més de 1.200. Això representa un augment de més del 80%.

¹ Les entitats socials que treballem amb persones sense llar a Europa utilitzem una classificació anomenada ETHOS, proposada per Feantsa, que inclou diverses tipologies de sensellarisme i exclusió residencial: des de la població que dorm al carrer, a la que pernocta en albergs, en habitatges de suport, institucions com presons, està a punt de ser desnonada o viu en habitatges sobreocupats.

Nombre de persones que viuen al carrer a Barcelona (2008-2020)
Recomptes organitzats per la XAPSL (excepte 2015 i 2020)
Localitzacions durant el cens organitzat per ARRELS

No tenir una llar va més enllà de viure al carrer, és a dir que la problemàtica del sensellarisme inclou persones que pernocten en albergs, que viuen en pisos i altres recursos d'institucions públiques o privades, que estan ingressades a l'hospital o estan a la presó i no tenen una llar on anar quan en surtin, entre d'altres. Al mateix temps, la problemàtica de l'exclusió residencial és àmplia i s'estén a persones que viuen en un habitatge massificat o sota amenaça de desnonament, a pensions o habitacions rellogades, que per un desnonament s'han traslladat a casa de familiars o amics... Tenir un habitatge no té perquè voler dir tenir una casa pròpia: no necessàriament ho senten com una llar perquè és una situació no desitjada que sovint ve acompanyada d'altres problemes econòmics, laborals, de frustració i d'angoixa.

I al llarg de tot un any, quantes persones viuen al carrer a Barcelona?

Durant el 2018 els equips del Servei d'Inserció Social en Medi Obert (SISMO) de l'Ajuntament de Barcelona van contactar o atendre fins a 2.452 persones que dormien al ras. Aquesta xifra suposa un augment del 70% en 10 anys, ja que el 2008 eren 1.429².

² Informe 'Qui dorm al carrer a Barcelona?' del Servei d'Inserció Social en Medi Obert (SISMO) de l'Àrea de Drets Socials de l'Ajuntament de Barcelona (2019).

I més enllà de Barcelona?

No disposem de dades exhaustives ni recomptes que permetin saber quantes persones dormen al carrer a Catalunya, l'Estat espanyol o el conjunt d'Europa. Sí que sabem que la vulneració del dret a l'habitatge i l'increment del nombre de persones que viuen al carrer no para de créixer arreu.

A Catalunya fins al moment **s'han fet recomptes a onze municipis**: Barcelona, Badalona, Girona, Lleida, Mataró, Reus, Sabadell, Sant Adrià del Besòs, Santa Coloma de Gramenet, Tarragona i Terrassa. Representen el 40% de la població i sumen, com a mínim, **1.600 persones vivint al carrer**.

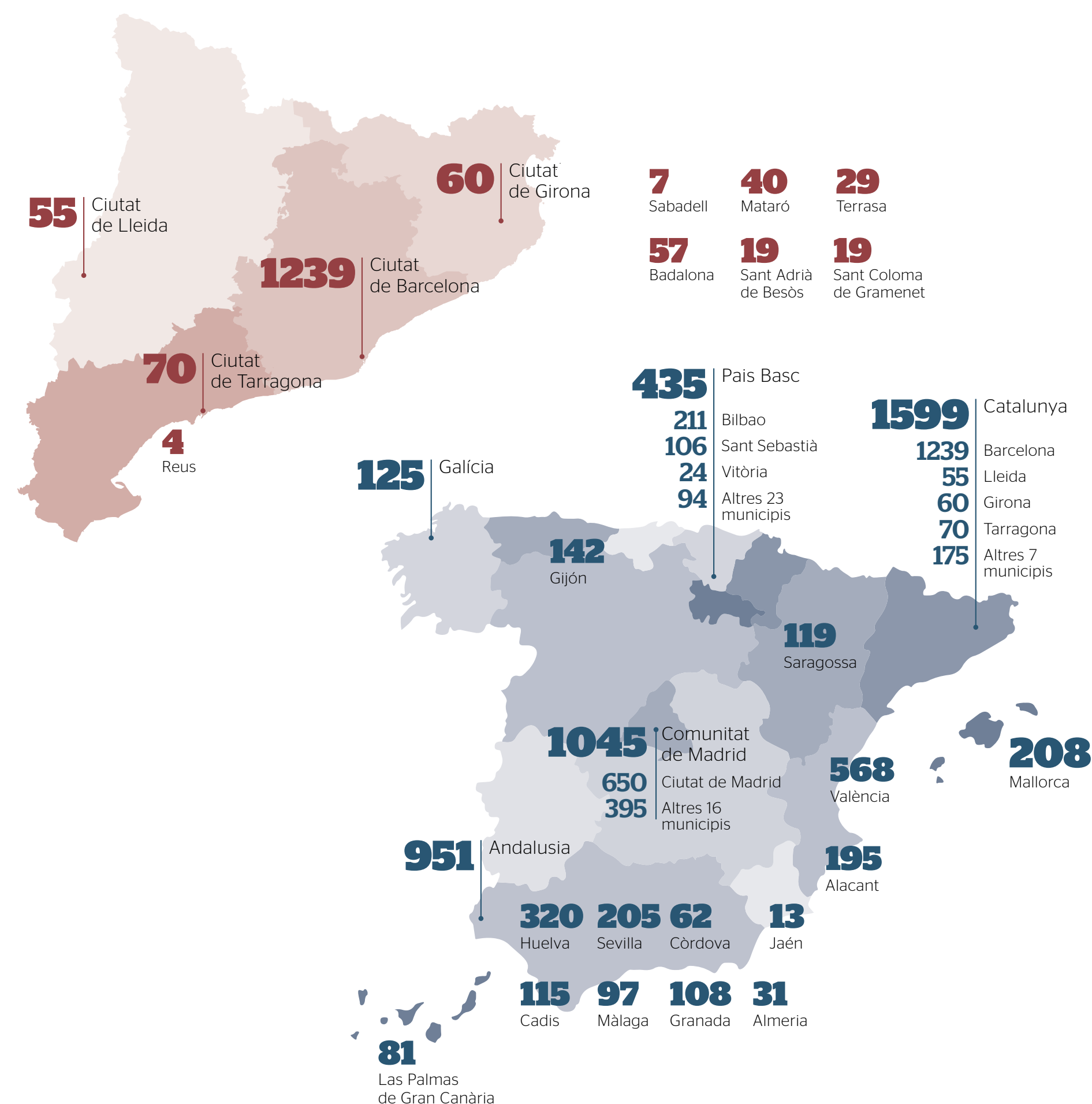
- Les dades haurien de tenir-se al conjunt de les ciutats de Catalunya. L'any 2015, el Parlament de Catalunya va instar la Generalitat a realitzar recomptes cada dos anys per saber quantes persones dormen al carrer en territori català. A més, el Govern català va impulsar el 2017 l'Estratègia integral per a l'abordatge del sensellarisme a Catalunya, en col·laboració amb municipis, agents i entitats socials. Es va presentar el juliol del 2017 i hauria de servir de marc i dotar d'un pressupost el món local, però encara està pendent d'aprovar i d'implementar.

- A l'Estratègia catalana es xifra en **53.118** el nombre de **persones que pateixen una situació de sensellarisme o habitatge inadequat a Catalunya**, de les quals **5.571 persones viuen al ras o pernocten en albergs** però han de passar la resta del dia al carrer. Es tracta de dades del 2017 que recullen les dades de 719 municipis (el 76% del total de municipis).

A l'Estat espanyol, l'Institut Nacional d'Estadística (INE) fa un recopilatori cada dos anys, però només compta les persones que fan servir recursos d'allotjament i menjador, mentre que exclou els que dormen al carrer i no acudeixen a aquests serveis. A més, no es realitzen recomptes a tots els municipis de l'Estat.

L'enquesta sobre els centres i serveis d'atenció a persones sense llar de l'INE del 2018 diu que hi ha una mitjana diària de 18.001 persones (4.556 d'elles són dones) allotjades en albergs i altres centres, el que significa un increment del 9,5% respecte el 2016.

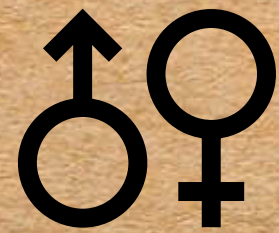
Des de l'any 2009 diferents ciutats i comunitats autònomes han fet els seus propis recomptes, fent servir metodologies diferents. Les entitats socials que treballen arreu de l'Estat calculen que la xifra oscil·la entre les 30.000 i les 40.000 persones sense llar. Més de 400.000 al conjunt d'Europa³.

³ Informe 'Somos personas, tenemos derechos. Nadie sin hogar' elaborat pel Programa de persones en situació de sense llar de Càritas Española (2017).

2. Rostres.

Qui viu al carrer a Barcelona?

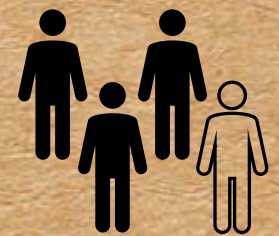

**85% homes, 11% dones
i 4% altres opcions**

(transgènere, s'identifiquen amb altres identitats de gènere o no responen aquesta pregunta)

Tenen 41 anys de mitjana
i són cada vegada més joves

Tres de cada quatre persones
que viuen al carrer són **migrades**

Una persona de cada deu
fa **més de 10 anys que viu al carrer**

Les més de 1.200 persones que viuen al carrer a la ciutat de Barcelona tenen rostres diversos. I darrere de cadascun d'aquests rostres una història personal i diferents motius per estar en una situació de sensellarisme. En algunes ocasions motius personals però, sobretot, causes estructurals que tenen a veure amb la societat injusta i exclouent en la que vivim. Els darrers anys s'estan produint canvis entre les persones que viuen al carrer a la ciutat: augmenta el nombre de persones joves i de persones migrades.

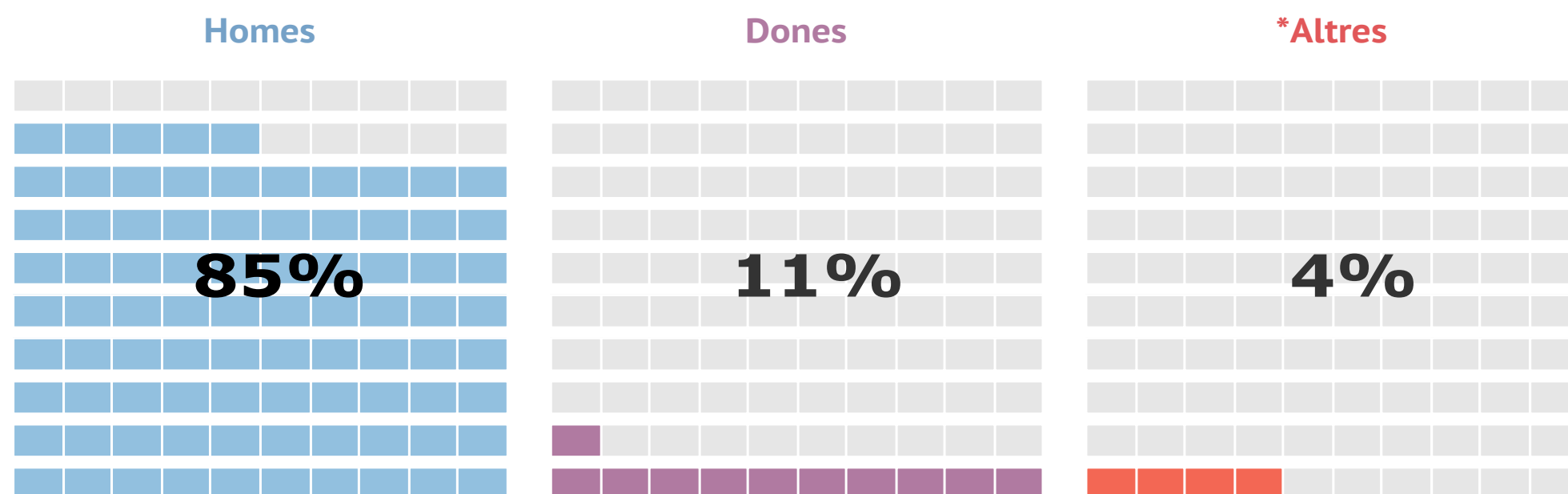
Què ha passat durant l'estat d'alarma?

- A les places d'emergència de l'Ajuntament s'ha prioritzat l'accés de persones soles sense addiccions i sense animals de companyia. No hi ha hagut places suficients i fins a 1.239 persones han continuat vivint al carrer.
- Tampoc hi havia lloc als tres albergs municipals que funcionen durant tot l'any. Des de fa mesos, de fet, la llista d'espera és d'entre 5 i 7 mesos i ara podria augmentar.
- Moltes de les persones que coneixem que estan en una situació més deteriorada no han volgut anar als centres que s'han habilitat perquè no responien a les seves necessitats i problemàtiques.
- Des d'Arrels hem orientat més de 300 persones en situació de sensellarisme que no sabien què fer ni on anar.

Al llarg dels quatre censos de persones que viuen al carrer a la ciutat de Barcelona hem entrevistat més de 1.400 persones que han volgut compartir qui són, com viuen o en quina situació es troben. El darrer any, el 2019, vam poder parlar amb 418 persones de les 1.200 persones que dormen al ras a la ciutat.

Qui són? Tenen entre 16 i 80 anys, són nascudes a 53 països diferents i parlen 36 llengües. Algunes feia pocs dies que vivien al carrer quan les vam entrevistar, mentre que d'altres dormen al ras des de fa més de 10 anys. La majoria són homes, poc més d'un 10% són dones i d'altres són transgènere, tenen altres identitats de gènere o no han volgut respondre aquesta qüestió. Als carrers de la ciutat de Barcelona hi viuen persones amb rostres i històries diverses, però molts dels motius per ser-hi són comuns i tenen a veure amb les desigualtats socials. Les injustícies i discriminacions estructurals de la societat en la que vivim. Expliquem qui viu al carrer a Barcelona i quins canvis hi ha hagut els darrers anys.

Gènere de les persones que viuen al carrer a Barcelona (2019)

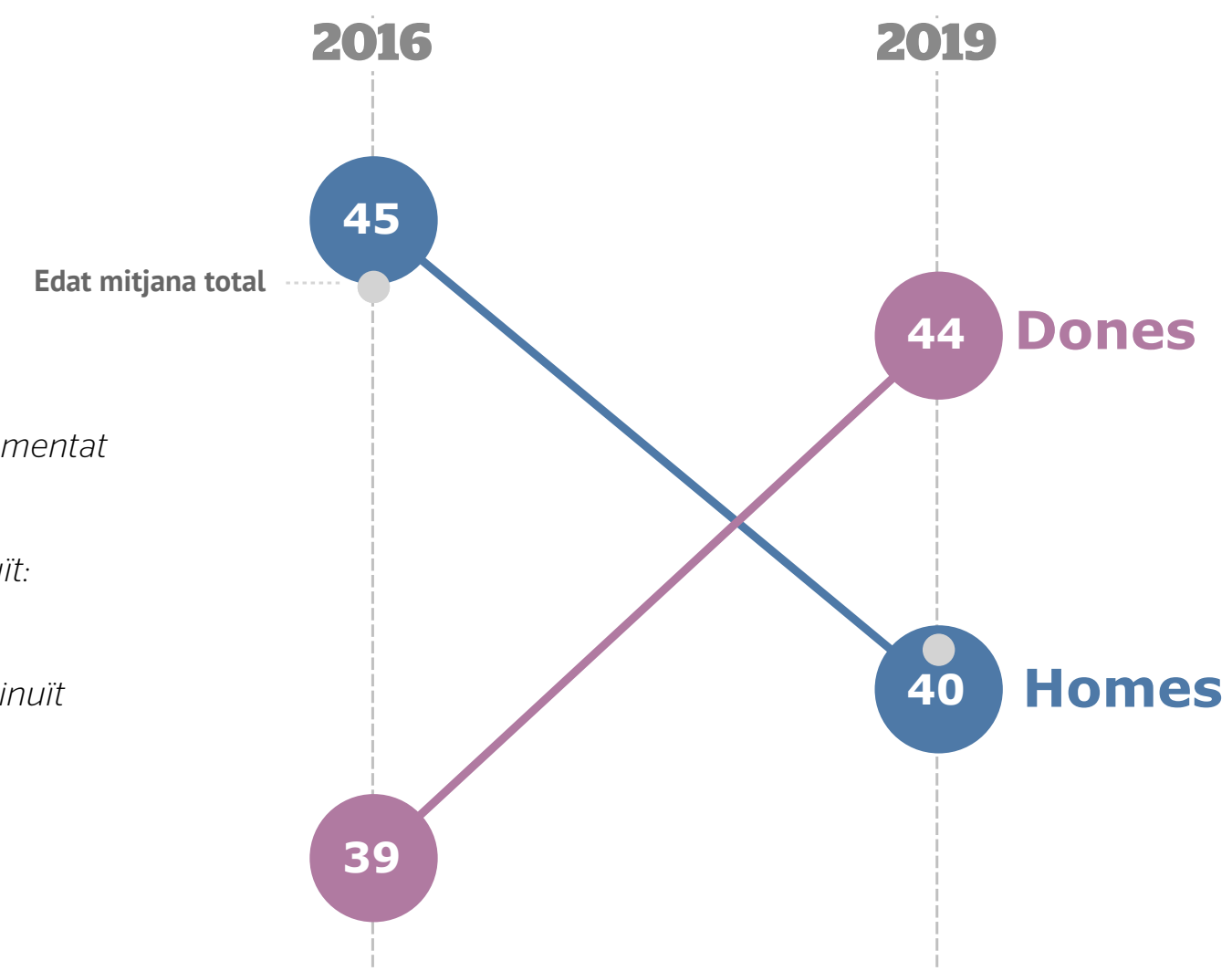
*Persones transgènere, que s'identifiquen amb altres identitats de gènere o que no responen

On són les dones?

Un 85% de les persones que dormen al carrer són homes, un 11% dones i un 4% són transgènere, s'identifiquen amb altres identitats de gènere o no responen aquesta pregunta. La proporció es manté força estable durant el període de què disposem dades (2016-2019). Per què hi ha menys dones? Les dones sense llar pateixen una exclusió residencial menys visible i no disposem de dades⁴. Tenen menys presència al carrer i, en canvi, més en l'àmbit privat. Abans d'arribar a aquesta situació, les dones acostumen a cercar altres alternatives, com pisos sobreocupats, ocupació d'habitatges buits, acolliments temporals, pensions, acolliment per part de familiars o amics.

La mitjana d'edat de les persones que viuen al carrer a Barcelona és de 40,9 anys, una xifra que ha disminuït els darrers anys a causa de l'increment de les persones joves, sobretot homes. Actualment les dones que viuen al carrer són uns tres anys més grans que els homes (43,9 anys de mitjana les dones vs. 40,5 anys els homes) i la seva edat mitjana ha augmentat gairebé cinc anys des del 2016.

Mitjana d'edat de les persones que viuen al carrer a Barcelona (2016-2019)

La mitjana d'edat de les dones ha augmentat cinc anys entre 2016-2019.

En global la mitjana d'edat ha disminuït: de 44 anys a 41 anys de mitjana.

La mitjana d'edat dels homes ha disminuït cinc anys en el mateix període.

“Hi ha un buit en l'atenció a les dones en situació de carrer. D'una banda, la xarxa de sensellarisme és molt masculinitzada i té una manca d'atenció específica a les dones. D'una altra banda, els recursos d'atenció a dones —en qüestions genèriques o, per exemple, en situacions de violència de gènere— no s'adapten a la realitat de les dones que viuen al carrer.”

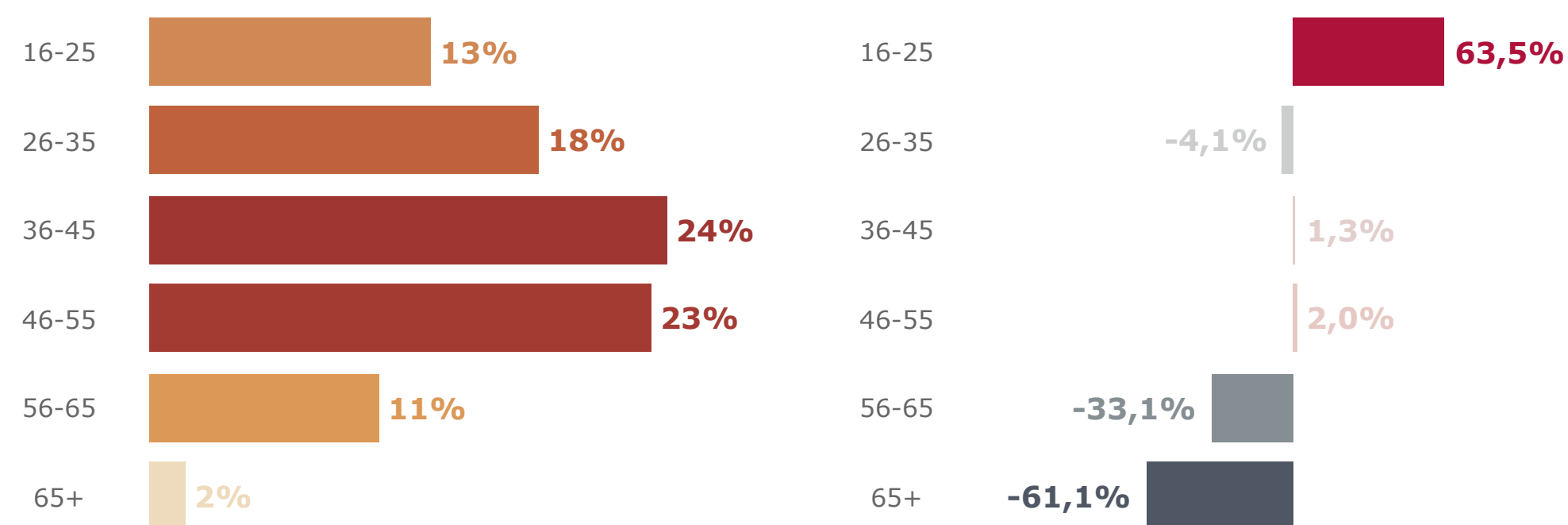
Marta Maynou, cap de l'equip d'Acollida d'Arrels Fundació
[Llegeix l'entrevista completa](#)

⁴ Voleu saber-ne més? Llegeix l'estudi *Dones en situació de sense llar a la ciutat de Barcelona* (Célebre Editorial, 2019).

Les persones que viuen al carrer són cada vegada més joves

Gairebé la meitat de les persones que viuen al carrer tenen entre 36 i 55 anys. Els darrers anys ha augmentat el nombre de persones molt joves (de 16 a 25 anys), que actualment són el 13%. Aquest increment de joves al carrer⁵ està relacionat amb **la pressió migratòria, la dificultat d'accedir a l'habitatge i la complicada situació en què es troben els joves extutelats per l'administració** un cop compleixen els 18 anys, especialment els d'origen estranger.

Edat de les persones que viuen al carrer a Barcelona, per franges (2019) i variació percentual (2016-2019)

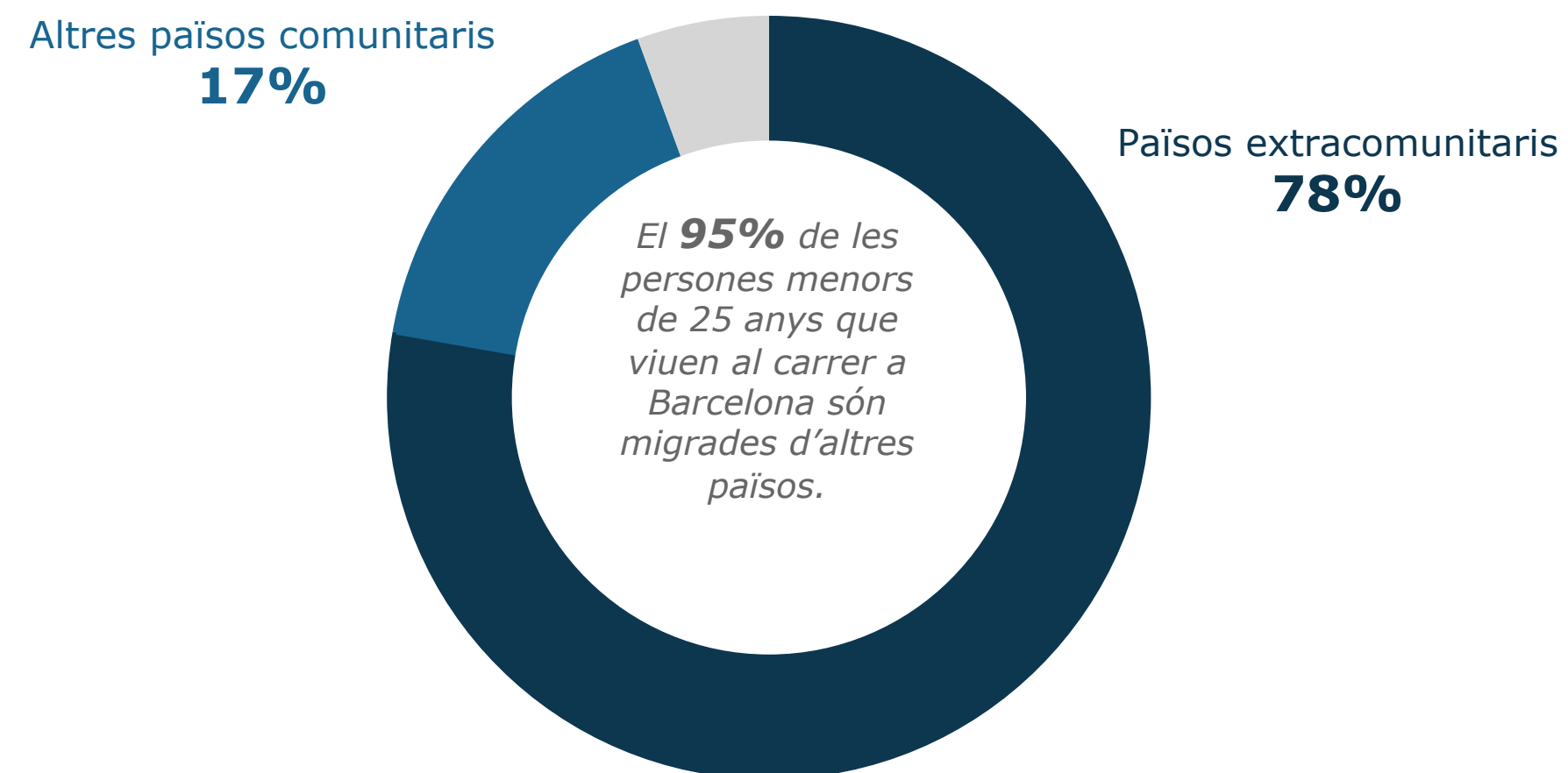

Aquesta tendència coincideix amb les dades d'Arrels Fundació sobre atenció a les persones, ja que el 2018 es van comptabilitzar 88 joves menors de 25 anys atesos, la majoria dels quals van anar al centre obert per assessorar-se i/o per rebre alguna atenció molt puntual, com obtenir una manta o guardar una maleta en consigna. L'any 2019, el nombre de persones joves ateses va arribar a 148.

Si ens fixem en la composició de les persones més joves que viuen al carrer, **tres quartes parts de les persones de 16 a 25 anys han migrat de països extracomunitaris**, únicament el 5% són nascudes a l'Estat espanyol i un 17% migrades d'altres països comunitaris.

⁵ Entre 2016 i 2018 el Servei d'Inserció Social en Medi Obert (SISMO) de l'Ajuntament de Barcelona va passar de contactar 64 joves d'entre 18 a 25 anys dormint al carrer a contactar-ne 153. Veure a l'informe 'Qui dorm al carrer a Barcelona?' de l'Àrea de Drets Socials de l'Ajuntament de Barcelona (2019).

Origen de les persones menors de 25 anys que viuen al carrer a Barcelona (2019)

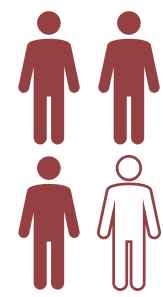
Qui són les persones més grans i més joves amb qui hem parlat?

- La persona més gran que va respondre l'enquesta del cens la nit del 12 de juny de 2019 és un home de 75 que va néixer a Romania i fa sis anys que viu al carrer. Va explicar que pateix una malaltia crònica i considera que no té cobertes les necessitats bàsiques. Els darrers sis mesos havia ingressat dues vegades a l'hospital i anat en diverses ocasions a urgències. Està en una situació de vulnerabilitat alta. Durant el cens a l'Hospital de campanya de Santa Anna vam entrevistar una persona cinc anys més gran: un home de 80 anys i nacionalitat espanyola que va explicar que feia 10 mesos que no tenia llar.
- Les persones més joves que hem entrevistat són nois menors d'edat. A l'Hospital de campanya de Santa Anna vam parlar amb sis nois de 16 anys migrats del Marroc i que, en el moment del cens, feia entre 1 i 7 mesos que vivien al carrer. Cinc van explicar que han viscut en centres de menors, un ja vivia al carrer abans de venir a Barcelona. No estan empadronats a la ciutat i només un té targeta sanitària. La nit del cens vam parlar amb un noi de 17 anys nascut a Gambia i que ja en fa dos que viu al carrer. És sol·licitant d'asil.
- Els homes que han respost el qüestionari del cens tenen entre 16 i 80 anys, mentre que les dones estan en una franja més reduïda. Vam parlar amb una dona de 24 anys, nascuda a Romania i que el mes de juny feia tres mesos que vivia al carrer. Havia vingut a Barcelona feia menys d'un any amb l'objectiu de trobar feina. Les dona més gran entrevistada té 66 anys, va néixer a l'Equador i fa més de tres anys que dorm al carrer. Va explicar que ha estat agredida vivint al carrer.

“Hem notat un augment del nombre de joves. Són nois i noies en una etapa molt sensible, sense una xarxa de suport suficient; hi ha un dèbil sistema d’atenció a joves extutelats. Des d’Arrels els assessorem sobre els recursos i equips especialitzats i, si els joves volen, intentem facilitar el contacte.”

Marta Maynou, cap de l’equip d’Acol·lida d’Arrels Fundació
[Llegeix l’entrevista completa](#)

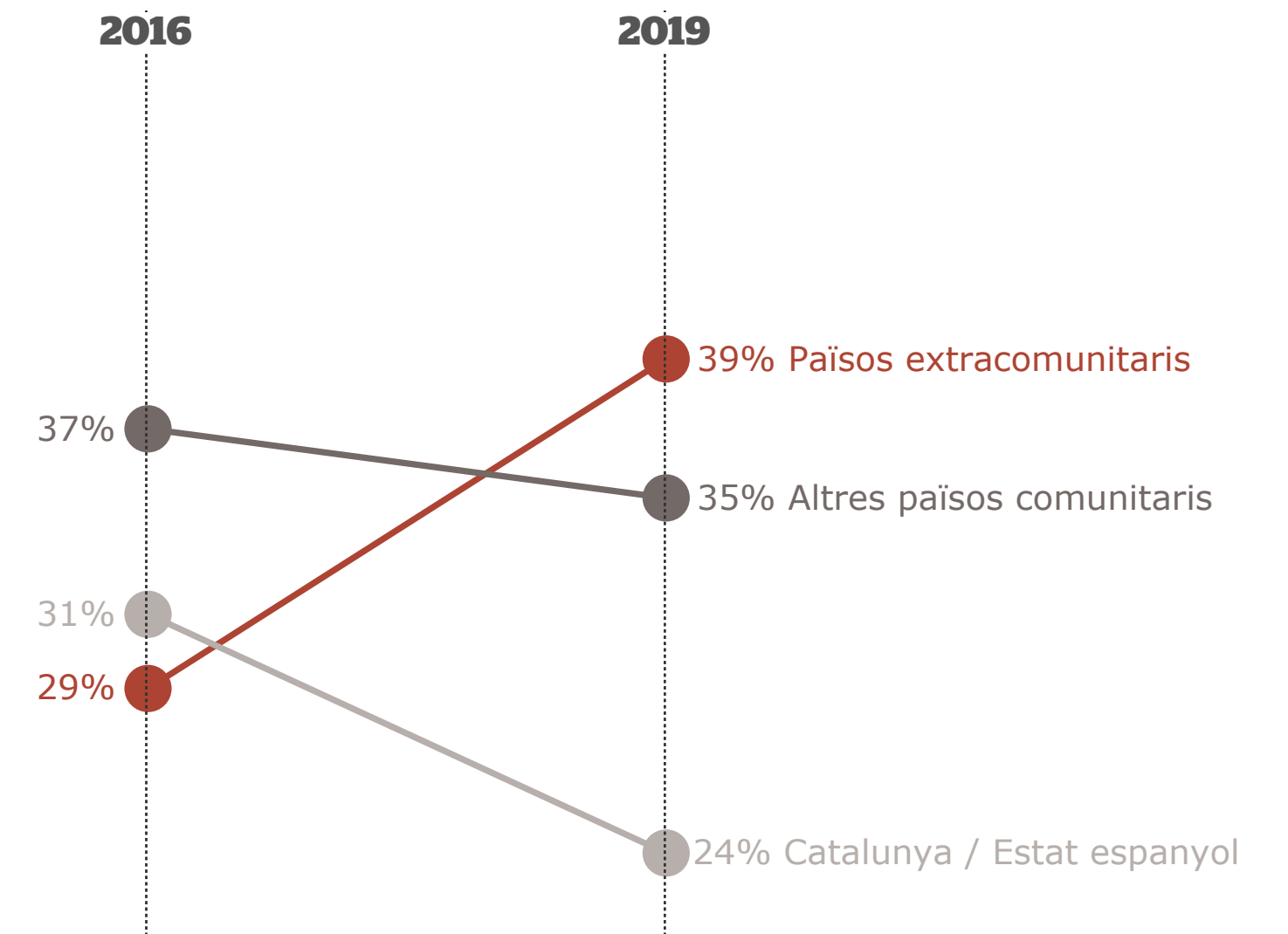

Tres de cada quatre persones que viuen al carrer han nascut fora de l’Estat espanyol

La població migrada es troba sobrerrepresentada entre les persones que viuen al carrer a Barcelona. Gairebé tres de cada quatre persones són nascudes fora de l’Estat espanyol: han passat del 66% del 2016 al 74% del 2019. En canvi, al conjunt de la ciutat –segons el [Padró municipal](#)– les persones migrades són el 25% de la població. Per això, diem que haver migrat, sobretot de països empobrits, és un factor estructural de vulnerabilitat i exclusió: **ser migrat esdevé un risc⁶**. Les persones nascudes a països extracomunitaris han passat de representar el 30% de les persones que viuen al carrer el 2016 al 40% el 2019.

Per contra, una de cada quatre persones que viu al carrer a Barcelona ha nascut a l’Estat espanyol. Es tracta d’una proporció que tendeix a disminuir, encara que numèricament hi hagi un augment perquè cada vegada hi ha més persones al carrer.

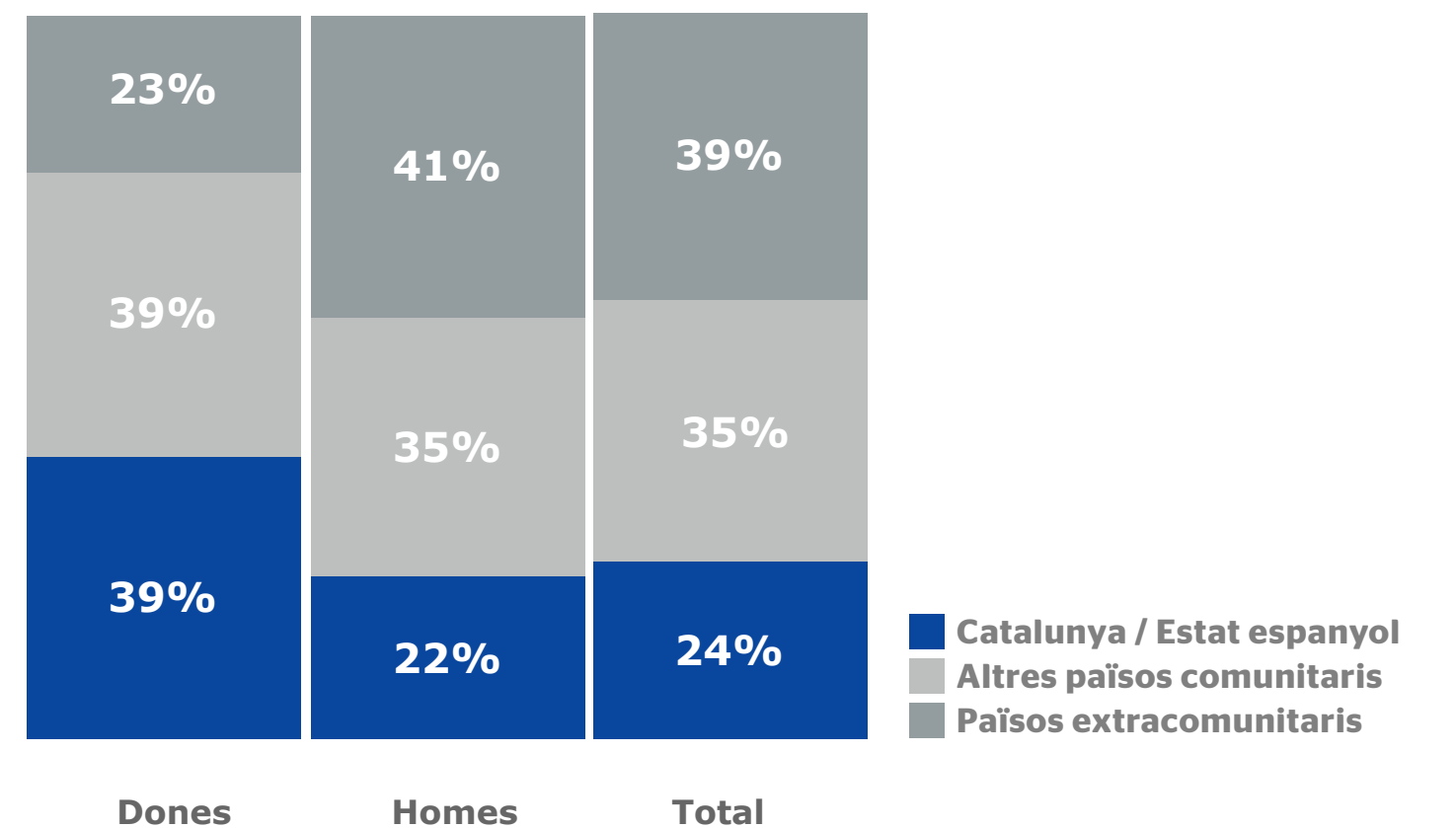
Origen de les persones que viuen al carrer a Barcelona (2016-2019)

Hi ha diferències significatives entre l’origen de les persones que viuen al carrer segons el gènere. Mentre que entre els homes dos de cada deu són nascuts a l’Estat espanyol, ho són quatre de cada deu entre les dones.

Origen de les persones que viuen al carrer a Barcelona, per gènere (2019)

4 de cada 10 dones són nascudes a l’Estat espanyol, mentre que en els homes, la proporció és molt inferior

⁶ Per saber-ne més: Informe INSOCAT núm. 11 ‘Migracions i vulnerabilitat’ (Entitats Catalanes d’Acció Social, 2020).

No només les persones migrades estan sobrerrepresentades entre les persones que viuen al ras, sinó que específicament ho estan les nascudes en alguns països, com el Marroc, Itàlia o Romania. També hi ha diferències destacades per gènere. **Quin és el país d'origen de les persones que viuen al carrer i del conjunt de la població a Barcelona?**

Homes que viuen al carrer 		Dones que viuen al carrer 		Població a Barcelona* 	
1. Espanya	22,3%	1. Espanya	38,6%	1. Espanya	75,4%
2. Marroc	20,3%	2. Romania	20,5%	2. Perú	1,5%
3. Romania	13,3%	3. Itàlia	6,8%	3. Argentina	1,4%
4. Itàlia	4,5%	4. República Txeca	6,8%	4. Equador	1,4%
5. Bulgària	4,0%	5. Equador	4,5%	5. Colòmbia	1,3%
(...)		6. Argentina	2,3%	(...)	
11. Argentina	1,4%	6. Bulgària	2,3%	7. Itàlia	1,1%
11. República Txeca	1,4%	6. Colòmbia	2,3%	11. Marroc	1,0%
19. Equador	0,8%	6. Marroc	2,3%	22. Romania	0,4%
27. Perú	0,6%	Perú	cap entrevistada	38. Bulgària	0,1%
31. Colòmbia	0,3%			República Txeca	sense dades

*Dades 2018 a partir del Padró Municipal d'Habitants de Barcelona. Càlcul propi dels %.

Les persones migrades de països extracomunitaris són les més joves que viuen al carrer

Les persones nascudes a l'Estat espanyol que viuen al carrer a Barcelona es concentren a les franges d'edat dels 36 al 65 anys (el 77% d'elles, el 36% entre els 36 i els 55 anys). En canvi, les persones migrades d'altres països de l'Europa comunitària se situen majoritàriament entre els 26 i els 55 anys (83%). **La població que ha migrat de països extracomunitaris és la més jove**, amb molta diferència: un 45% té entre 16 i 25 anys (un 26% entre 16 i 25 anys i un 19% entre 26 i 35 anys).

Les **persones migrades** que viuen al carrer són, tenint en compte l'edat mitjana, **més joves que les que han nascut a l'Estat espanyol**: nou anys més joves entre els homes (de 47,6 anys a 38,5 anys de mitjana) i sis entre les dones (de 47,8 anys a 41,4 anys).

Persones nascudes a Catalunya / Estat espanyol:

47,3 anys de mitjana

Homes: 47,6 anys de mitjana
Dones: 47,8 anys de mitjana

Persones migrades

38,9 anys de mitjana

Homes: 38,5 anys de mitjana
Dones: 41,4 anys de mitjana

Un 10% fa més de 10 anys que viu al carrer

Gairebé el 30% de les persones enquestades fa entre un i sis mesos que viuen al carrer, un altre 30% entre sis mesos i dos anys. Entre les persones nascudes a països extracomunitaris quatre de cada deu porten entre un i sis mesos al carrer, en edicions anteriors la proporció era molt menor, propera al 20-25%.

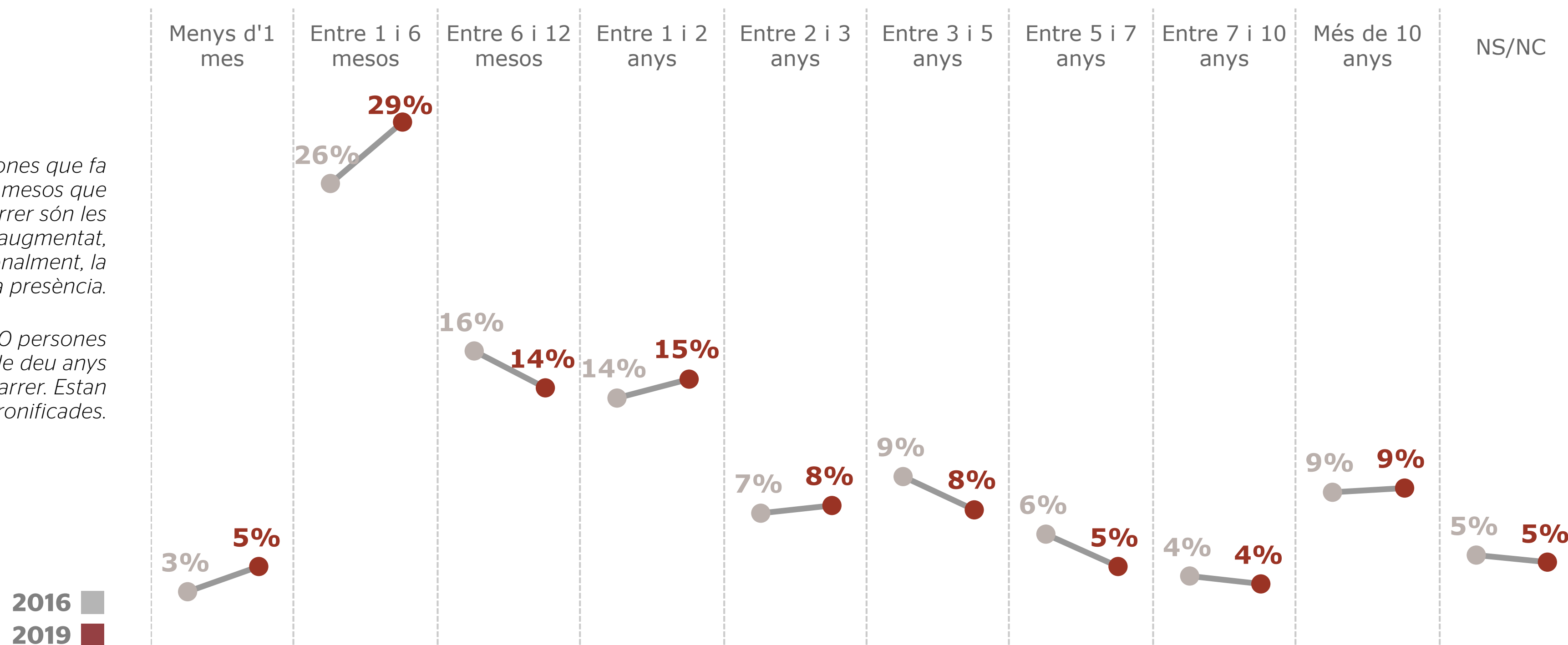
Una proporció menor, però **altament cronificada, és la població que fa més de deu anys que està en aquesta situació, el 10%** de les persones enquestades. La proporció és semblant per a totes les edicions del cens a Barcelona.

Les persones més joves, lògicament, són les que fa menys temps que són al carrer: un 78% de les persones d'entre 16 i 25 anys fa menys d'un any que viuen al ras. A partir dels 35 anys, menys de la meitat porta menys d'un any al carrer.

Temps que fa que viuen al carrer (2016-2019)

Les persones que fa entre 1 i 6 mesos que dormen al carrer són les que més han augmentat, proporcionalment, la seva presència.

Una de cada 10 persones fa més de deu anys que viu al carrer. Estan altament cronificades.

De mitjana les persones entrevistades fa 3 anys i 5 mesos que viuen al carrer. Les persones nascudes a l'Estat espanyol hi porten més temps, com també les dones que provenen de països europeus.

Quant temps fa que viuen al carrer?

3 anys i 5 mesos de mitjana

3 anys i 4 mesos

3 anys i 8 mesos

4 anys
Persones nascudes a l'Estat espanyol

4 anys i 2 mesos
Persones nascudes a altres països comunitaris (4 anys els homes i 4 anys i 10 mesos les dones)

2 anys i 5 mesos
Persones nascudes a països extracomunitaris (2 anys i 4 mesos els homes i 1 any i 4 mesos les dones)

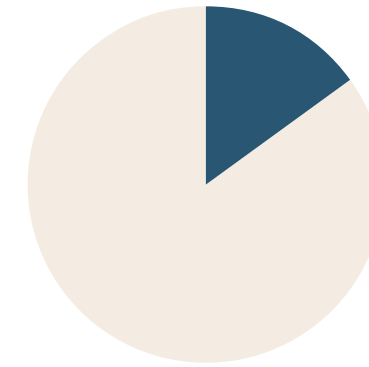

“Com més temps estiguis vivint al carrer, menys possibilitats tens de sortir-ne. No tens feina, no tens un habitatge estable, perds l’autoestima i la confiança... Quan han passat 6 mesos, ja no ho consideres una situació temporal sinó que és el que hi ha.”

Bob Walker, educador de l’equip de carrer d’Arrels Fundació
[Llegeix l’entrevista completa](#)

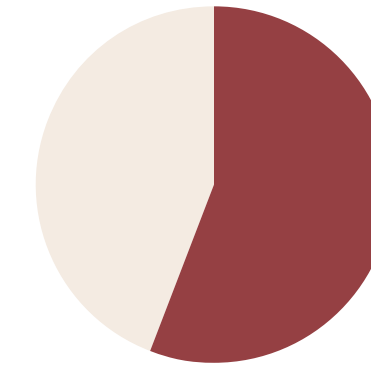
“En poc temps te n’adones que costarà molt revertir la situació de carrer. Pots trigar mesos en entrar en un alberg, comences a anar d’un lloc a un altre per dutxar-te o dinar perquè tot està compartimentat. Les coses bàsiques queden en un segon pla perquè cal sobreviure.”

Gemma Gassó, educadora de l’equip de carrer d’Arrels Fundació
[Llegeix l’entrevista completa](#)

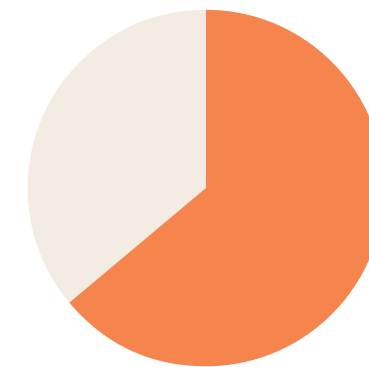
15%

de les persones que viuen al carrer han viscut en un centre de menors

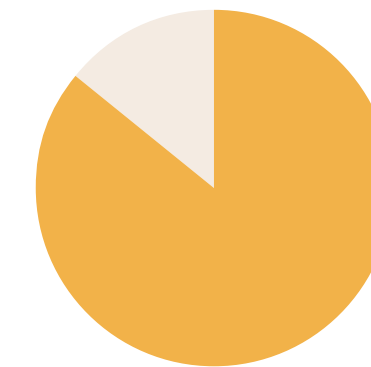
56%

dels joves (16-25 anys) que viuen al carrer han viscut en un centre de menors

64%

dels joves (16-25 anys) migrants de països extracomunitaris que viuen al carrer han viscut en un centre de menors

86%

dels joves (16-25 anys) migrants del Marroc que viuen al carrer han viscut en un centre de menors

La meitat de les persones joves que viuen al carrer han viscut en un centre de menors

Un 15% de les persones entrevistades el 2019 afirmen que en algun moment de la seva vida han viscut en un centre de menors. Les dades per edat són especialment reveladores sobre les mancances actuals del sistema de protecció social i les dificultats de transició a una vida adulta.

Molts infants i joves que viuen en aquestes institucions es veuen abocats al sensellarisme un cop complerta la majoria d’edat. Tant és així que el 56% de les persones de 16 a 25 anys que han respost l’enquesta han viscut en algun moment en un centre de menors. Entre les persones de 26 a 35 anys són el 18%, i a partir d’aquí la proporció disminueix entre les persones més grans.

La situació és especialment greu entre els joves (16-25 anys) procedents de països extracomunitaris: un 64% dels que han respost l’enquesta han viscut en algun moment en un centre de menors. En el cas dels joves procedents del Marroc (de 16 a 25 anys) fins a vuit de cada deu s’han trobat en aquesta situació. Entre els joves nascuts a Catalunya o la resta de l’Estat espanyol la proporció és menor però igualment alarmant: un 46% dels que viuen al carrer i tenen entre 16 i 35 anys han viscut en un centre de menors.

3. Vulnerabilitat.

Com afecta viure al carrer?

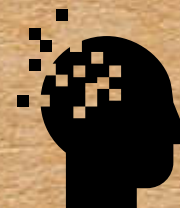
Vuit de cada deu persones que viuen al carrer estan en situació de **vulnerabilitat alta o mitjana**

A més temps al carrer > **Més vulnerabilitat i deteriorament** de la situació de la persona.

Persones que fa menys de 6 mesos que viuen al carrer:
1 de cada 10 en situació de vulnerabilitat alta

A partir dels sis mesos de viure al carrer:
1 de cada 4 en situació de vulnerabilitat alta

El 30% perceben que tenen alguna **malaltia crònica**

El 40% han estat **víctimes d'agressions físiques i/o verbals** (el 70% entre les persones amb vulnerabilitat alta)

El 30% mencionen **addiccions** durant l'enquesta (el 55% entre les que tenen vulnerabilitat alta)

Hi ha una relació directa entre estar més temps al carrer i tenir una situació de vulnerabilitat i deteriorament més greu. A partir dels sis mesos d'estada al carrer augmenta el nombre de persones que estan en una situació de vulnerabilitat alta. Viure al carrer suposa una vulneració constant de drets i comporta un deteriorament de la salut física i mental de les persones i un risc de patir violència física i verbal.

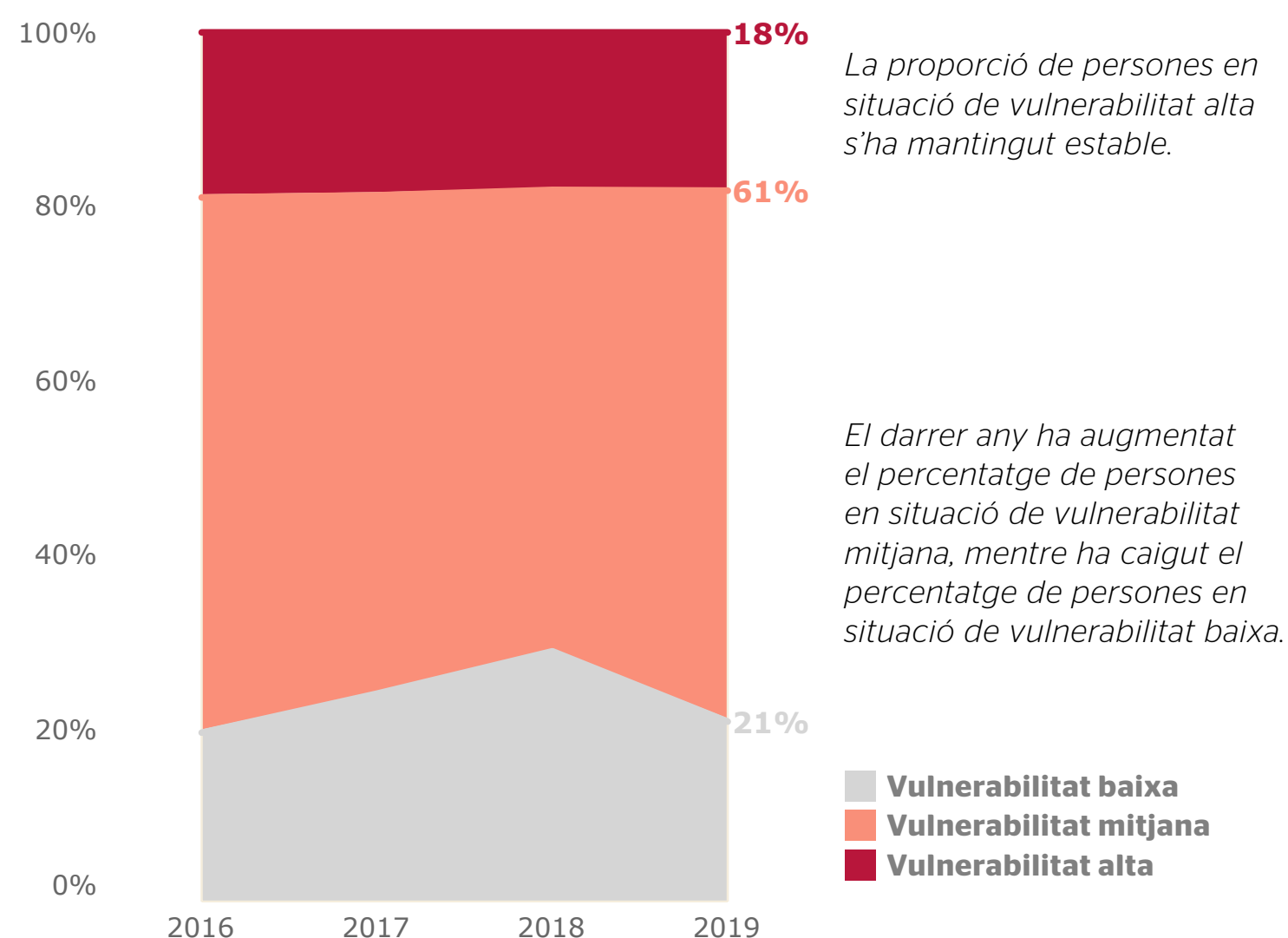
Què ha passat durant l'estat d'alarma?

- Les persones que viuen al carrer i que no han tingut un lloc segur on confinar-se han quedat més exposades a abusos i a situacions de risc.
- Durant les setmanes de màxim confinament, tres persones que vivien al carrer han estat víctimes d'assassinat, una altra persona ha mort a causa d'una baralla i una cinquena ha mort de manera accidental.
- Des d'Arrels hem recollit 36 casos de vulneració de drets que tenen a veure amb el dret a la mobilitat, a la seguretat i a l'espai públic.
- Especialment durant els primers dies, la policia instava les persones que vivien al carrer a no estar a la via pública i algunes van rebre un avís de sanció. Hem reportat a l'Ajuntament vuit d'aquests casos per evitar sancions.
- La situació d'estat d'alarma també ha activat veïns i veïnes preocupats per les persones que viuen al carrer a través d'accions individuals i xarxes d'ajut.

Gairebé vuit de cada deu persones que viuen al carrer a Barcelona es troben en una situació de vulnerabilitat alta o mitjana, cosa que indica que necessiten una intervenció social des de serveis especialitzats. Aquesta vulnerabilitat havia disminuït els darrers anys i ara **incrementa** (el 2016 era del 80%, el 2018 del 71% i ara torna al 79%). **Un 18% de les persones que viuen al carrer necessiten aquesta intervenció de manera especialment prioritària** perquè estan en situació de vulnerabilitat alta.

Una mirada evolutiva des del 2016 mostra que **tendim a una cronificació**. S'agreuja la situació de les persones menys vulnerables: del 2018 al 2019 es redueix la vulnerabilitat baixa (d'un 29% el 2018 a un 21% el 2019) i augmenta la mitjana (del de 53% al 61%). La manca de serveis i recursos passa factura i es nota en la vulnerabilitat de les persones que viuen al carrer.

Vulnerabilitat de les persones que viuen al carrer a Barcelona (2016-2019)

Les persones amb vulnerabilitat alta entrevistades al cens reben més atenció social, però hi ha un gruix de **persones amb vulnerabilitat baixa i mitjana que no reben serveis especialitzats**. Així s'extreu de les respostes que donen les persones enquestades al cens quan se'ls pregunta si han estat ateses per treballadors o treballadores social els darrers sis mesos.

“A les persones amb una situació molt vulnerable se les visita al carrer però sovint no hi ha recursos municipals on allotjar-les. Hi ha també un buit per a les persones amb una situació de vulnerabilitat mitjana perquè hi ha llista d'espera de mesos per entrar als albergs i els ajuts són insuficients. Si no se les atén, la seva situació esdevindrà crònica.”

Gemma Gassó, educadora de l'equip de carrer d'Arrels Fundació Llegeix l'entrevista completa

“Sovint veiem persones la situació de les quals es cronifica després d'uns anys vivint al carrer perquè no han trobat resposta. La seva situació empitjora i s'arriba a un nivell d'abandó continu.”

Bob Walker, educador de l'equip de carrer d'Arrels Fundació Llegeix l'entrevista completa

Quines persones tenen una situació més vulnerable?

Estan en situació de vulnerabilitat alta...

18%
Homes

25%
Dones

30%
Nascudes a l'Estat espanyol

16%
Nascudes a altres països comunitaris

13%
Nascudes a països extracomunitaris

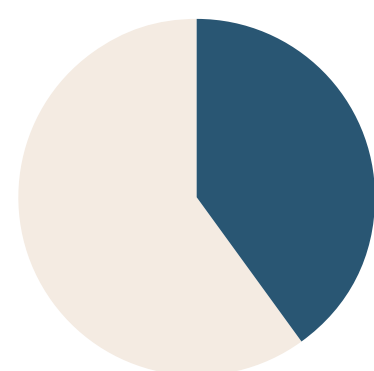
22%
DE 16 A 25 ANYS

19%
DE 26 A 45 ANYS

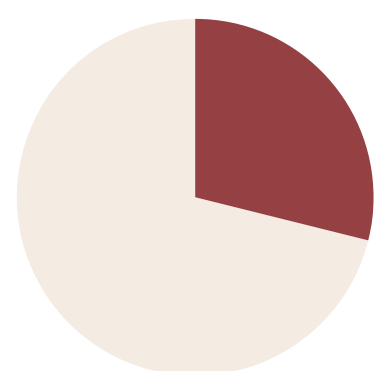
14%
DE 46 A 65 ANYS

43%
DE MÉS DE 65 ANYS

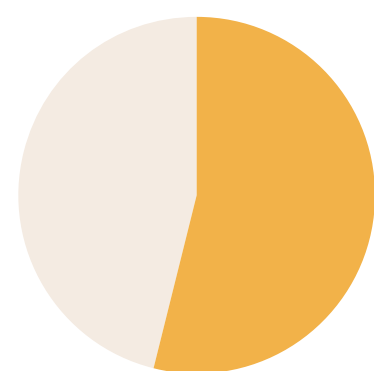
I tenint en compte origen, gènere i edat, estan en una situació de vulnerabilitat alta...

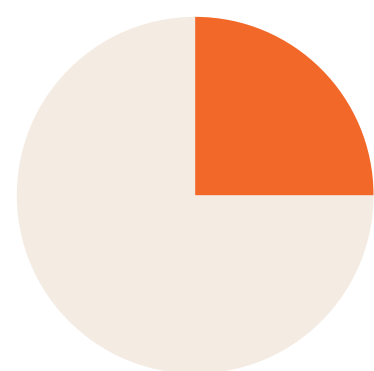
40%
Dones nascudes a països extracomunitaris

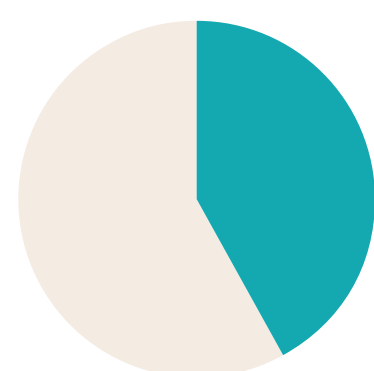
29%
Homes i dones nascudes a l'Estat espanyol

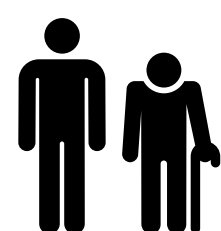
54%
Persones de 16 a 35 anys nascudes a l'Estat espanyol

25%
Persones de més de 55 anys nascudes a altres països comunitaris

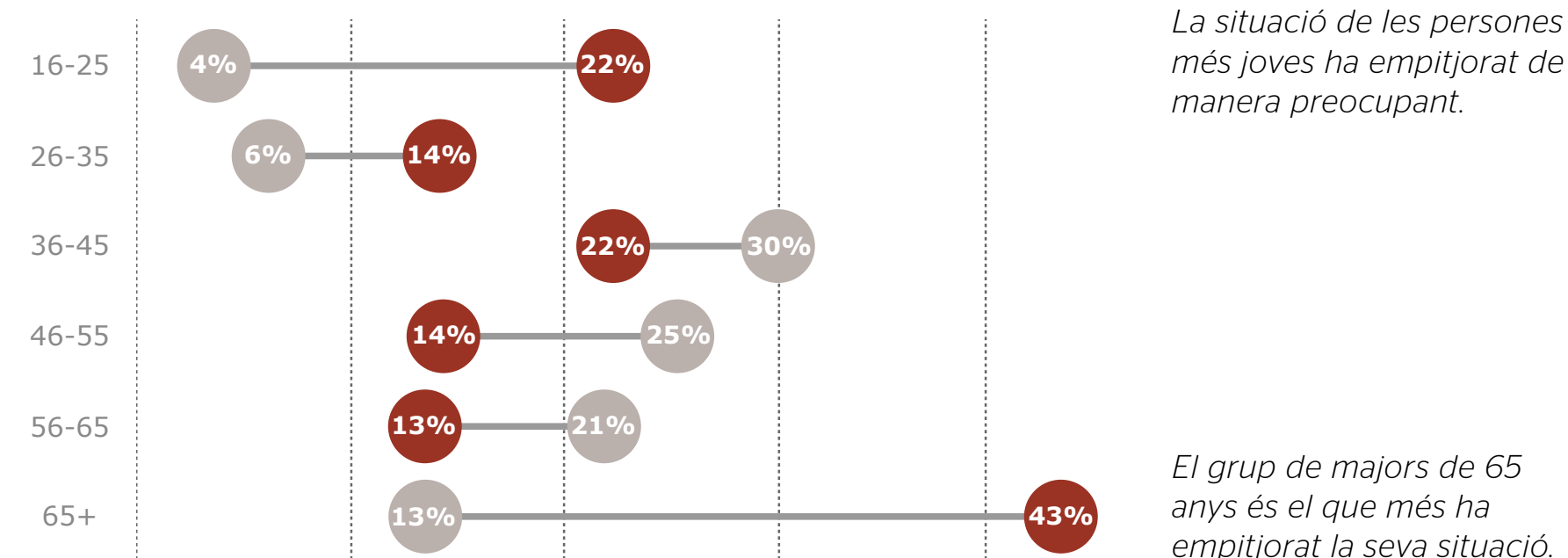
42%
Persones de 16 a 25 anys nascudes a països extracomunitaris

Gairebé la meitat de les **persones de més de 65 anys** que viuen al carrer estan en una situació de vulnerabilitat alta. També destaquen per alta vulnerabilitat les menors de 25 anys i les persones d'entre 36 i 45 anys (dues de cada deu).

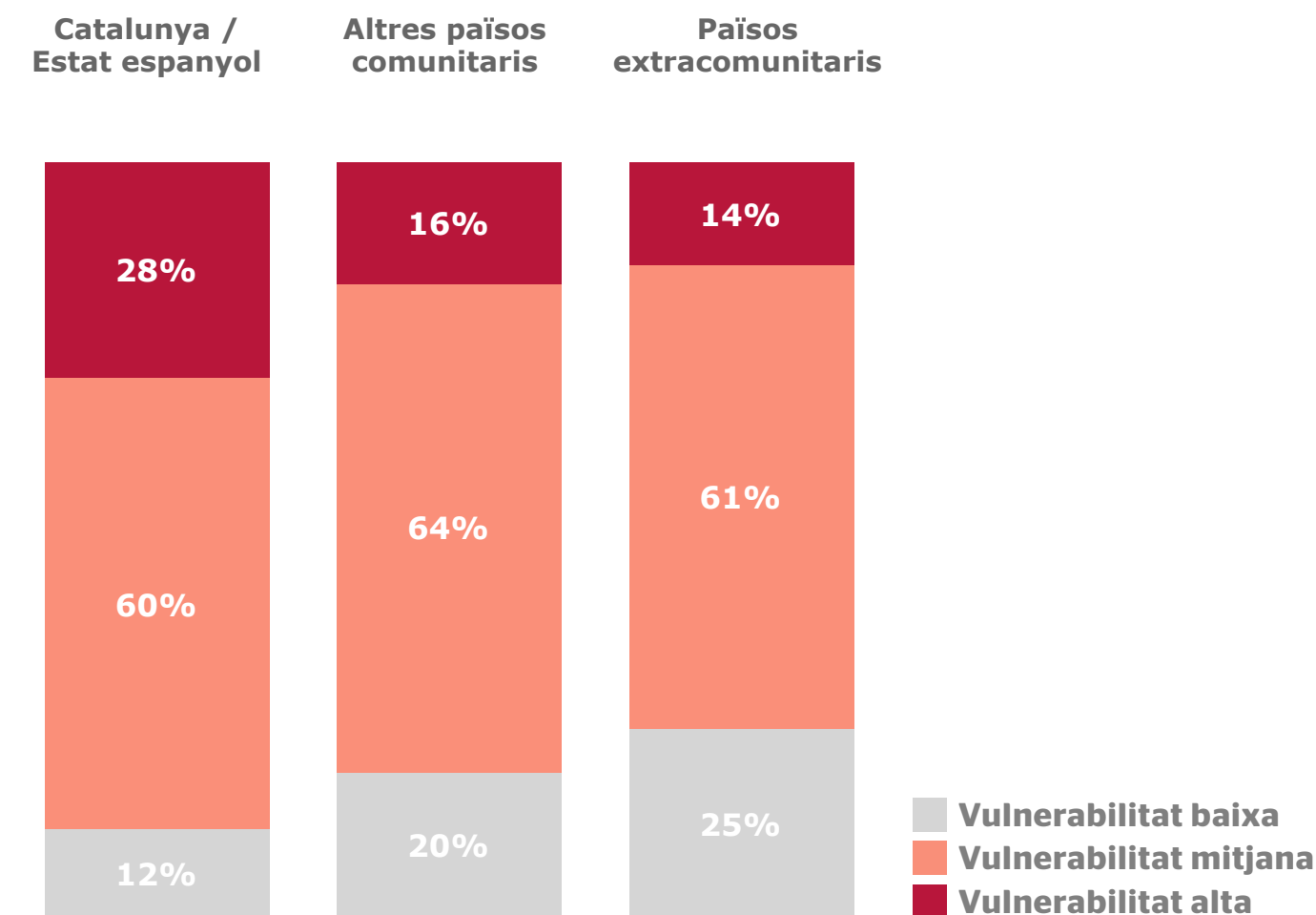
Des d'una perspectiva evolutiva (2016-2019), **la gent gran i les persones més joves són les que més han empitjorat la seva situació:** les persones de més de 65 anys han passat d'un 13% a un 43% en situació de vulnerabilitat alta (increment de 30 punts percentuals) i les persones joves de 16 a 25 anys d'un 4% el 2016 al 22% actual (increment de 18 punts percentuals).

Persones en situació de vulnerabilitat alta, per franges d'edat (2016-2019)

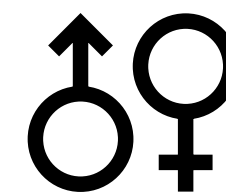
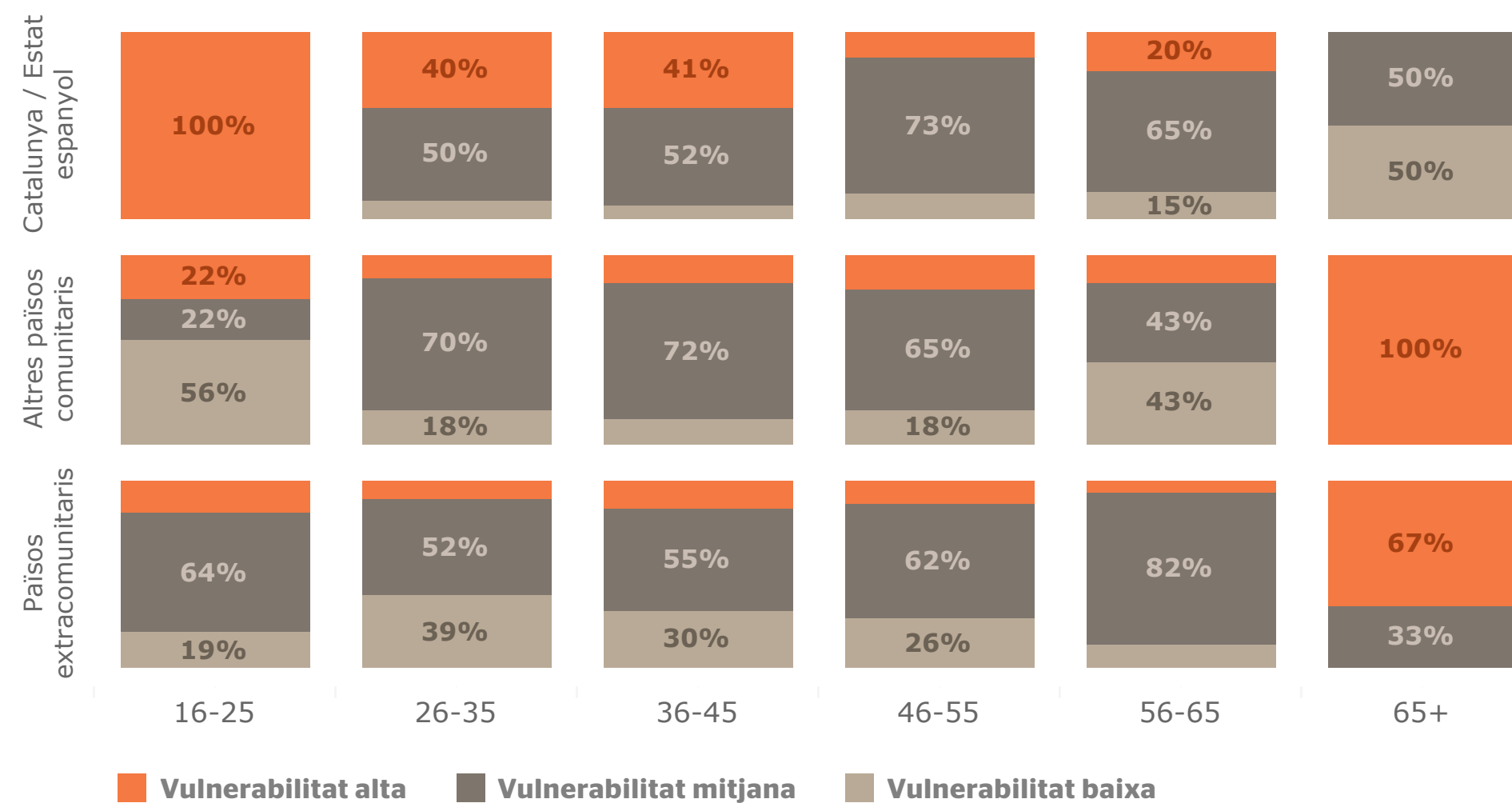

Tres de cada deu persones nascudes a l'Estat espanyol que viuen al carrer estan en una situació molt vulnerable, és a dir, que necessiten una intervenció social prioritària. En el cas del conjunt de persones nascudes en altres països, disminueix el nivell de vulnerabilitat alta: **el 16% de persones procedents de països comunitaris i el 13% d'extracomunitaris tenen vulnerabilitat alta.** Aquesta diferència està relacionada, en molts casos, amb el fet que les persones nascudes a l'Estat espanyol són més grans i porten més temps al carrer. Per a tots els orígens les persones amb vulnerabilitat mitjana són majoria (59% per a les persones de l'Estat espanyol, 64% de països comunitaris i 60% de països extracomunitaris).

Vulnerabilitat de les persones que viuen al carrer a Barcelona, per origen (2019)

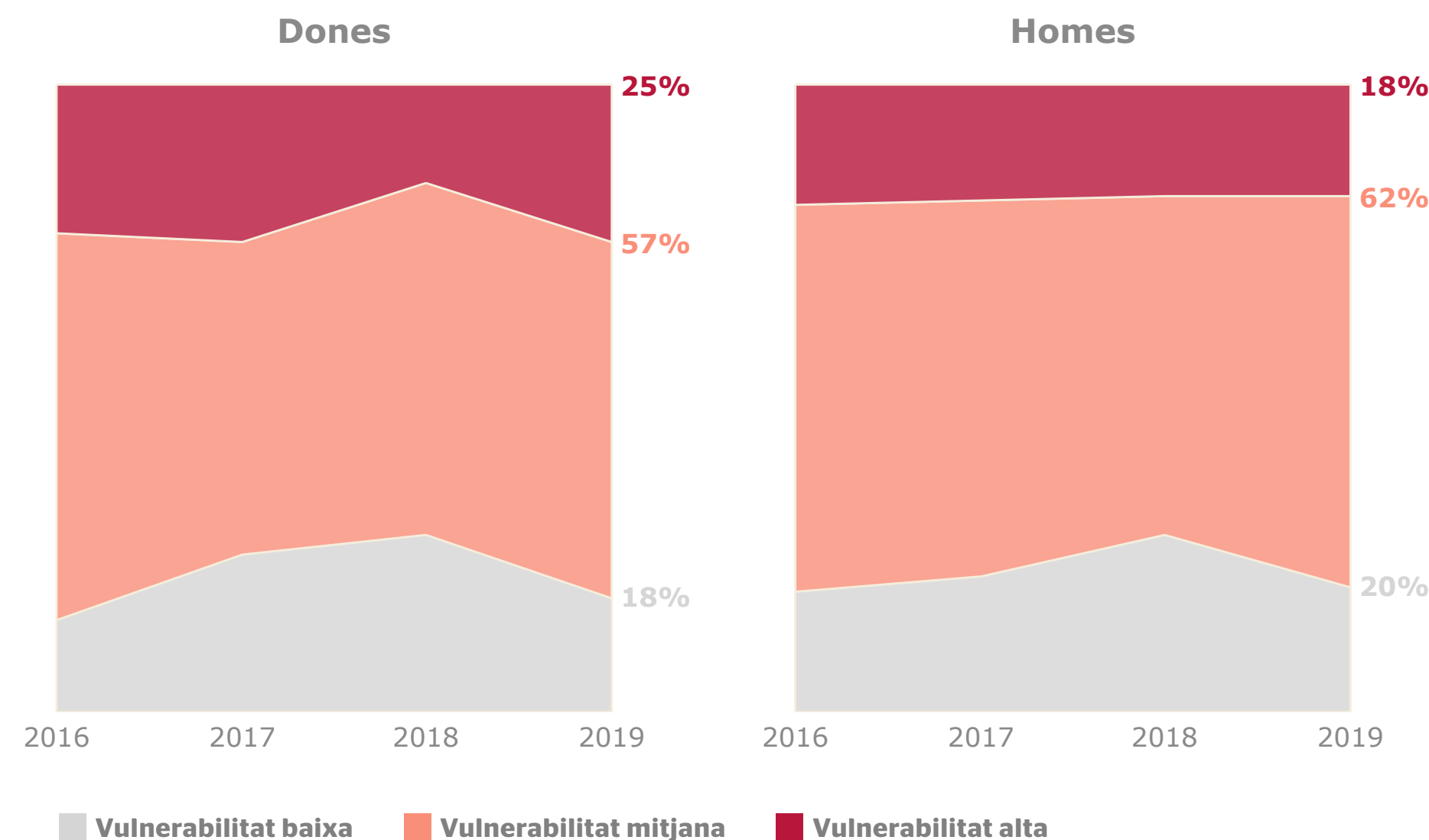

Vulnerabilitat de les persones que viuen al carrer a Barcelona, per franges d'edat (2019)

Les dones que viuen al carrer tenen, proporcionalment, **més vulnerabilitat elevada** que els homes. Una dona de cada quatre té vulnerabilitat alta (és a dir un 25%, entre els homes són el 18%). A més, les dones han empitjorat progressivament la seva situació.

Vulnerabilitat de les persones que viuen al carrer a Barcelona, per gènere (2016-2019)

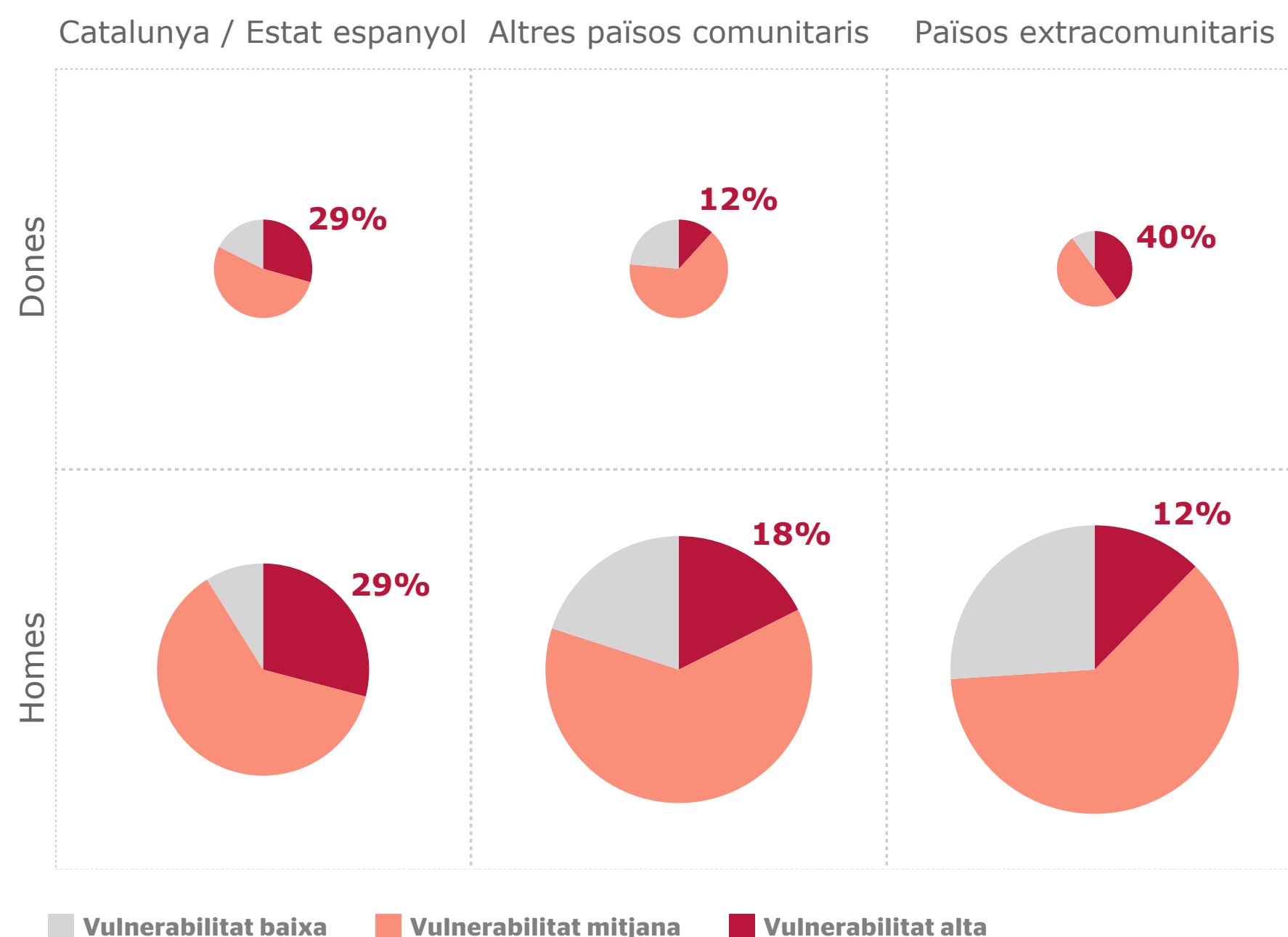
“Hi ha persones en una situació molt vulnerable que no són espanyoles, persones molt cronificades que potser ja havien estat al carrer al seu país. Moltes no han contestat el cens per la dificultat de l'idioma.”

Bob Walker, educador de l'equip de carrer d'Arrels Fundació
[Llegeix l'entrevista completa](#)

El 29% tant dels homes com de les dones nascudes a l'Estat espanyol que viuen al carrer tenen una situació de vulnerabilitat alta. Entre els homes, la prevalença és menor en els que provenen d'altres països comunitaris (18%) o extracomunitaris (12%). En canvi, **quatre de cada deu dones entrevistades d'origen extracomunitari que viuen al carrer estan en una situació de vulnerabilitat alta.**

Tenint en comte, de manera conjunta, la vulnerabilitat alta o mitjana, **fins a nou de cada deu homes nascuts a l'Estat espanyol i dones migrades de països extracomunitaris** estan en aquesta situació.

Vulnerabilitat de les persones que viuen al carrer a Barcelona, per gènere i origen (2019)

Per reflexionar-hi. L'índex de vulnerabilitat té prou en compte els factors estructurals?

Al cens obtenim l'índex de vulnerabilitat de les persones entrevistades a partir d'una enquesta que rep el nom de 'VI-SPDAT' (de l'acrònim en anglès *Vulnerability Index - Service Prioritisation Decision Assistance Tool*). La vulnerabilitat es calcula a partir de les respostes a diferents preguntes que tenen en compte l'edat, el temps que fa que una persona viu al carrer i diferents qüestions relacionades amb les seves relacions socials i activitats diàries, riscos i benestar. En canvi, aquesta eina no té en compte com a factors de vulnerabilitat el gènere o lloc d'origen de les persones enquestades.

Això ens planteja que l'índex possiblement no posa prou l'accent en factors estructurals que generen desigualtats socials i que agreugen la situació de les persones que viuen al carrer. Les dones, les persones transgènere i amb altres identitats sexuals i de gènere que viuen al carrer pateixen violència masclista, que molt sovint és omnipresent en les seves trajectòries vitals. L'índex de vulnerabilitat tampoc té en compte les persones migrades que estan en una situació irregular i que tenen dificultats afegides per accedir als recursos del sistema de protecció social i, també, a l'habitatge o a l'àmbit laboral. La seva situació al carrer pot estar causada, a més, pel propi procés migratori.

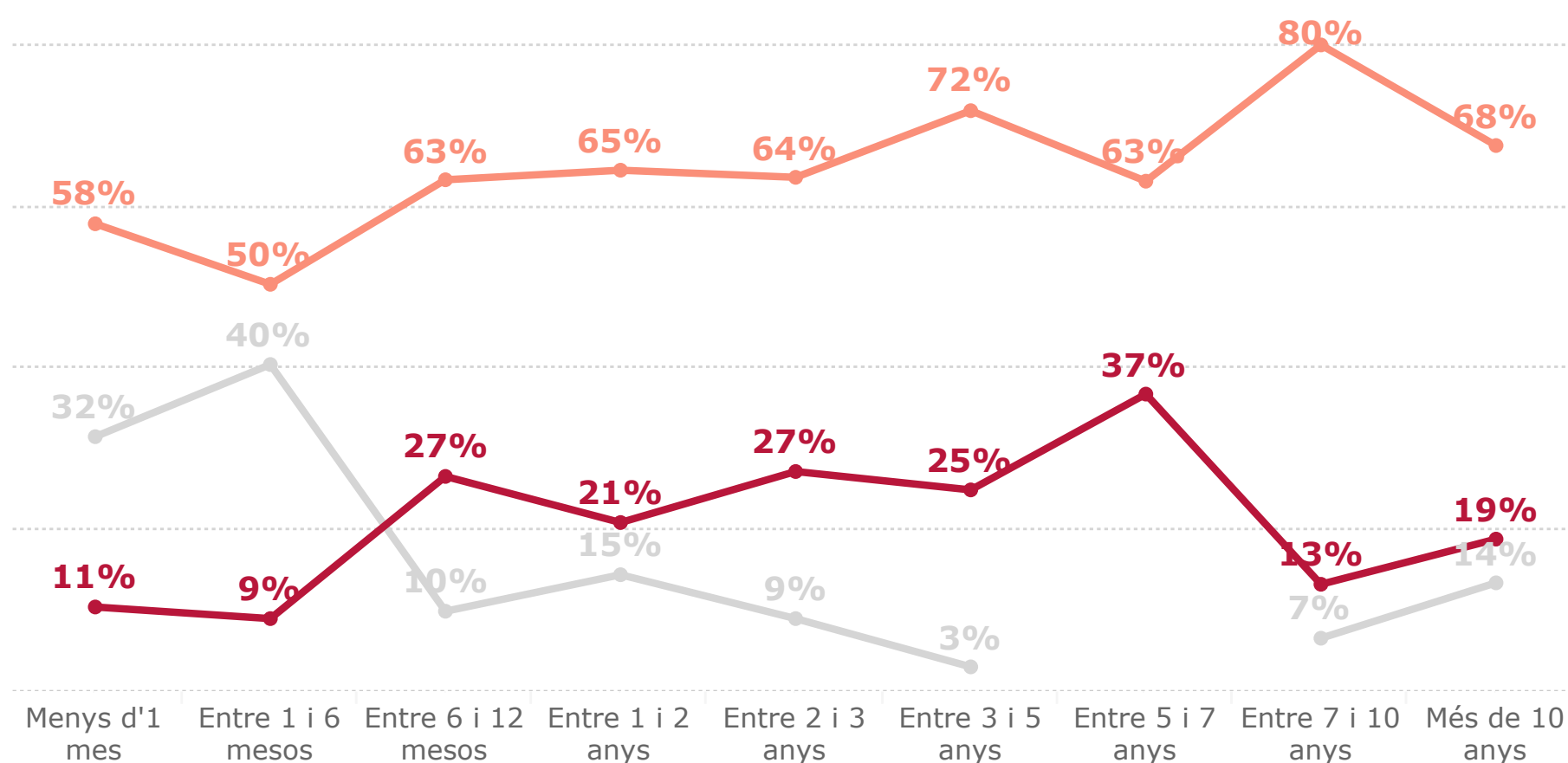

Sis mesos al carrer és massa

Hi ha una relació directa entre estar més temps al carrer i patir una situació de vulnerabilitat i deteriorament més greu. **Entre les persones que porten menys de sis mesos vivint al carrer únicament una de cada deu estan en situació de vulnerabilitat alta, a partir dels sis mesos passen a ser una de cada quatre persones.** Precisament, la llista d'espera per allotjar-se als tres albergs municipals de Barcelona d'accés directe (centres de primer acollida) era d'entre cinc i set mesos a principis d'aquest any, prèviament a la covid-19. Aquesta situació, sumada al tancament –durant els propers mesos– de les més de 600 places d'emergència habilitades a Barcelona, fa preveure un important augment del temps d'espera per accedir als albergs.

Entre les persones que fa entre 5 i 7 anys que viuen al carrer un 40% estan en situació de vulnerabilitat alta. Entre les franges de sis mesos a 5 anys al carrer la vulnerabilitat alta es mou entre un 25 i un 27% de la població.

Vulnerabilitat de les persones que viuen al carrer a Barcelona, segons el temps que fa que viuen al carrer (2019)

A partir dels sis mesos de viure al carrer, 1 de cada 4 persones està en situació de vulnerabilitat alta.

■ Vulnerabilitat baixa
■ Vulnerabilitat mitjana
■ Vulnerabilitat alta

Persones que porten menys i més de sis mesos al carrer i la seva situació (dades 2019)

	FA MENYS DE 6 MESOS QUE VIUEN AL CARRER	FA MÉS DE 6 MESOS QUE VIUEN AL CARRER
Estan en situació de vulnerabilitat alta o mitjana...	60%	90%
Estan en situació de vulnerabilitat baixa...	39%	10%
Fan referència a addiccions (droga, alcohol o tots dos consums) durant l'entrevista...	20%	34%
Han rebut agressions físiques i/o verbals des de que estan al carrer...	34%	41%
Fan alguna cosa que es podria considerar arriscada...	4%	12%
Tenen alguna malaltia crònica...	23%	31%
Han tingut problemes per mantenir l'habitatge o els han fet fora d'algun recurs o servei per un problema de salut mental...	6%	12%
Els últims sis mesos han ingressat alguna vegada a l'hospital...	17%	26%
Els últims sis mesos han rebut atenció mèdica a urgències...	35%	41%
Quan estan malalts o no es troben bé els costa demanar ajuda...	21%	30%

Quin és el temps d'espera als albergs municipals de Barcelona?

A Barcelona hi ha tres albergs públics d'accés directe (centres residencials de primera acollida) per a persones sense llar. El temps d'espera era d'entre cinc i set mesos a principis d'aquest any, prèviament a la covid-19.

“Una persona que està al carrer camina, com a mínim, sis o set quilòmetres al dia per menjar, per dutxar-se, per sopar... És una mitjana, cadascú és diferent, però aquí hi ha pocs recursos i els desplaçaments per anar d'un lloc a l'altre són llargs.”

Davide Andreoli, ha viscut 8 anys al carrer
[Llegeix l'entrevista completa](#)

“Quan acabes al carrer no triges gaire a adonar-te que la xarxa que hi ha a Barcelona per a les persones sense llar té mancances. Potser has trigat cinc mesos a poder entrar en un alberg, si és que amb sort t'has pogut moure per arribar-hi. Amb poc temps, ja has vist que amb els recursos que hi ha ho tens complicat: mou-te aquí per anar a dutxar-te, mou-te aquí per anar al menjador... Està tot molt compartimentat.”

Gemma Gassó, educadora de l'equip de carrer d'Arrels Fundació
[Llegeix l'entrevista completa](#)

Com diem, el temps d'estada al carrer té a veure amb el **deteriorament de la salut física i mental** de les persones (que en el cas d'aquesta enquesta coneixem a partir de dades d'autopercepció). Un 32% de les dones i un 28% dels homes que viuen al carrer afirmen tenir una malaltia crònica (per exemple al fetge, els ronyons, el cor, l'estómac o els pulmons). Per contra, el 66% de les dones i el 60% dels homes diuen que no en tenen. Hi ha una part important de persones que no saben què respondre o no volen respondre aquesta pregunta.

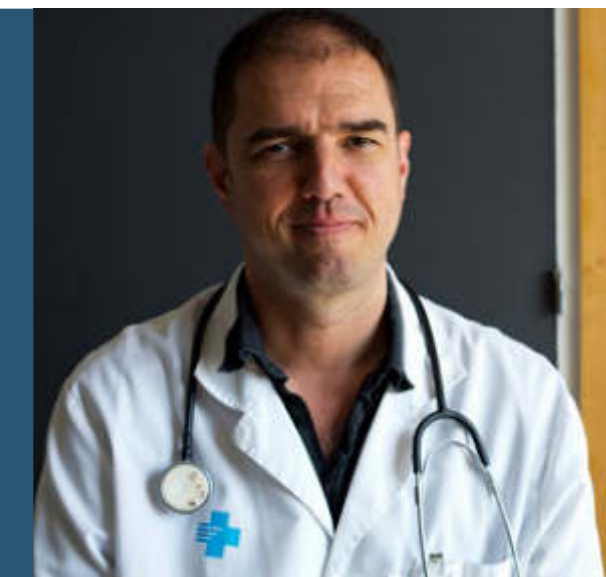

“Un mes al carrer ja és molt de temps. Comences a pensar moltes coses, caus dins d'un pou i ja no en pots sortir. O en surts amb ajuda d'altres. Sis mesos és molt de temps.”

Davide Andreoli, ha viscut 8 anys al carrer
[Llegeix l'entrevista completa](#)

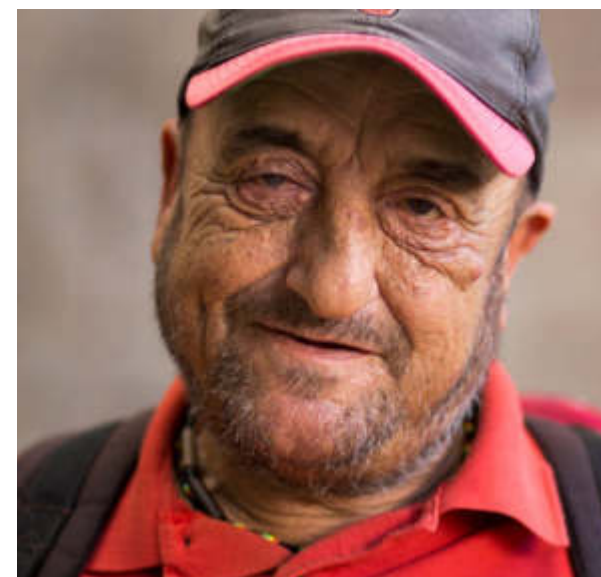
“Sovint veiem malalties en un grau d'evolució que han arribat a un extrem i una situació de deteriorament que, moltes vegades, no queda més remei que fer mesures paliatives. Una persona sense sostre no té un accés fàcil al sistema sanitari i quan ho fa és perquè està molt malament i ho fa a través del servei d'urgències.”

Daniel Roca, metge i col·laborador d'Arrels
[Llegeix l'entrevista completa](#)

“Normalment, pateixes el que et toqui. Res d'hospitals. Jo vaig estar quatre dies amb periodontitis i apendicitis crònica i no vaig anar al metge fins que vaig veure la mort. A l'hospital em van dir: 'Un dia més i ja no vius'. No em podia moure i pensava que era alguna cosa que havia menjat en mal estat.”

Juan Verdón, ha viscut 15 anys al carrer | [Llegeix l'entrevista completa](#)

Què és el que fa més vulnerables les persones que viuen al carrer?

L'enquesta 'VI-SPDAT', que és la metodologia de les dades del cens de persones que viuen al carrer a Barcelona, calcula l'índex de vulnerabilitat a partir de disset factors que s'agrupen en cinc blocs: edat, trajectòria de sensellarisme, relacions socials i activitats de la vida diària, riscos i benestar.

Quins són els factors més presents segons el grau de vulnerabilitat de les persones?

Com viuen i en quina situació es troben les persones enquestades? Aquestes són les principals situacions de vulnerabilitat en què es troben les persones enquestades, a més a més de la principal, viure al carrer.

Les persones en situació de vulnerabilitat alta...

Porten més de 6 mesos al carrer o en l'últim any han entrat i sortit del carrer com a mínim tres vegades...	87%
Algú els reclama diners i/o no tenen ingressos (prestacions socials, pensions herències, salaris o feina en negre)...	84%
Tenen algun problema de salut física...	79%
Les han agredit (física o verbalment) des de que estan al carrer o, en l'últim any, han amenaçat o intentat fer mal a algú o a si mateixes...	79%
Els últims sis mesos han fet ús, com a mínim quatre vegades, de serveis d'emergències (urgències mèdiques, ingrés a hospital, emergències socials, centres de salut mental, ingrés a la presó, serveis d'atenció a la violència de gènere, etc.)...	71%
Tenen algun problema de salut mental o discapacitat...	61%
Consumeixen alcohol o drogues...	54%
La seva situació de sensellarisme està causada, en part, per una relació que es va trencar, una relació destructiva o nociva o perquè familiars o amics els han fet fora...	53%
No estan prenent correctament la medicació que els toca, no ho fan correctament o l'estan venent...	47%
No són capaces de cobrir necessitats bàsiques (dutxar-se, canviar-se de roba, descansar, tenir menjar o aigua potable)...	39%

Les persones en situació de vulnerabilitat mitja...

Algú els reclama diners i/o no tenen ingressos (prestacions socials, pensions herències, salaris o feina en negre)...	82%
Porten més de 6 mesos al carrer o en l'últim any han entrat i sortit del carrer com a mínim tres vegades...	75%
Tenen algun problema de salut física...	47%
Les han agredit (física o verbalment) des de que estan al carrer o, en l'últim any, han amenaçat o intentat fer mal a algú o a si mateixes...	44%

Les persones en situació de vulnerabilitat baixa...

Algú els reclama diners i/o no tenen ingressos (prestacions socials, pensions herències, salaris o feina en negre)...	63%
Porten més de 6 mesos al carrer o en l'últim any han entrat i sortit del carrer com a mínim tres vegades...	38%

Com s'ha vist anteriorment, entre els anys 2018 i 2019 s'observa un increment de les persones en situació de vulnerabilitat mitjana (del 53% al 61%) que es correspon amb una disminució de les persones que es troben en situació de vulnerabilitat baixa (del 29% al 21%). A partir dels disset factors de vulnerabilitat que es tenen en compte, entre els anys 2018 i 2019 destaca —entre les persones en situació de vulnerabilitat mitjana—, una major incidència de les següents situacions: ús de serveis d'emergències com a mínim quatre vegades els darrers sis mesos (d'un 16 a un 26%), haver rebut o fet agressions (d'un 36 a un 44%), consum d'alcohol o drogues (d'un 10 a un 19%) i no poder cobrir les necessitats bàsiques (d'un 11 a un 27%).

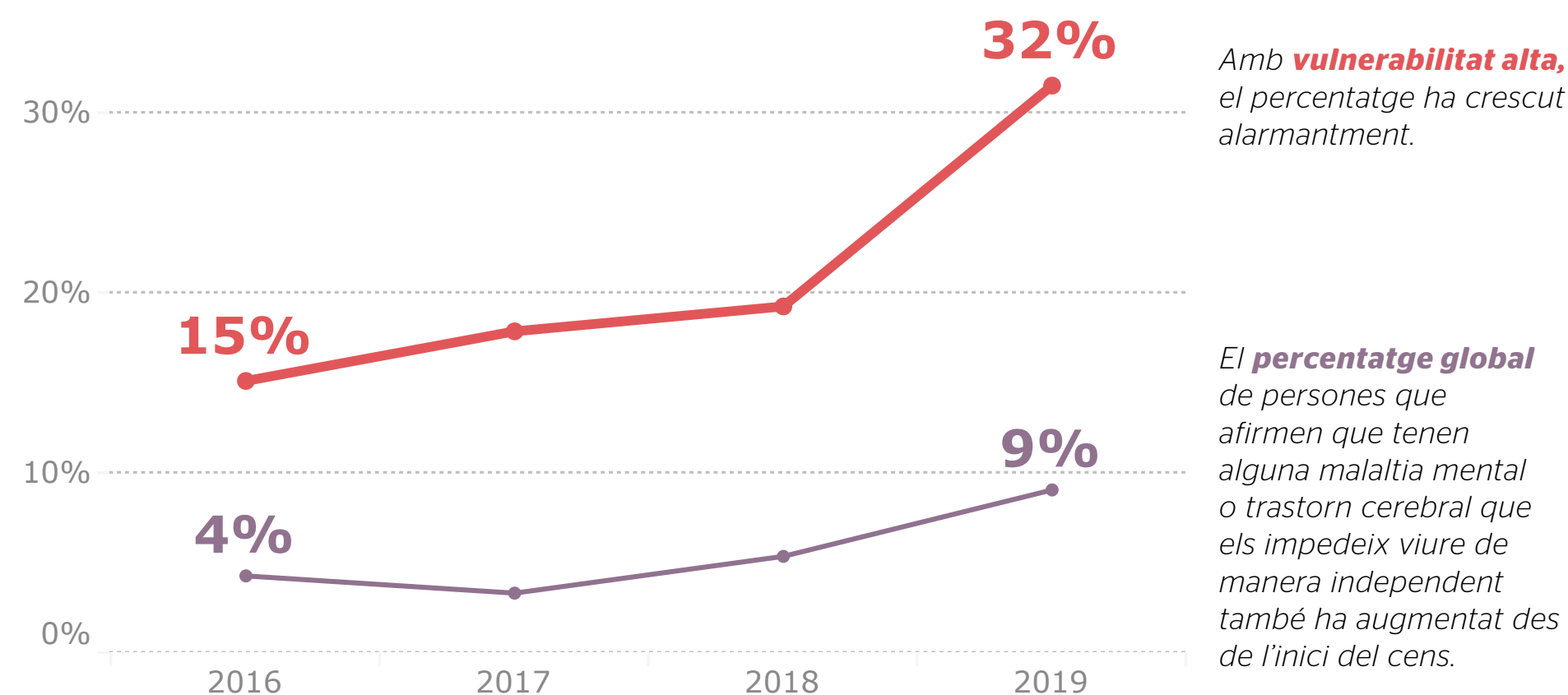
Més persones amb malaltia mental que no poden viure de manera independent

Els últims anys ha augmentat el nombre de persones que viuen al carrer que afirmen **tenir una malaltia mental o un trastorn cerebral que els impedeix viure de manera independent**: d'un 4% el 2016 a un 9% el 2019. Entre les persones en situació de vulnerabilitat alta la xifra és molt més elevada i s'ha doblat: d'un 15% el 2016 a un 32% el 2019.

A Barcelona, existeix l'ESMeS, l'equip de salut mental per a persones sense llar que ofereix atenció psiquiàtrica a persones majors d'edat que viuen al carrer o en centres d'acollida municipals o d'entitats socials i que pateixen un trastorn mental greu. Durant el 2019, van atendre 411 persones, un 20% més que durant el 2018.

Segons dades del cens, l'any 2019 la situació de les dones amb algun trastorn ha empitjorat més que cap altre any. **Un 14% de les dones** afirmen tenir una malaltia mental que els impedeix viure de manera independent, una xifra superior a la dels censos anteriors.

Persones que viuen al carrer a Barcelona que afirmen tenir alguna malaltia mental o trastorn cerebral que els impedeix viure de manera independent (2016-2019)

Viure al carrer vulnera drets i és un risc

Viure al carrer és un risc en si mateix i suposa una vulneració constant de drets de les persones, partint del dret a l'habitatge fins a la salut, la intimitat, la higiene o la seguretat personal.

Inclús també el **dret al record**. Entre el 2016 i el 2019, **han mort 210 persones que vivien o havien viscut al carrer i que coneixíem des de diferents entitats socials de Barcelona**. L'any passat van ser 56 persones que de mitjana tenien 56 anys. Gairebé el 25% vivien al carrer i un altre 26% tenien la salut molt fràgil i vivien en centres socio-sanitaris o adaptats a les seves necessitats. A més, durant el primer semestre d'aquest 2020 han mort 27 persones sense llar que coneixíem des d'Arrels, 12 de les quals vivien actualment al carrer. A Barcelona l'edat mitjana de defunció és de 81,8 anys, segons dades 2018 de l'Anuari estadístic.

Quins drets tenen vulnerats les persones que viuen al carrer?

- **El dret a l'habitatge**, perquè a Barcelona el percentatge d'habitatge públic i social no arriba al 2% i tampoc hi ha habitatge específic per a persones sense llar. Actualment, els albergs i centres públics i privats faciliten l'allotjament a unes 2.100 persones sense llar però no hi ha més places que siguin una alternativa a les més de 1.200 persones que segueixen vivint al carrer.
- **El dret a la salut**, perquè els riscos de viure al carrer deterioren la salut i escurcen en 20 anys la vida de la persona. Viure al carrer significa, per exemple, haver de caminar molt i tenir els peus molt castigats; també anar menys al metge i, durant l'estiu, estar exposat a patir insolacions i cremades.
- **El dret a la intimitat**, perquè viure al carrer significa per a la persona estar exposada i a la vista de tothom.
- **El dret a descansar**, perquè estàs en estat d'alerta i dorms amb un ull obert i un altre tancat, amb les llums i els sorolls de la ciutat.
- **El dret a la mobilitat**, perquè la majoria de les persones que viuen al carrer no poden fer servir el transport públic i han de caminar molt per anar d'un recurs a l'altre, faci fred o molta calor. Quan vius al carrer, et mou per necessitat, no per fer turisme.
- **El dret a la ciutat** i a gaudir dels espais i dels recursos socials i culturals que existeixen, perquè les més de 1.200 persones que viuen al carrer a Barcelona també són veïnes de la ciutat.
- **El dret a l'espai públic**, perquè l'ordenança de civisme de Barcelona prohibeix dormir al carrer i sanciona pràctiques com fer soroll, rentar-se en una font, orinar, etc. Quan no tens una llar i no hi ha recursos públics suficients, es fa difícil complir tot això.
- **El dret a la higiene**, ja que no hi ha suficients recursos de bugaderia i serveis higiènics per canviar-se de roba i dutxar-se, i durant l'estiu alguns tanquen. A Barcelona, a més, si et rentes en una font o a la dutxa de la platja o rentes la roba i fas servir sabó, et poden sancionar.
- **El dret a la integritat física**, ja que quan vius al carrer estàs desprotegit i més exposat a patir agressions.
- **El dret a la propietat privada**, a que la persona pugui guardar en un lloc segur i de manera estable les seves pertinences i la seva documentació. Actualment, a Barcelona no hi ha consignes públiques per a persones sense llar.

"Fa temps que se sap que el fet de viure al carrer és un factor de risc intrínsec per emmalaltir i per morir. Hi ha bibliografia que diu que, pel fet d'haver viscut al carrer, la persona es mor 15 anys abans."

Daniel Roca, metge i col·laborador d'Arrels
[Llegeix l'entrevista completa](#)

A més vulnerabilitat, més agressions

Un dels perills de viure al carrer és patir agressions, una realitat que ha augmentat any rere any. **El 40% de les persones que dormen al carrer han estat víctimes d'agressions** físiques i/o verbals. Les dones són doblement vulnerables, pel fet de no tenir casa i per estar exposades a la **violència masclista**. **Gairebé la meitat de les dones han patit alguna agressió des que estan al carrer**. A més, com veurem, un 11% de les dones se senten forçades, pressionades o enganyades per fer alguna cosa que no vulguin fer, el doble que els homes.

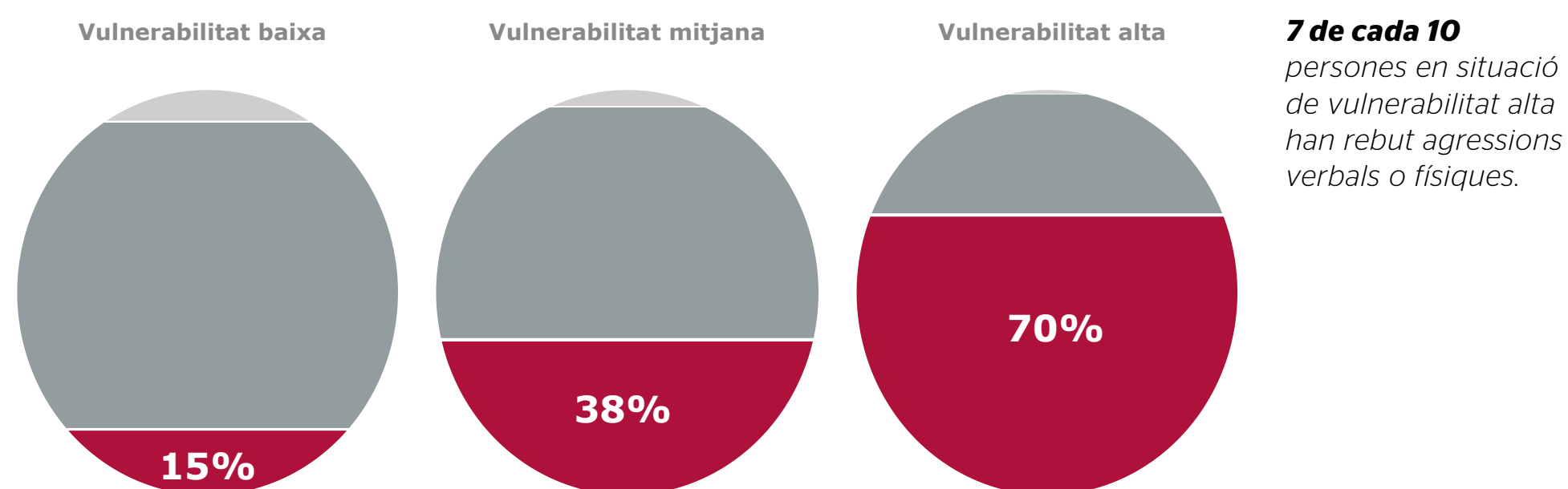
Persones que viuen al carrer a Barcelona que han estat víctimes d'agressions físiques i/o verbals (2019)

4 de cada 10 persones que viuen al carrer han estat víctimes d'agressions. Aquesta dada empitjora entre **les dones**: la meitat han patit agressions físiques i/o verbals.

El grau de vulnerabilitat és determinant: **el 70% de les persones amb vulnerabilitat alta** ha estat víctima d'agressions. Disminueix entre les persones amb vulnerabilitat mitjana i baixa, però en tots els casos les agressions han augmentat el darrer any. **A partir dels tres anys d'estada al carrer, més de la meitat de les persones ha patit violència. La xifra més elevada la trobem entre les persones que hi porten entre 5 i 10 anys:** sis de cada deu han estat agredides.

Persones que viuen al carrer a Barcelona que **han patit agressions**, per grau de vulnerabilitat (2019)

“La violència és habitual. La majoria és verbal i també hi ha agressivitat pura i dura, com qui maltracta les dones, només pel fet de fer mal. Perquè, si jo estic dormint al carrer, quin mal estic fent? Per què vens i em molestes?”

Juan Verdón, ha viscut 15 anys al carrer | [Llegeix l'entrevista completa](#)

“El fet de trobar-se en situació de carrer, de pobresa i d'exclusió severa ja és formar part d'un col·lectiu estigmatitzat. A més, s'hi sumen altres situacions: gènere, nacionalitat, orientació sexual, discapacitat... Dones, persones LGTBI o algunes estrangeres poden patir més problemes i més agressions.”

Marta Maynou, cap de l'equip d'Acollida d'Arrels Fundació
[Llegeix l'entrevista completa](#)

A la pregunta sobre si **han exercit violència** (amenaçat o intentar fer mal a algú o si mateix) **el darrer any, el 19% de les persones afirma haver-ho fet.** És la xifra més alta de tots els censos a Barcelona, venint d'un 12% del 2018, sense que la diferència entre homes i dones sigui destacable. De la mateixa manera que en el cas d'haver estat víctimes de violència, les persones amb vulnerabilitat més alta són les que més reconeixen haver amenaçat o intentat fer mal, un 32%.

Un 7% són víctimes d'enganys o pressions

Sovint ens trobem amb persones sense llar que han estat víctimes d'estafes. **A la pregunta de si algú les està forçant, enganyant o pressionant per fer alguna cosa que no volen fer, un 7% assegura que és així,** un percentatge que s'ha anat incrementant des del 2016. Les dones són les pateixen més aquest tipus de violència: un 11% vs. el 5% dels homes.

En tots els censos elaborats fins ara, entre un 8 i **un 9% de les persones enquestades afirmen tenir conductes de risc,** com ara canviar sexe per diners, fer negocis amb drogues, tenir sexe sense protecció amb persones desconegudes o compartir xeringues.

Persones que viuen al carrer a Barcelona a qui algú està forçant, enganyant o pressionant per fer coses que no vulguin fer, per gènere (2019)

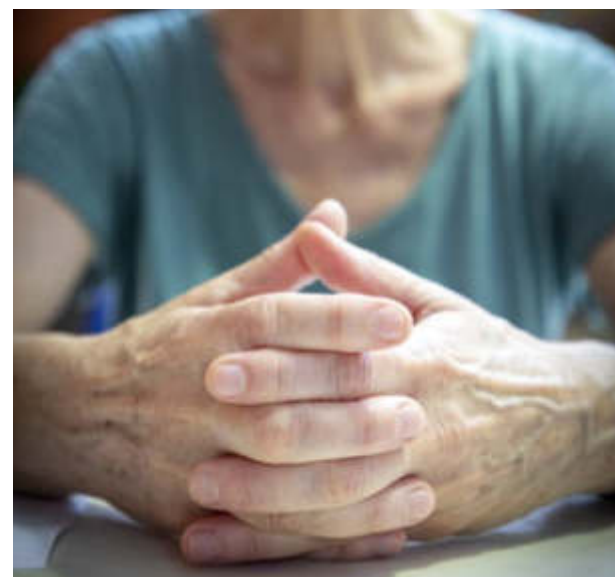
El percentatge de dones que es veuen forçades o pressionades a fer quelcom que no volen és molt superior al d'homes.

Un 19% de les persones enquestades expliquen tenir alguna causa legal pendent, sense que hi hagi grans variacions respecte anys anteriors. En tenen el 20% dels homes i el 16% de les dones. Per edat, la major prevalença és en les persones de 26 a 35 anys: un 30% tenen causes legals pendents.

Per què no hi ha denúncies?

La violència envers les persones sense llar és una de les més invisibles. Moltes de les víctimes creuen que les agressions van implícites a la seva situació i no saben que es tracta d'un delictes. En la majoria dels casos, les víctimes no denuncien per diversos motius: perquè creuen que no servirà de res, per por a possibles represàlies o, en el cas de persones estrangeres que estan en situació irregular, la majoria de les vegades no denuncien per temor a ser expulsades.

El Codi Penal, a més, no contempla el concepte d'aporofòbia, és a dir, que el sensellarisme o la situació socioeconòmica de les víctimes sigui una característica que les faci especialment vulnerables davant els delictes.

“Quan m’han pegat he anat a denunciar-ho. Hi havia un home que em robava, un altre que em pegava, però quan denunciava i em preguntaven qui havia estat, no recordava el nom. La policia no et fa gaire cas.”

Úrsula Alonso, ha viscut més de 8 anys al carrer | [Llegeix l'entrevista completa](#)

“No et fan cap cas, no val la pena, és perdre el temps. Estaràs tres hores a comissaria, si és que et deixen entrar i no et diuen ‘va, marxa’, perquè ets un vagabund i no tens dret a res.”

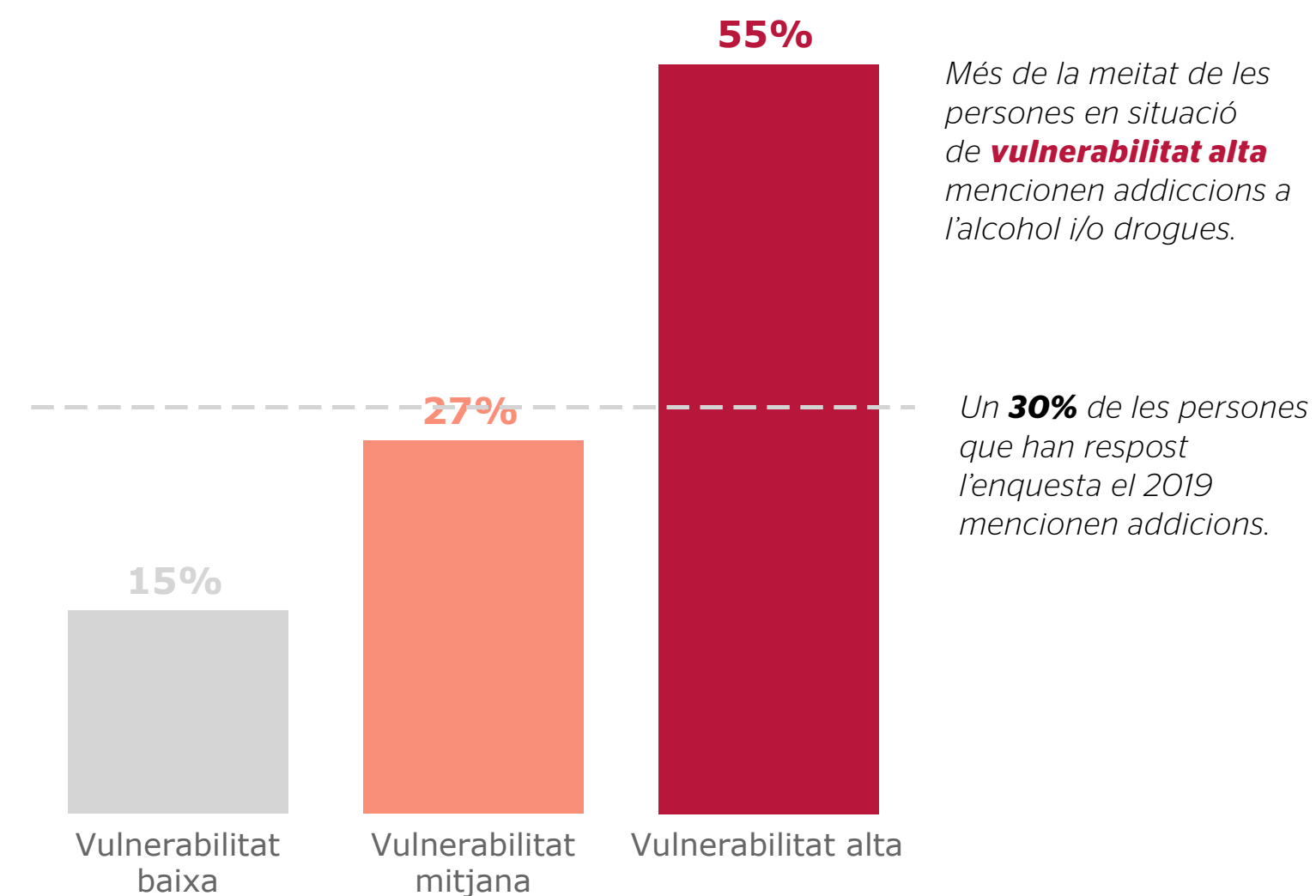
Juan Verdón, ha viscut 15 anys al carrer | [Llegeix l'entrevista completa](#)

Un 30% de les persones que viuen al carrer tenen addiccions

Les addiccions són un factor de vulnerabilitat per a quasi el 30% de les persones que viuen al carrer. Un **13% consumeix alcohol, un 12% drogues i un 4% tots dos consums**, segons dades del 2019. La xifra global de gairebé el 30% és comuna per als anys 2019 i 2018, si bé s'aprecia un augment de les persones que beuen (del 8% el 2018 al 13% el 2019). **Les persones amb vulnerabilitat alta són les que més addiccions expliquen:** un 14% té problemes amb l'alcohol, un 30% amb drogues i un 11% amb totes dues.

Persones que viuen al carrer a Barcelona amb addiccions, per grau de vulnerabilitat (2019)

Per edat, les persones enquestades que fan més referència a l'addició a l'alcohol són les que tenen de 36 a 45 anys (15%) i 46 a 55 anys (21%). El consum de drogues és més present en la població més jove: 16-25 anys (16%) i 26-35 anys (17%).

“Caure en una addicció és la conseqüència adaptativa d’estar al carrer o, de vegades, és l’addicció prèvia la que ha desestructurat el teu entorn, la teva xarxa de suport, i et porta finalment al carrer. És difícil saber si és primer l’ou o la gallina, però sabem que coexisteix.”

Daniel Roca, metge i col·laborador d’Arrels
[Llegeix l’entrevista completa](#)

“Jo primer bevia; a casa em van dir que això no podia ser, i em vaig trobar al carrer. Jo no estava sola. Perquè si estàs bé i estàs sol, no passa res, però si estàs fotut i sol, tens ganes de parlar amb algú.”

Úrsula Alonso, ha viscut més de 8 anys al carrer
[Llegeix l’entrevista completa](#)

4. Atenció social.

Quina atenció reben i quina atenció necessiten les persones que viuen al carrer?

3 de cada 10 persones que viuen al carrer **no poden cobrir les seves necessitats bàsiques**

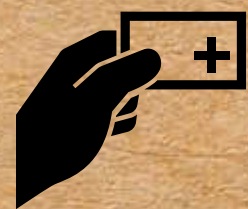
7 de cada 10 persones amb vulnerabilitat alta han anat a **urgències mèdiques** els darrer sis mesos

El nombre de persones que no saben on trobar ajuda és elevat. L'any 2019 al **centre obert d'Arrels vam assessorar 1.344 persones que no sabien on trobar ajuda.**

4 de cada 10 persones afirmen que **han estat ateses per un treballador/a social** els darrer sis mesos

5 de cada 10 persones de menys de 35 anys **no tenen targeta sanitària**

Quan l'objectiu vital és arribar a l'endemà i quan es desconeix on acudir per rebre ajuda, el deteriorament físic i mental de les persones s'agreuja. Moltes persones que viuen al carrer afirmen que no poden cobrir les necessitats bàsiques. Les dades també mostren que no totes reben atenció social i que calen més recursos, però sobretot que estiguin ben adaptats a les seva realitat i problemàtiques complexes.

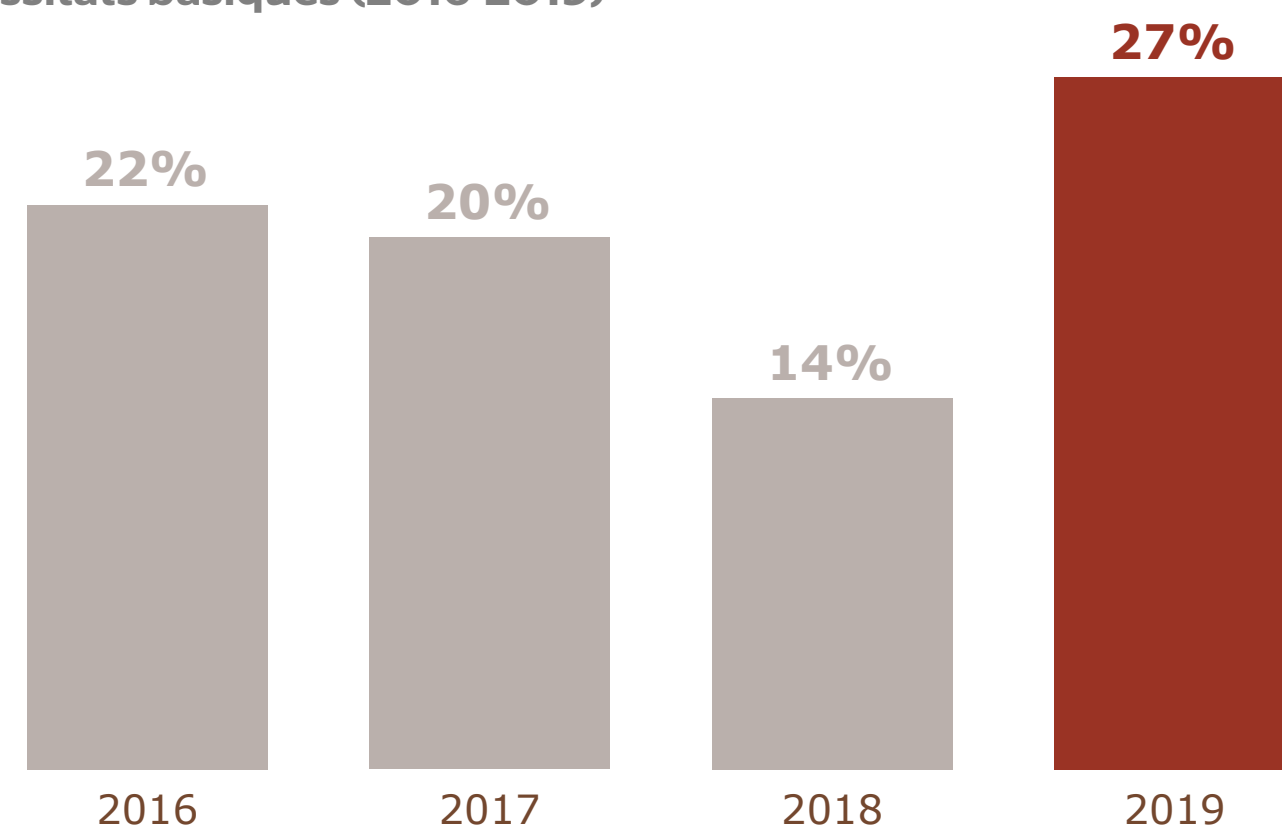

Què ha passat durant l'estat d'alarma?

- Hi ha hagut moments, sobretot durant les primeres setmanes, en què a Barcelona no s'han pogut assegurar les necessitats bàsiques a les persones que viuen al carrer.
- Fins a una vintena de recursos per dutxar-se, menjar calent i descansar han tancat a l'inici de l'estat d'alarma. Tampoc s'ha pogut accedir a biblioteques, estacions de tren i espais que permeten a les persones resguardar-se durant el dia.
- De les 600 places d'emergència habilitades per l'Ajuntament, 160 es mantindran fins a finals d'any i la resta tancaran al setembre. Què passarà amb la majoria de persones que no tindran on anar?
- Més enllà de l'emergència, el repte és prevenir, abordar i resoldre el sensellarisme amb el dret a l'habitatge com a punt de partida. Cal ampliar la mirada més enllà dels serveis socials.

El cens 2019 mostra un augment de **persones que no tenen cobertes les necessitats bàsiques**: d'un 14% el 2018 a un **27% el 2019**. Es tracta de pràcticament el doble en un any. Tot i aquest creixement, un 65% de les persones enquestades sí que es veuen capaces de cobrir-les. Desconeixem si això significa que estan ateses per serveis socials o alguna entitat o si bé és perquè s'han adaptat a viure en situació de carrer.

Persones que viuen al carrer a Barcelona que no poden cobrir les necessitats bàsiques (2016-2019)

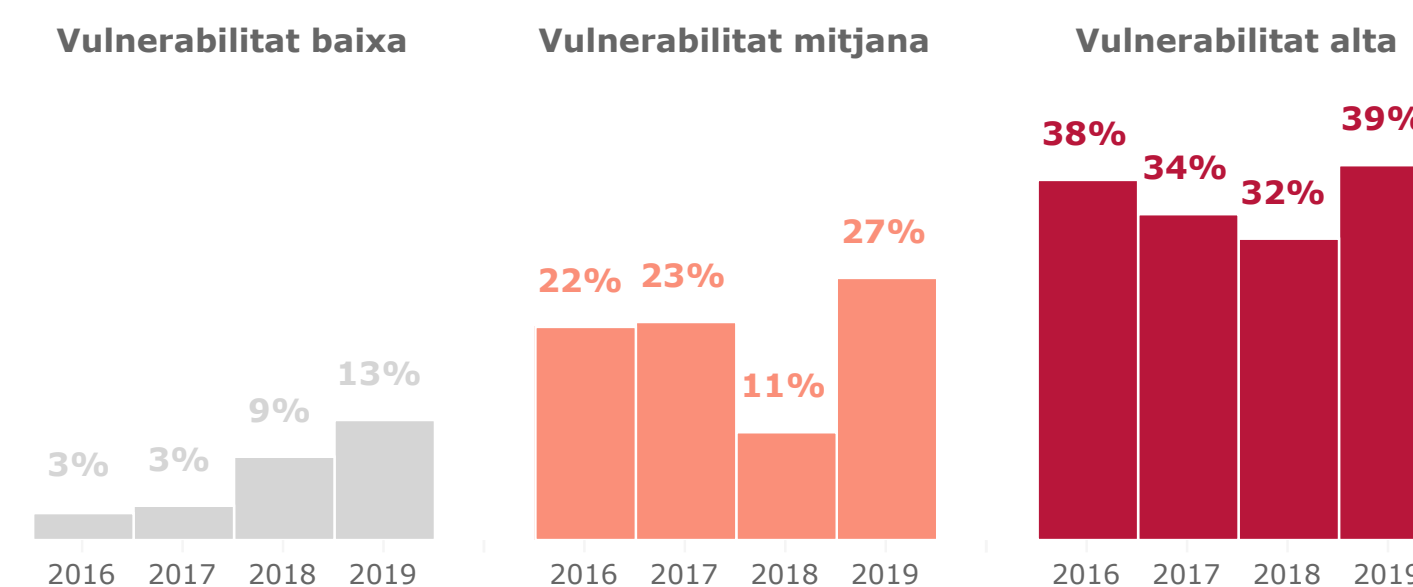

Necessitats bàsiques: quatre de cada deu persones amb vulnerabilitat alta no les cobreixen

No tenir cobertes les necessitats bàsiques està vinculat al grau de vulnerabilitat de les persones. **Les persones amb una vulnerabilitat alta són les que menys percepció tenen de cobrir les necessitats bàsiques**, en totes les edicions del cens, aproximadament quatre de cada deu no les cobreixen.

Per a les persones amb vulnerabilitat mitjana i baixa hi ha un increment de les que no poden cobrir les necessitats bàsiques. En el cas de les de baixa, veiem un creixement progressiu del 3% el 2016 al 13% el 2019 i, en el cas de les de mitjana, ha disminuït del 22 a l'11% entre els anys 2016 i 2018 i, actualment, fins al 27% de les persones no poden cobrir aquestes necessitats.

Persones que viuen al carrer a Barcelona que no poden cobrir les necessitats bàsiques, per grau de vulnerabilitat (2016-2019)

Quasi el **40%** de les persones en situació de vulnerabilitat alta **no pot cobrir les seves necessitats bàsiques**.

No saben on trobar ajuda

Fins a 1.344 persones van passar per Arrels Fundació l'any passat explicant que vivien al carrer des de fa poc o que estaven a punt de perdre casa seva i preguntant on podien anar a dutxar-se i accedir a serveis bàsics.

Moltes d'aquestes persones havien acudit prèviament a serveis socials del seu barri o als serveis específics de l'Ajuntament de Barcelona per a persones sense llar però no havien tingut resposta. En la majoria dels casos, es tracta de persones autònomes, amb habilitats i bon estat de salut que estan a temps de vincular-se a la xarxa pública de recursos i totes haurien de poder comptar amb un treballador o treballadora social de referència.

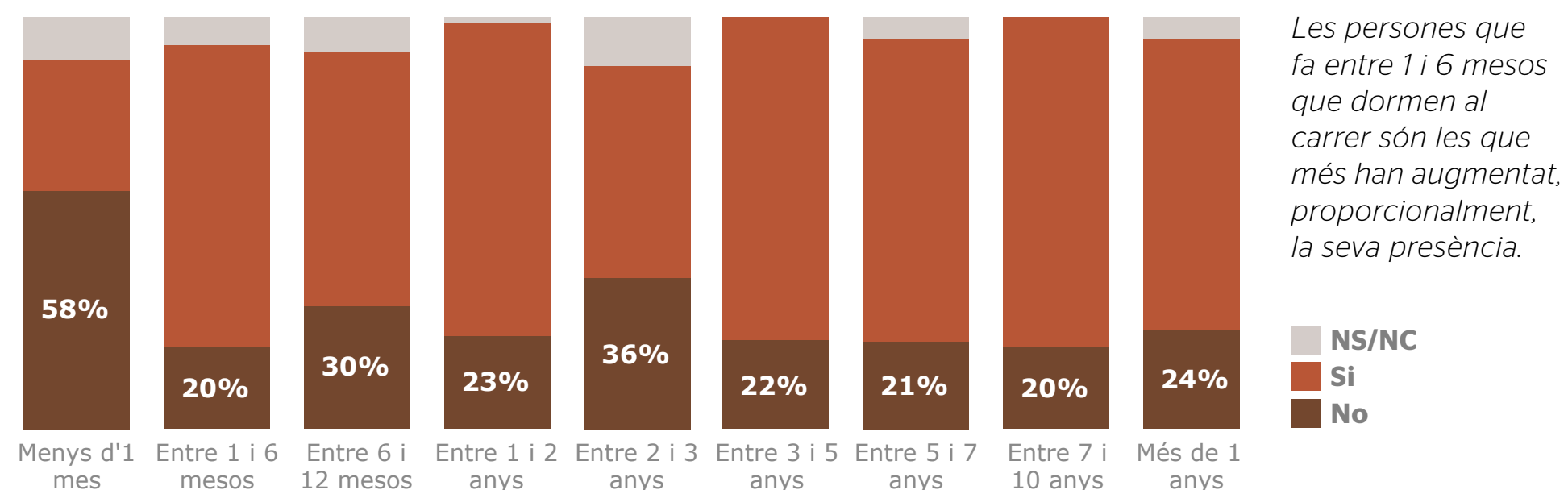

“Durant el confinament i l'estat d'alarma, sobretot el primer dies, vam detectar que moltes persones s'havien quedat sense menjar calent i necessitaven informació. No podien accedir a les biblioteques, a les estacions de tren ni altres espais que per a elles són un punt de referència per descansar durant el dia, netejar-se o carregar el mòbil. I això desgasta.”

Gemma Gassó, educadora de l'equip de carrer d'Arrels Fundació
[Llegeix l'entrevista completa](#)

La meitat de les persones que porten menys d'un mes al carrer consideren que **no són capaces de cobrir les necessitats bàsiques** (58%). A partir de llavors, la percepció disminueix i se situa entre el 20 i el 37%, una forquilla menys allunyada del global (27%).

Persones que viuen al carrer a Barcelona que no poden cobrir les necessitats bàsiques, segons temps que fa que viuen al carrer (2019)

“Les persones que viuen al carrer han baixat el llistó de l'exigència a mínims: dutxar-se, roba i alimentació. És clar que tenen necessitat d'allotjament, però ja no ho tenen a la llista de coses importants. El que fan és sobreviure.”

Marta Maynou, cap de l'equip d'Acollida d'Arrels Fundació
[Llegeix l'entrevista completa](#)

“Hi ha una persona que coneixem des del 2003 i que, quan la visitem, només demana una revista. Quan fa tant que està al carrer hi ha un clic en què penses 'ja no tinc esperança' i el nivell d'abandonament és enorme. Tu la voldries acompanyar a urgències però en aquell moment el que vol és un cafè.”

Bob Walker, educador de l'equip de carrer d'Arrels Fundació
[Llegeix l'entrevista completa](#)

Què prioritzen les persones que viuen al carrer?

Durant l'enquesta a l'Hospital de campanya de Santa Anna, 71 persones van prioritzar una llista de deu necessitats: alimentació, allotjament, treball, contacte amb la família, documentació, estudis, higiene, sanitat, suport amb l'alcoholisme i targeta sanitària. **Tenir feina i accedir a allotjament van ser les dues opcions majoritàries** en aquest ordre. A continuació, l'alimentació, documentació i higiene. Només una persona va parlar de l'accés als estudis, un suport amb l'alcohol i un l'accés a la sanitat. Tenir targeta sanitària i contacte amb la família no van ser destacades per ningú.

Al centre obert d'Arrels cada mes venen 122 persones de mitjana explicant que no tenen una llar i que tenen alguna necessitat. La majoria —el 80%— demanen accedir als serveis higiènics i el 31% pregunta si es pot canviar de roba. Moltes d'aquestes persones demanen poder dutxar-se de manera puntual mentre no poden accedir als serveis higiènics públics, que habitualment funcionen amb cita prèvia.

També hi ha persones que necessiten dutxar-se perquè el dia següent tenen una entrevista de feina. La tercera necessitat que més expressen és l'allotjament (en un 24% dels casos) i li segueix un 21% de persones que pregunten com accedir a serveis socials i un 17% que no tenen un espai on deixar les seves pertinències de manera estable.

La majoria dels recursos que existeixen a Barcelona s'enfoquen a cobrir les necessitats bàsiques i no transformen la situació de la persona més enllà de la urgència de sobreviure. A més d'estar ubicats lluny uns dels altres, actualment estan saturats i amb llistes d'espera, el que significa que la persona s'ha de preparar per sobreviure al carrer.

Més enllà de la meteorologia

Quan a Barcelona el termòmetre baixa dels 5 graus o arriba el desembre, s'activa l'Operació Fred com a mesura preventiva i s'obren 75 places municipals d'allotjament. Si el termòmetre baixa fins als zero graus, llavors es preveu ampliar fins a les 400 places. Si comptabilitzem els dies en què la temperatura baixa dels 15°C, puja dels 30°C o plou sumen 285. **És a dir que el 79% dels dies de l'any les condicions meteorològiques són difícils.** I a la ciutat hi viuen 1.200 persones al carrer.

Oferir albergs temporals per als mesos més freds o accions puntuals quan fa calor significa gestionar la problemàtica en un moment concret d'extrema necessitat però en cap cas resoldre-la.

“L'Operació Fred a Barcelona em sembla una ximpleria perquè tu poses a disposició un alberg amb 75 places, i les altres persones, on les fixes?”

Davide Andreoli, ha viscut 8 anys al carrer
[Llegeix l'entrevista completa](#)

“A moltes persones que estan en situació de carrer els molesta molt més la pluja que el fred, perquè el que fa la pluja és deixar-te xop. Se't mulla tot i no tens manera d'assecar-ho.”

Marta Maynou, cap de l'equip d'Acollida d'Arrels Fundació
[Llegeix l'entrevista completa](#)

Tenir una discapacitat limita el tipus d'allotjament i l'autonomia

Hi ha una diferència important segons si es té o no una discapacitat. És un factor que limita el tipus d'allotjament i poder viure de forma autònoma. **Les persones que viuen al carrer que tenen una discapacitat afirmen en un 35% que no poden cobrir les seves necessitats** i en un 55% que sí que poden. Destaca que prop d'un 10% no sap contestar si pot cobrir aquestes necessitats o no.

Què passa si tenen plans o fan activitats?

Les persones que fan plans o activitats afirmen en un 76% dels casos que poden cobrir les necessitats bàsiques, mentre que el 23% contesta que no.

“M'agradaria fer informàtica. Fa temps vaig fer un any de programació informàtica, i m'agradaria posar-me al dia. I anglès. Jo parlo i llegeixo bastant bé l'anglès, però parlar-lo em costa una mica més, hauria de practicar.”

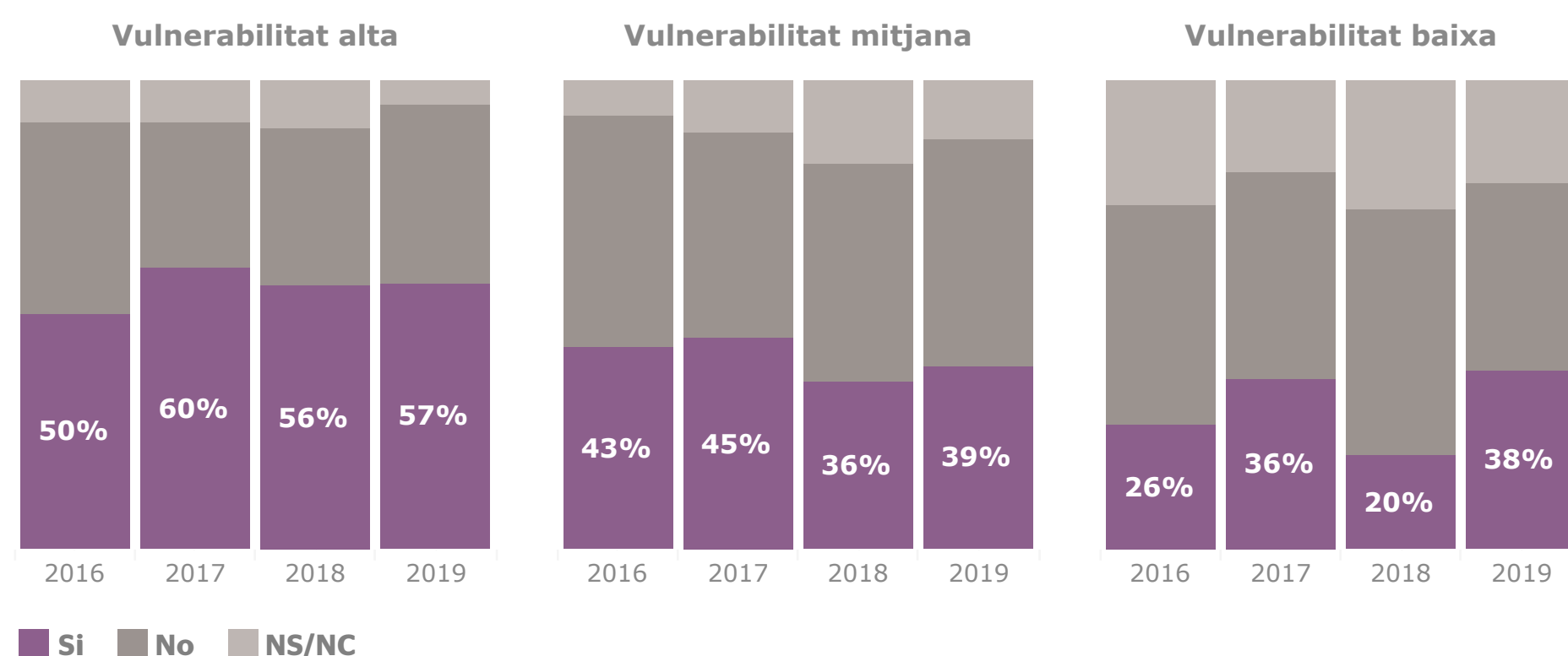
“El carrer crema. Però a tothom li agrada fer alguna cosa. S'han de buscar coses per fer que sentis que tu vals i que t'allunyin de l'addicció.”

Úrsula Alonso, ha viscut més de 8 anys al carrer
[Llegeix l'entrevista completa](#)

Atenció social: tothom n'hauria de rebre

Són més les persones amb **vulnerabilitat alta ateses** que les que no reben atenció social, però hi ha una mancança perquè tothom hauria de tenir un professional de referència. A la pregunta de si han rebut atenció d'un o una treballadora social els últims sis mesos: n'han rebut un 57% de les persones en situació de vulnerabilitat alta, un 39% de les que tenen vulnerabilitat mitjana i un 38% de les de vulnerabilitat baixa. En global, un 13% de les persones enquestades no saben respondre o no contesten aquesta pregunta.

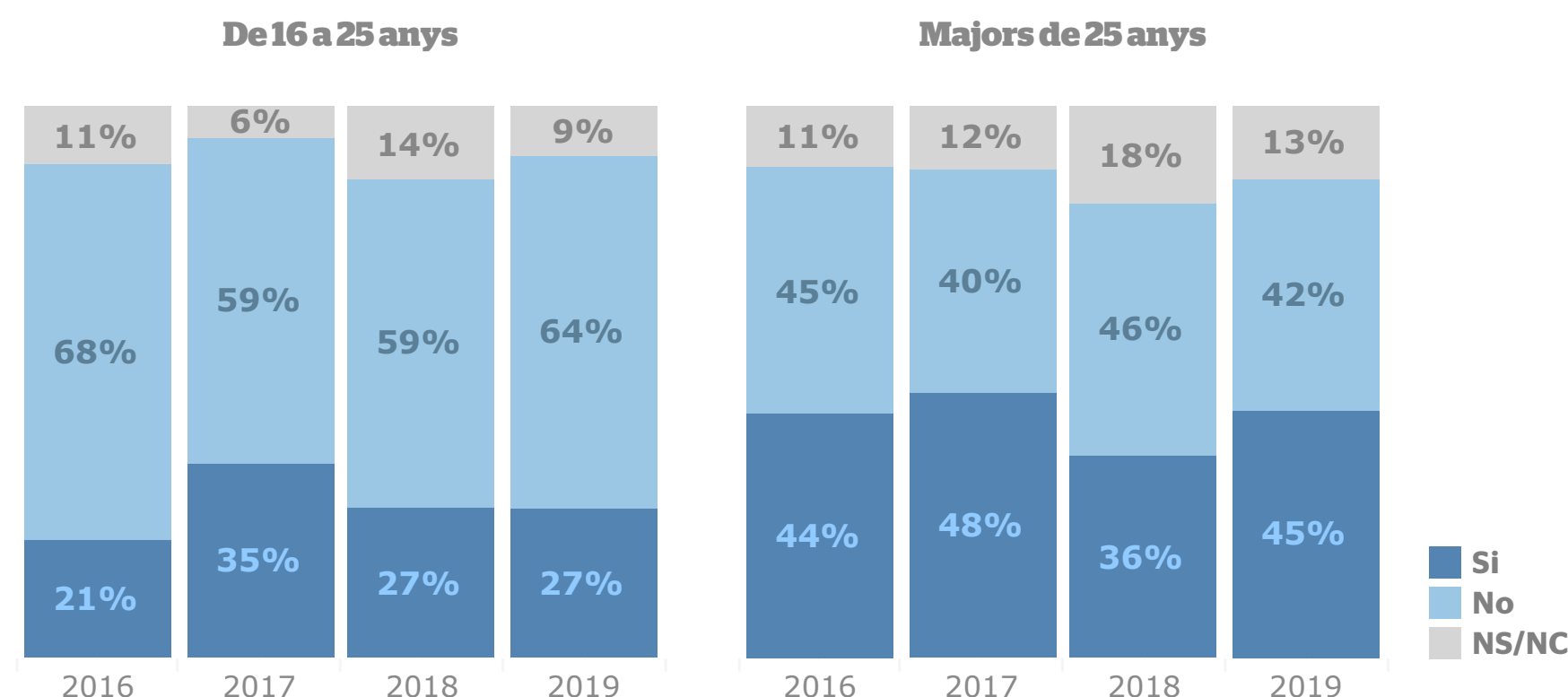
Persones que viuen al carrer a Barcelona que diuen que han estat ateses per un treballador/a social els darrers sis mesos, per grau de vulnerabilitat (2016-2019)

Les persones joves són les més desateses

Quatre de cada deu persones de més de 26 anys han estat ateses per professionals del treball social els darrers sis mesos, segons el cens del 2019. **L'atenció cau al 27% de les persones de 16 a 25 anys** i, en la comparativa amb anys anteriors, augmenta aquesta franja de joves desatesos.

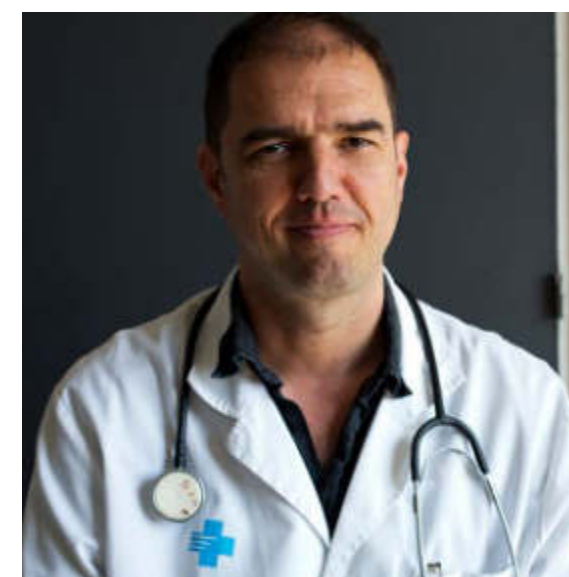
Persones que viuen al carrer a Barcelona que diuen que han estat ateses per un treballador/a social els darrers sis mesos, per franges d'edat (2016-2019)

L'any 2019 un **64%** dels joves **menors de 25 anys** que han respost l'enquesta **no han rebut atenció** d'un treballador o treballadora social els darrers sis mesos.

L'any 2019 un **45%** de les persones **majors de 25 anys** que han respost l'enquesta **han rebut atenció** d'un treballador o treballadora social els darrers sis mesos.

Per primer cop, **percentualment les dones que viuen al carrer se situen per sobre dels homes quant a atenció de professionals**, passant del 30% del 2016 al 52% el 2019. En el cas dels homes, mentre que el 43% afirmaven rebre atenció en el primer cens, ara ho fa el 42%.

“Hi ha un problema d'accessibilitat i un problema de recursos. El nostre sistema sanitari porta molts anys en situació d'estrès i de sobrecàrrega. S'han d'establir estratègies a llarg termini, perquè les solucions a curt termini normalment ens porten a malbaratar recursos.”

Daniel Roca, metge i col·laborador d'Arrels
[Llegeix l'entrevista completa](#)

Tenir targeta sanitària i padró a Barcelona facilita rebre atenció mèdica i social

Les dades del cens ens mostren que no tenir targeta sanitària o padró a Barcelona no està relacionat amb perfils de persones en una situació de vulnerabilitat més elevada. De fet, s'observa una vulnerabilitat una mica més elevada entre les persones que sí que estan empadronades a la ciutat.

No obstant això, **tenir targeta sanitària facilita l'accés als recursos** i l'atenció necessàries. **No tenir targeta sanitària implica que l'atenció mèdica es realitza a través del serveis d'urgències**, cosa que dificulta tant la prevenció com el seguiment mèdic. Pel que fa a **l'empadronament, és imprescindible per accedir tant al sistema de protecció social** (serveis socials i prestacions econòmiques) com a la targeta sanitària o a un allotjament. A més, el procés per aconseguir un empadronament sense domicili fix a la ciutat de Barcelona és un tràmit complex.

Hi ha poca diferència segons el lloc d'origen i el gènere de la persona quant a tenir targeta sanitària. En canvi, per edat, més del 50% de les persones de 16 a 35 anys enquestades no tenen targeta sanitària i més del 70% de les de 16 a 25 anys no estan empadronades a la ciutat.

Persones joves que viuen al carrer a Barcelona que no estan empadronades a la ciutat (2019)

Persones joves que viuen al carrer a Barcelona que no disposen de targeta sanitària (2019)

“Tenir targeta sanitària va vinculat a tenir cura d'un mateix i voler estar bé. Això va relacionat amb l'autoestima i és l'inici d'alguns processos de millora. Hi ha molt desconeixement per part de la persona sobre què pot fer amb l'empadronament. Serveix per tramitar prestacions econòmiques, per exemple.”

Marta Maynou, cap de l'equip d'Acollida d'Arrels Fundació
[Llegeix l'entrevista completa](#)

La majoria de persones amb malalties cròniques tenen targeta sanitària

Les persones enquestades que pateixen **una malaltia crònica són les que més afirmen tenir targeta sanitària: el 63%** en tenen, el 31% no en tenen i el 6% no ho saben o no responen la pregunta. Tot i algunes variacions, la tendència és similar en tots els anys. Com veurem, aquestes dades no signifiquen que les persones amb malalties cròniques facin un ús periòdic del sistema sanitari, sinó que, en general, hi ha una tendència a l'atenció mèdica als serveis d'urgències dels hospitals.

“Tenir la targeta sanitària o el padró ho veiem com un pas més, però les persones que estan al carrer de vegades no tenen com a prioritat la seva pròpia salut i sí la supervivència. També pots tenir la targeta i no anar al metge.”

Gemma Gassó, educadora de l'equip de carrer d'Arrels Fundació
[Llegeix l'entrevista completa](#)

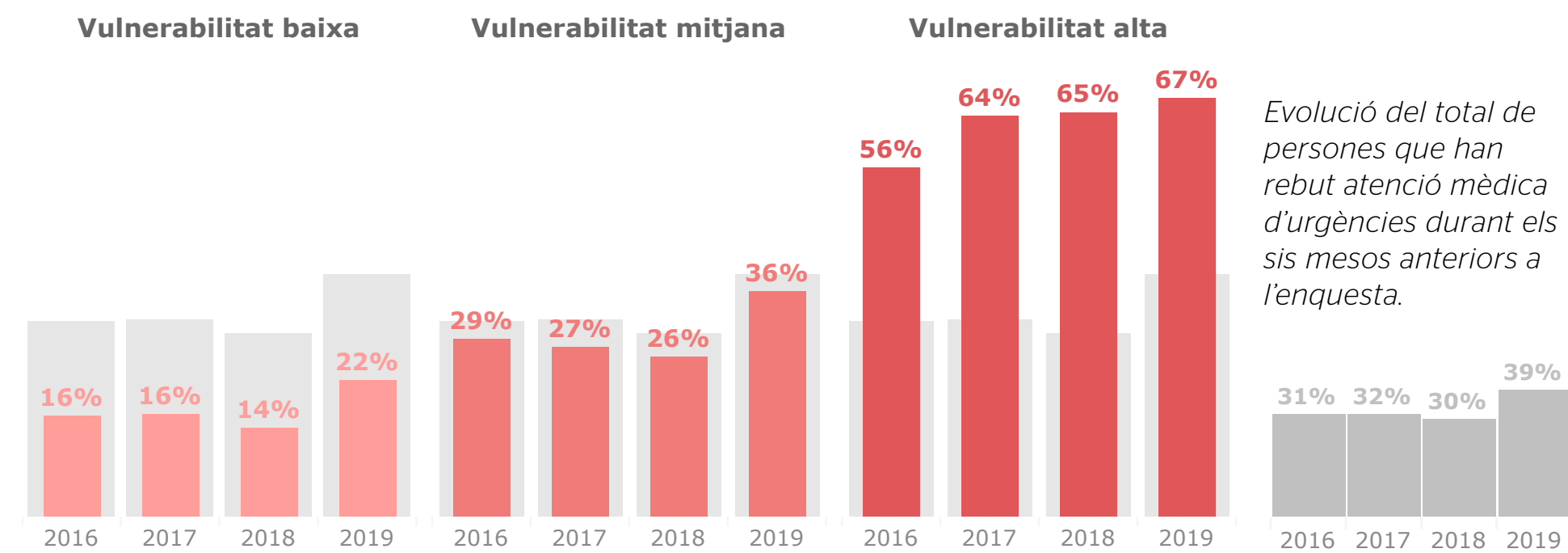
“Hi ha persones que tenen padró i targeta sanitària i que fa menys temps que viuen al carrer, en una situació més normalitzada. I altres persones que tenen una situació més vulnerable i ho han perdut tot i que aquests tràmits els comencen a fer amb el suport d’alguna entitat com la nostra.”

Bob Walker, educador de l’equip de carrer d’Arrels Fundació
[Llegeix l’entrevista completa](#)

Set de cada deu persones amb vulnerabilitat alta han estat ateses a urgències els darrers sis mesos

La meitat de les persones que viuen al carrer no han visitat serveis mèdics d’urgències els darrer sis mesos i un 39% sí que hi ha acudit. Aquest percentatge ha incrementat els darrers anys, partint d’un 31% el 2016. En canvi, fins a **un 67% de les persones amb una situació de vulnerabilitat alta han estat ateses a urgències els darrer sis mesos**. El 2016 eren el 56%.

Persones que viuen al carrer a Barcelona que han rebut atenció mèdica a urgències els darrer sis mesos, per grau de vulnerabilitat (2016-2019)

Al mateix temps, un 23% de les persones enquestades afirma haver tingut algun **ingrés hospitalari els darrers sis mesos**, un 36% en el cas de les dones i fins a un **45% entre les persones en situació de vulnerabilitat alta**.

Pel que fa a les persones que tenen una malaltia crònica el 59% han fet ús d’urgències, un 35% no i un 6% no sap respondre o no vol contestar la pregunta. Al mateix temps el 42% han tingut algun ingrés hospitalari, el 47% no i l’11% no ho sap o no vol respondre.

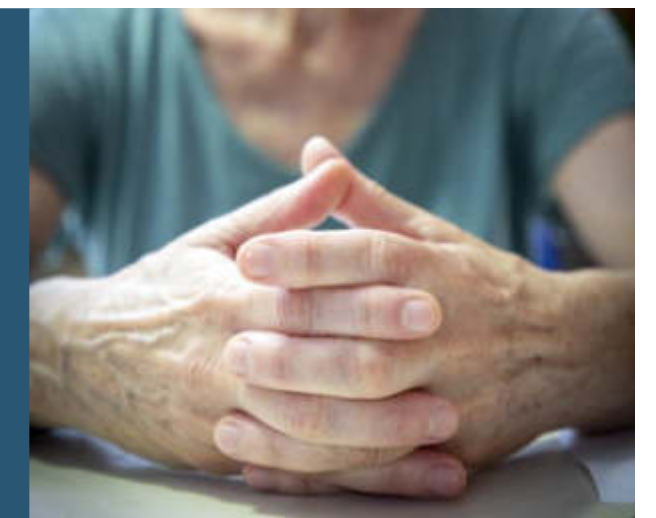

“Les persones sense llar normalment van al metge quan estan molt malament i moltes vegades fem tard. Els recursos d’urgències els utilitzem malament i aquesta tampoc hauria de ser la seva funció. Caldria dissenyar recursos sanitaris a mida de les necessitats de les persones sense llar i fer més tasca preventiva per evitar arribar a situacions de deteriorament.”

Daniel Roca, metge i col·laborador d’Arrels
[Llegeix l’entrevista completa](#)

“Conec una senyora que estava en cadira de rodes molt delicada i no anava al metge... Un matí li vaig dir: ‘Avui estàs molt blanca, què et passa?’ Pocs dies després la van portar a l’hospital i va morir.”

Úrsula Alonso, ha viscut més de 8 anys al carrer
[Llegeix l’entrevista completa](#)

“Hi ha gent que es deixa deteriorar i gent que quan es troba malament va a urgències. Cadascuna de les persones que viuen al carrer té problemes diferents i necessitats diferents.”

Davide Andreoli, ha viscut 8 anys al carrer
[Llegeix l’entrevista completa](#)

Calen recursos i solucions adaptades a la realitat de les persones que viuen al carrer

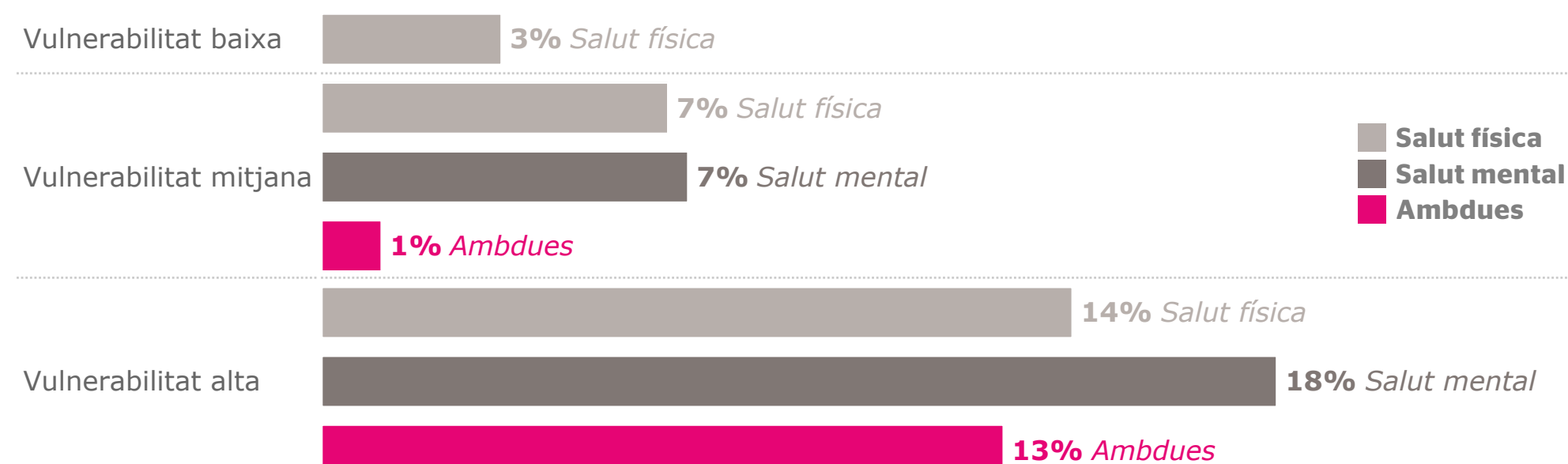
Gairebé dues de cada deu persones han hagut d'abandonar algun allotjament o programa per problemes de salut física i/o mental

Un 10% de les persones enquestades s'han trobat en la situació d'haver d'abandonar alguna vegada un pis, un alberg o algun altre allotjament per un problema de salut física. Un 11% han tingut problemes per mantenir l'habitatge o han estat expulsades d'un pis, alberg o altre programa per un problema de salut mental. Algunes d'aquestes persones s'han trobat inclús en les dues situacions.

Totes dues situacions s'agregen entre les persones en situació de vulnerabilitat alta.

Per motius de salut física fins a un 27% i per motius de salut mental un 31%.

Persones que viuen al carrer a Barcelona que han hagut d'abandonar un habitatge o alberg per problemes de salut física i/o mental, per grau de vulnerabilitat (2019)

Quasi la meitat de persones en situació de vulnerabilitat alta han hagut d'abandonar un habitatge o alberg per problemes de salut física, salut mental o ambdós casos.

La manca de serveis adaptats a la situació d'algunes persones fa que prop del **20% de les persones que porten més de 10 anys al carrer hagin deixat algun allotjament per problemes de salut física**. Són precisament les persones que tenen una situació més cronificada i que sovint pateixen més deteriorament.

La majoria dels recursos per a persones sense llar i de la xarxa normalitzada no estan preparats per atendre la complexitat de la situació de moltes persones que viuen o han viscut al carrer i que presenten un deteriorament físic, mental i/o neurològic important i altres problemàtiques com pot ser el consum de tòxics.

“Quan s’ofereix a una persona un recurs de sortida perquè dormi sobre un matalàs, ja no ha d’estar pendent que no li robin, de patir agressions o de l’exposició a altres riscos. Però es pot donar la paradoxa que, com que algunes carències han quedat resoltes, en surtin d’altres que ja hi eren però que havien quedat amagades perquè hi havia un problema més gran, que era la supervivència del dia a dia.”

Daniel Roca, metge i col·laborador d'Arrels
[Llegeix l'entrevista completa](#)

“La primera setmana que vaig estar al meu pis vaig dormir al sofà. No m’acostumava al llit. Ara dormo amb un llum encès, és un llum petit i de baix consum, perquè després de vuit anys dormint al carrer sota d’un fanal, per a mi, la foscor és fatal. És clar que viure en un pis és molt bonic i estàs més protegit però per a mi, és un espai refugi on puc descansar, però no puc estar tancat tot el dia perquè m’atabalo entre quatre parets. Tenir un pis resol el 50% del problema.”

Davide Andreoli, ha viscut 8 anys al carrer
[Llegeix l'entrevista completa](#)

“Passar de viure al carrer a tenir pis és un canvi brusc. Jo estava molt content i molt agraït: tenia una clau, una casa, un llit, una dutxa, un cuina... però... com que no quadrava la cosa. Al principi no podia dormir, tinc claustrofòbia. Havia d'obrir la finestra, m'era igual que fos hivern. Són molts anys d'una vida molt diferent i cal acostumar-s'hi. Crec que això em passarà sempre però ara tinc pau i puc descansar tranquil.”

Juan Verdón, ha viscut 15 anys al carrer | [Llegeix l'entrevista completa](#)

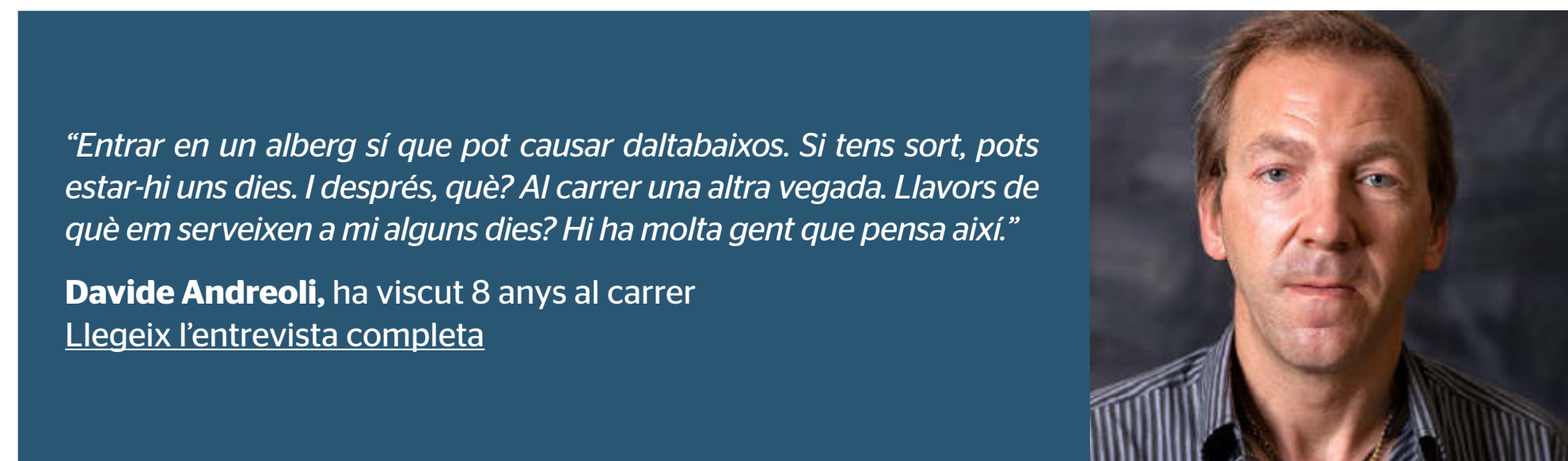

“Als albergs entres a les 7 o les 8 de la tarda i no pots sortir fins l'endemà. Et tanquen. No pots fumar, no pots beure, no pots fer res, i el teu cos ho necessita, perquè portes ja molts anys amb el tabac i l'alcohol a dins.”

Juan Verdón, ha viscut 15 anys al carrer | [Llegeix l'entrevista completa](#)

Les addiccions dificulten l'accés als recursos

Beure alcohol o consumir drogues és motiu d'expulsió d'un pis o d'un programa per a una de cada deu persones, s'ha mantingut proper al 10% per a tots els anys en què s'ha realitzat el cens a Barcelona. Aquestes addiccions suposen també una dificultat afegida per a l'accés o permanència a un allotjament en un 17% dels casos.

“Entrar en un alberg sí que pot causar daltabaixos. Si tens sort, pots estar-hi uns dies. I després, què? Al carrer una altra vegada. Llavors de què em serveixen a mi alguns dies? Hi ha molta gent que pensa així.”

Davide Andreoli, ha viscut 8 anys al carrer
[Llegeix l'entrevista completa](#)

Necessitem recursos de baixa exigència

Les xifres corroboren la necessitat d'adaptar alguns recursos d'allotjament a les necessitats d'algunes persones que estan al carrer per tal de no empitjorar més la seva situació. Es tracta d'espais nocturns de baixa exigència amb horaris d'entrada flexibles en què es limiti però no es prohibeixi l'alcohol. Tenim l'experiència del Pis Zero d'Arrels Fundació, amb una desena de llits. Des que es va posar en marxa el 2017 i fins a finals del 2019, 165 persones l'han aprofitat per dormir i sentir-se segures. El 69% d'aquestes persones ha millorat la seva situació.

Proposem obrir pisos zero a cada barri de la ciutat per tal que les persones hi trobin un espai on passar la nit de manera segura, hi puguin entrar amb totes les seves pertinences i no s'hagin de desplaçar llargues distàncies.

“Cal més habitatge. La gent es troba molt penjada. Començar des de zero és molt complicat. Anar a l'alberg és un rotllo. Jo vaig anar-hi i no em va agradar. I em van robar a l'alberg. Suposo que n'hi haurà de millors, jo només vaig anar a aquest i parlo de la meva experiència.”

Úrsula Alonso, ha viscut més de 8 anys al carrer
[Llegeix l'entrevista completa](#)

5. De la ciutat als barris.

On viuen les persones al carrer a Barcelona?

Ciutat Vella: 8 de cada 10 persones que viuen al carrer són **migrades**

Sant Martí: 1 persona de cada 4 està en una situació de **vulnerabilitat alta**

Sants-Montjuïc: la mitjana de temps que porten al carrer és la més elevada, **4 anys i 11 mesos**

43
anys

Eixample: tenen **43 anys de mitjana**, la més elevada de la ciutat

Els districtes barcelonins de Ciutat Vella, Sants-Montjuïc, l'Eixample i Sant Martí sumen gairebé el 80% de les més de 1.200 persones que viuen al carrer a la ciutat. Analitzem per primera vegada algunes diferències entre aquests quatre districtes de la ciutat.

Què ha passat durant l'estat d'alarma?

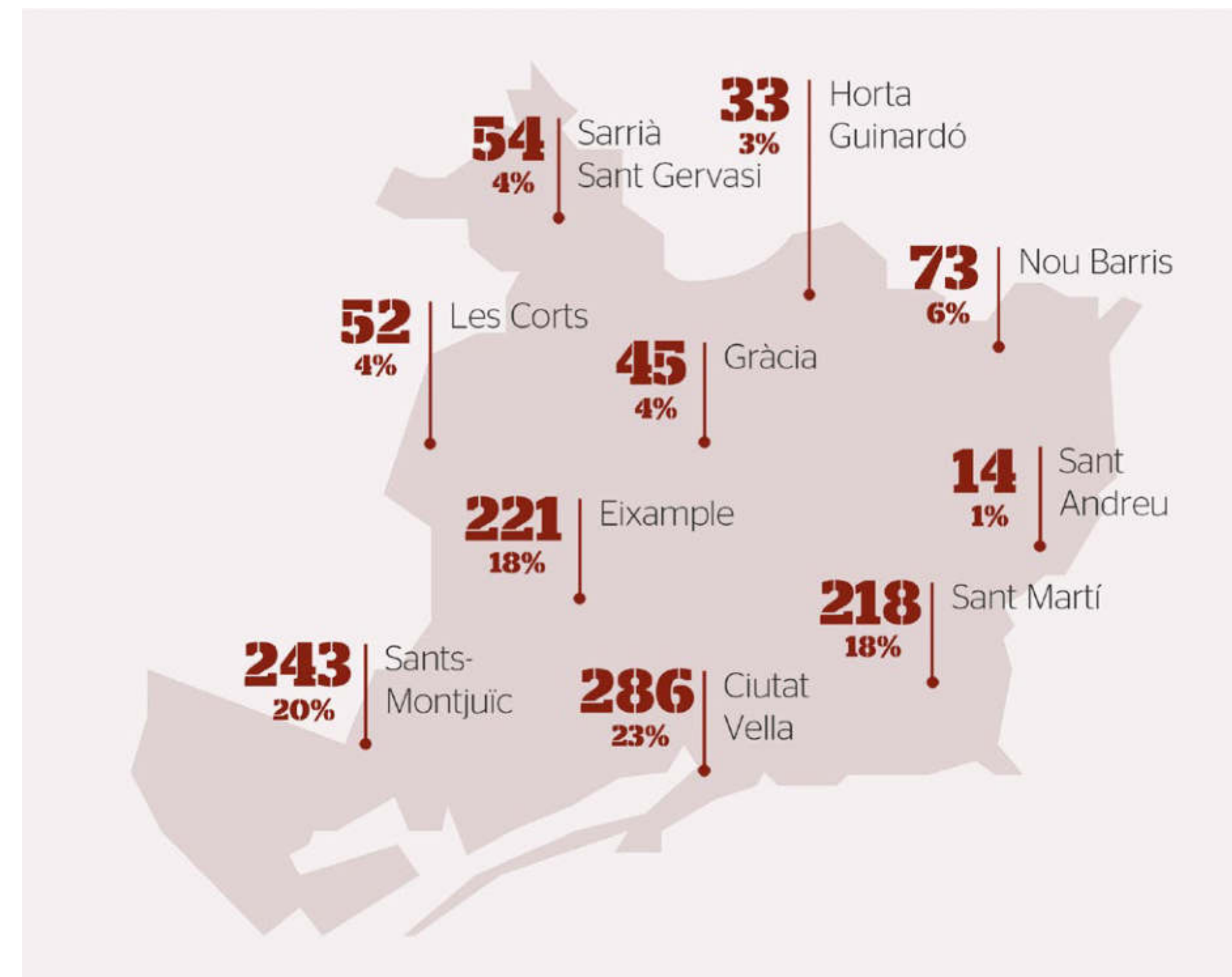
- *Durant el confinament, moltes persones s'han vist obligades a canviar de lloc de pernocta perquè han tancat parcs públics i caixers i perquè, a lloc com estacions de tren, la seguretat privada les ha fet fora.*
- *Els canvis de fase durant el confinament i la finalització de l'estat d'alarma tornen a comportar canvis per a les persones que viuen al ras; persones que s'havien agrupat i dormien a les portes de biblioteques o places s'han hagut de traslladar i buscar un nou lloc on descansar.*

La majoria dels recursos públics i privats als quals les persones que viuen al carrer a Barcelona poden accedir directament, sense la mediació d'un treballador o treballadora social, es concentren actualment al districte de Ciutat Vella. Les més de 1.200 persones que viuen al carrer, però, s'ubiquen en diferents zones de la ciutat.

Durant el recompte del 14 de maig de 2020 vam localitzar 286 persones al districte de **Ciutat Vella** (23% del total), 243 a **Sants-Montjuïc** (20%), 221 a l'**Eixample** (18%) i 218 a **Sant Martí** (18%). En aquests quatre districtes pernocten gairebé el 80% de les persones que viuen al carrer a Barcelona. Aquestes són les zones on, durant el cens 2019, també vam trobar i entrevistar més persones que viuen al ras. A continuació, analitzem les dades obtingudes durant el cens per tenir una perspectiva territorial.

A la resta de districtes el nombre de persones localitzades durant el recompte del maig va ser molt menor: Nou Barris (73 persones, el 6% de la ciutat), Sarrià-Sant Gervasi (54 persones, 4%), Les Corts (52 persones, 4%), Gràcia (45 persones, 4%), Horta-Guinardó (33 persones, 3%) i Sant Andreu (14 persones, 1%).

Als quatre districtes amb més persones que viuen al carrer –Ciutat Vella, l'Eixample, Sants-Montjuïc i Sant Martí– aproximadament el 80% de les persones enquestades són homes. Tant a Sants-Montjuïc com a Sant Martí el 16% de les persones entrevistades són dones. Per a tots els districtes entre un 4 i un 20% de les persones no han respost aquesta pregunta.

A quins barris hi ha més persones que viuen al carrer?

Basant-nos en les localitzacions durant el recompte del 14 de maig de 2020, al barri del **Poble-sec** és on hi ha més persones que viuen al carrer: **157 persones, que representen el 13% del total** a la ciutat. A continuació, els barris amb més persones localitzades són el **Raval** (107 persones), **Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera** (86 persones), el barri **Gòtic** (70 persones), el **Parc i la Llacuna del Poblenou** (58 persones), la **Guineueta** (48 persones) i la **Dreta de l'Eixample** (46 persones).

L'Eixample: són més grans de mitjana

La mitjana d'edat de les persones que viuen al carrer a Barcelona és d'una mica més de 40 anys. Per districtes —tenint en compte només aquells on hi ha més persones que viuen al carrer— veiem que **les persones que es troben a l'Eixample tenen la mitjana d'edat més elevada, 43 anys**. Les que viuen a Ciutat Vella tenen 42 anys i 41 anys les de Sants-Montjuïc. **A Sant Martí hi ha, de mitjana, les persones més joves** (no només dels quatre districtes que hem agafat de referència sinó de tota la ciutat): **tenen 38 anys**, cinc anys menys de mitjana que a l'Eixample.

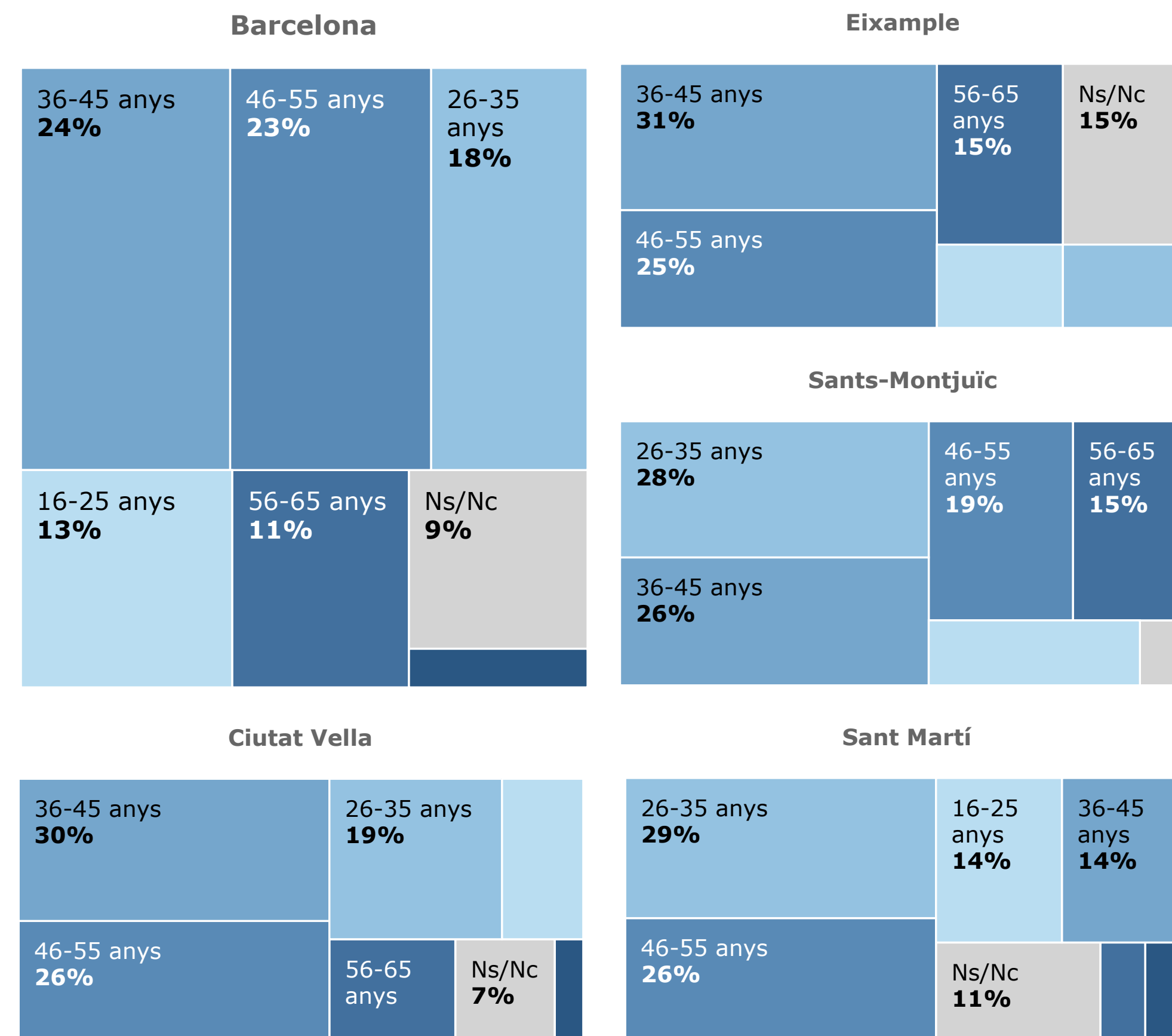
Mitjana d'edat de les persones que viuen al carrer a **Barcelona** i als districtes amb més presència (2019)

Al districte de **Sant Martí és on hi ha persones més joves**, percentualment: **un 43% de les persones enquestades tenen menys de 35 anys** (14% entre 16 i 25 anys i 29% entre 26 i 35 anys). Al districte de Sants-Montjuïc les persones menors de 35 anys són el 37%. A la resta de districtes el nombre de persones menors de 35 anys és menor: només el 14% a l'Eixample i el 28% a Ciutat Vella.

Tant a l'Eixample com a Ciutat Vella un terç de les persones enquestades tenen entre 36 i 45 anys i un quart de 46 a 55 anys. També a l'Eixample i a Sants-Montjuïc el 15% de les persones que han respost l'enquesta tenen de 56 a 65 anys, i només a Ciutat Vella i Sant Martí ens han respost persones de més de 65 anys.

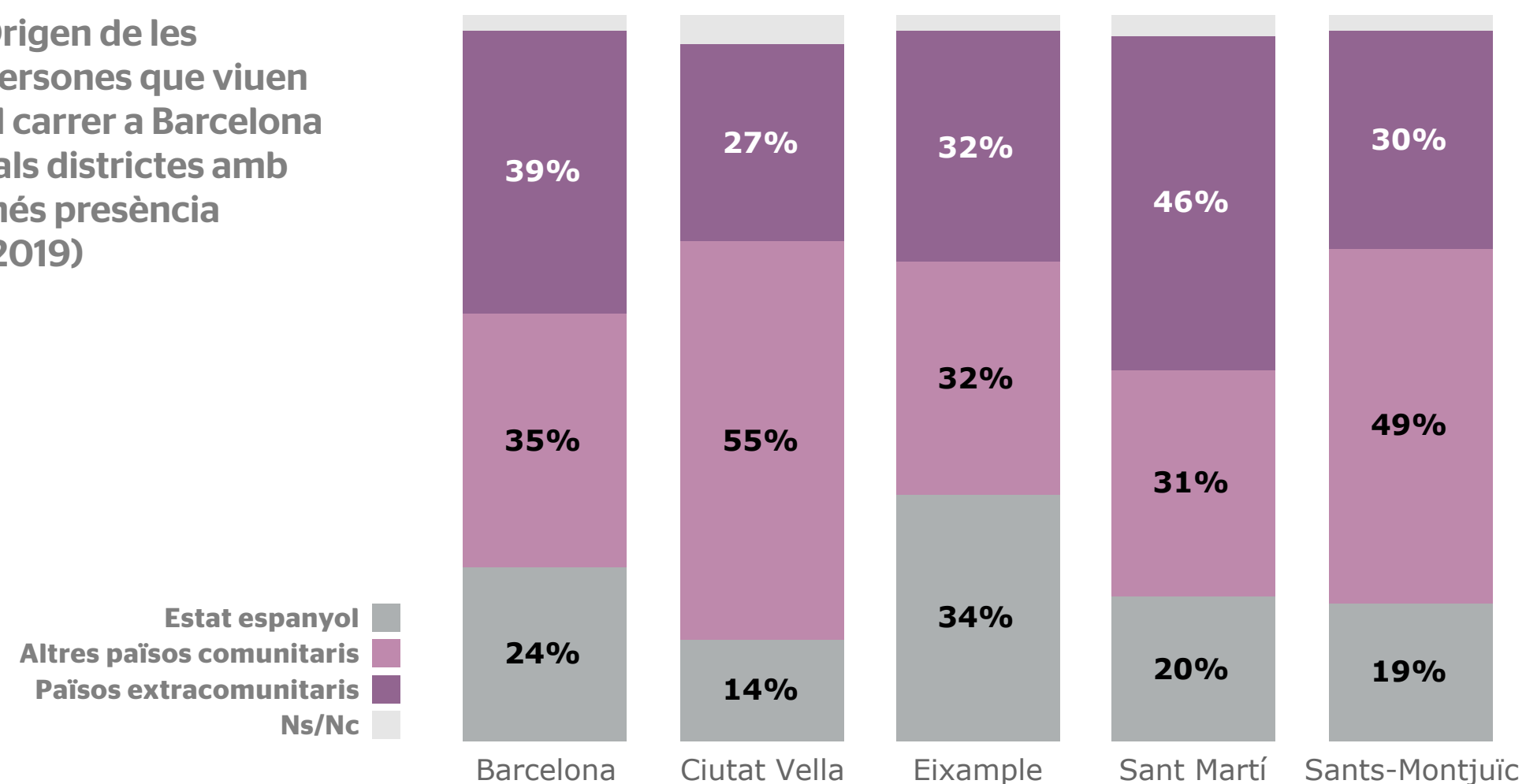
Edat de les persones que viuen al carrer, per franges, a Barcelona i als districtes amb més presència (2019)

Ciutat Vella: vuit de cada deu persones que viuen al carrer són migrades

La distribució de persones que viuen al carrer segons el lloc d'origen és molt diferent en funció de cada districte. A **Ciutat Vella i Sants Montjuïc, el 55 i el 49%, respectivament, són de la Unió Europea**, mentre que a Sant Martí gairebé la meitat de les persones entrevistades són extracomunitàries (46%). En tots tres districtes la població d'origen estatal és menor i se situa entre el 14 i el 20%. En canvi, a l'Eixample hi ha una proporció gairebé idèntica de persones d'origen estatal, comunitari i extracomunitari.

Origen de les persones que viuen al carrer a Barcelona i als districtes amb més presència (2019)

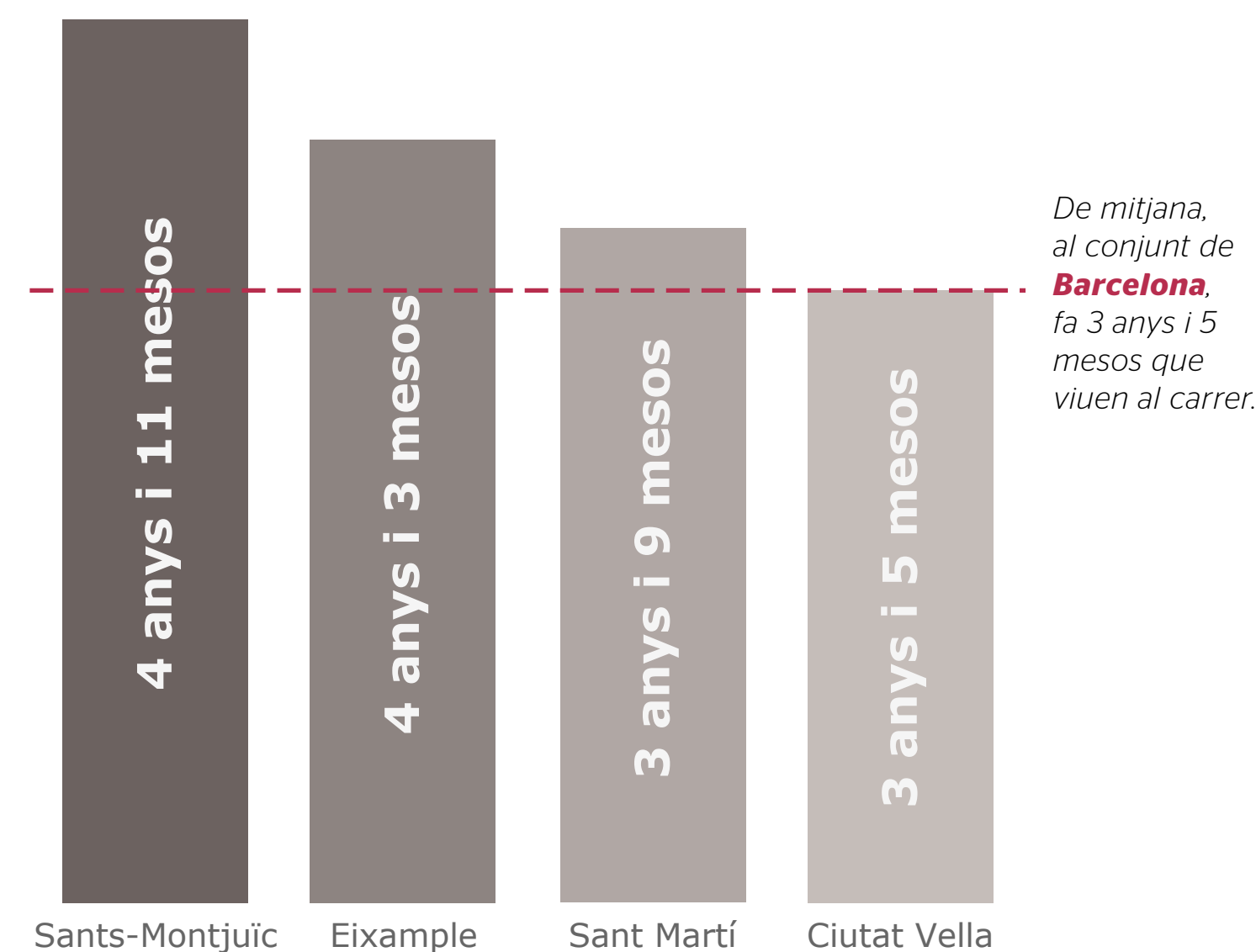

Sants-Montjuïc: fa més temps que viuen al carrer, gairebé 5 anys

Dels quatre districtes on centrem l'anàlisi, Sants-Montjuïc és on hi ha persones que fa més temps que viuen al carrer: 59 mesos de mitjana, és a dir 4 anys i 11 mesos. Cal mencionar, però, que tant a Sarrià-Sant Gervasi com a Sant Andreu la mitjana és superior (64 mesos, és a dir 5 anys i 4 mesos), però el nombre de persones enquestades és baix.

D'aquests quatre districtes, a l'Eixample la mitjana és de 4 anys i 3 mesos, a Sant Martí de 3 anys i 9 mesos (la mateixa mitjana que al conjunt de la ciutat) i a Ciutat Vella de 3 anys i 5 mesos. Cal mencionar que el districte de Gràcia no arriba als 8 mesos de mitjana, si bé és un districte on també es van enquestar poques persones.

Temps que fa que viuen al carrer, mitjana de **Barcelona** i dels districtes amb més presència (2019)

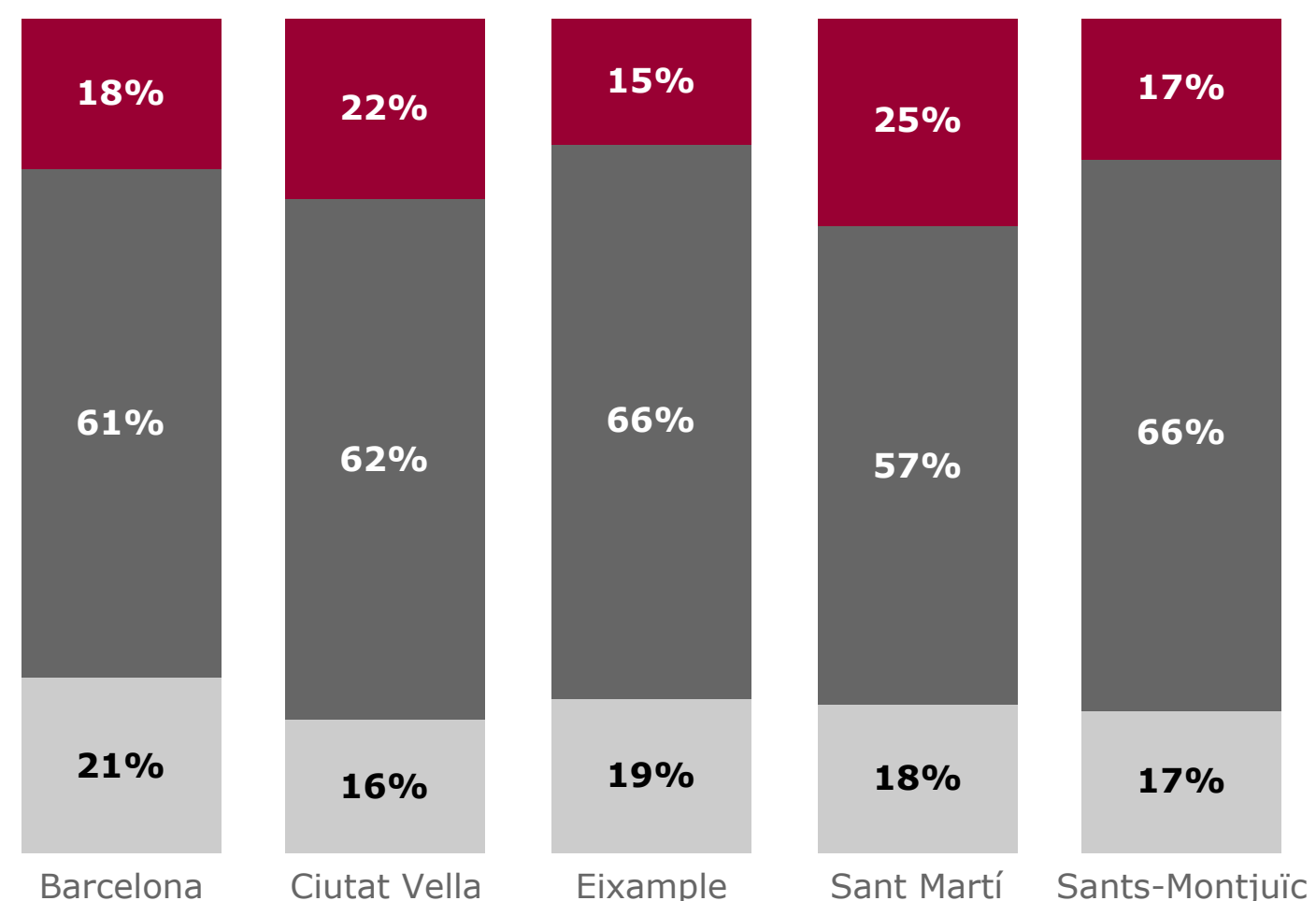
Sant Martí: una persona de cada quatre està en situació de vulnerabilitat alta

Les persones que viuen al carrer al districte de **Sant Martí** són les que, proporcionalment, presenten una **major vulnerabilitat alta (25%)**, mentre que en el total de Barcelona és un 18%. A continuació, el 22% de les persones que viuen al ras a Ciutat Vella tenen una vulnerabilitat alta. Tant l'Eixample com Sants-Montjuïc estan proporcionalment per sota de la mitjana de Barcelona, amb un 15 i un 17%, respectivament, de vulnerabilitat alta.

En global, **la suma de vulnerabilitat alta i mitjana és semblant als quatre districtes** (entre el 81 i el 84%) i és superior a la proporció del conjunt de la ciutat (79%). També en tots quatre districtes la vulnerabilitat baixa és menor que en el global de Barcelona.

Vulnerabilitat de les persones que viuen al carrer a Barcelona i als districtes amb més presència (2019)

Vulnerabilitat alta
Vulnerabilitat mitjana
Vulnerabilitat baixa

Propostes per fer possible
#ningú dormint al carrer

MESURES QUE TRANSFORMEN A CURT TERMINI

1. Obrir espais petits a cada barri perquè centenars de persones deixin de viure al carrer.

Per superar el model actual d'albergs massificats i amb llista d'espera, oferir un lloc segur on passar la nit i adaptar-se a les necessitats de les persones (dones i persones LGTBI, amb animals de companyia, amb addiccions i/o problemes de salut mental, etc). És una opció més econòmica que hem comprovat a Arrels.

2. Ampliar i enfortir els equips de carrer.

El nombre de persones que viuen al carrer a Barcelona augmenta any rere any i tres quartes parts són persones migrades. Cal detectar casos invisibles i intensificar l'acompanyament per connectar les persones amb els serveis que necessiten, així com incorporar professionals de la mediació lingüístico-cultural.

3. Més coordinació i formació dels cossos policials.

La Guàrdia Urbana i els Mossos d'Esquadra haurien d'estar més formats en la realitat de les persones sense llar i tenir la informació de tots els recursos existents per orientar les persones. Pràctiques habituals com llençar les pertinences o fer moure de lloc la persona vulneren drets. Cal més coordinació amb les entitats i serveis socials.

4. Atendre les persones des del propi municipi.

Cal que des de l'àmbit local es vetlli per tots els veïns i veïnes sense llar. La solució no és derivar les persones a municipis propers més grans perquè es desvincula la persona del seu context i se saturen altres sistemes d'atenció. La Generalitat de Catalunya hauria de fer de paraigües per acompanyar, formar i dotar de recursos els municipis.

MESURES QUE TRANSFORMEN A MITJÀ I LLARG TERMINI

1. Mecanismes de prevenció perquè ningú perdi casa seva.

A Barcelona, 1.239 persones viuen al carrer però moltes altres persones viuen en habitacions de relloguer i pensions i pateixen desnonaments invisibles. Ho hem vist durant l'estat d'alarma: ningú havia pensat que una pensió pot ser la casa d'algú i, amb el seu tancament, moltes persones s'han quedat al carrer i han fet ús de les places d'emergència.

2. El dret a l'habitatge com a punt de partida, més enllà de serveis socials.

Més facilitats perquè les persones sense llar accedeixin a habitatge públic, promocions específiques, col·laboració públic-privada per ampliar el nombre d'habitatges que segueixen el model Housing First. La mirada a l'accés a un habitatge ha de ser transversal: una persona no pot sortir de la presó, rebre una alta hospitalària o sortir del circuit de protecció a la infància i joventut per anar a viure al carrer.

3. Simplificar els tràmits per obtenir la documentació bàsica.

Amb l'objectiu d'accedir més ràpidament a drets: anar al metge amb la targeta sanitària, buscar una feina, demanar ajuts socials, etc. Tots els municipis catalans estan obligats, a més, a empadronar tots els veïns i veïnes.

4. Crear equips de salut orgànica que visitin al carrer les persones que viuen al ras.

Per atendre les persones i recuperar la seva vinculació al sistema sanitari. També proposem generar protocols als hospitals públics perquè no es doni l'alta a cap persona sense una alternativa habitacional.

MESURES EN EL CONTEXT DE LA **COVID-19**

1. Els recursos d'emergència han de ser permanents.

Durant l'estat d'alarma, diversos municipis i comarques de Catalunya han estat capaços d'obrir ràpidament places d'emergència per a persones sense llar. És una oportunitat perquè les persones no tornin a viure al carrer. Qualsevol centre que s'habiliti ha de garantir el confinament però també pensar-se com a recurs estructural perquè les persones no hagin de tornar a viure al carrer.

2. Els centres per confinar-se han de ser petits i enfocats a necessitats específiques.

La majoria dels recursos d'emergència oberts durant l'estat d'alarma són espais massificats i amb una normativa estricta que deixa fora moltes persones sense llar. Calen espais més petits, d'accés directe, que apostin per la reducció de danys i ofereixin atenció en la salut mental.

3. Els recursos bàsics i els equips de carrer són l'únic punt de referència per a les persones que segueixen al carrer.

L'experiència viscuda ens hauria de permetre mantenir oberts, en cas de futurs rebrots, els centres que ofereixen menjar calent, dutxa i resguard. Són un punt de referència per a les persones que viuen al ras. En aquest sentit, cal enfortir els equips de carrer per fer acompanyament social i sanitari, detectar proactivament possibles casos de covid-19 i facilitar informació útil a les persones.

4. La informació és bàsica per evitar nous casos de sensellarisme.

Durant l'estat d'alarma, a Arrels hem rebut més de 300 demandes de ciutadania preocupada o afectada que es quedava sense llar. Tothom hauria de saber on anar a buscar ajuda si viu una situació precària i està a punt de quedar-se al carrer.

I DES D'ARRELS, **QUÈ FAREM?**

1. Seguirem aprofundint en la realitat de les persones sense llar a Barcelona.

Per detectar noves necessitats, documentar-les i incidir en l'àmbit social i polític.

2. Obrirem noves places d'allotjament.

Habilitant més pisos i creant un nou centre de baixa exigència, amb l'objectiu d'oferir un lloc segur on viure a persones que actualment viuen al carrer o espais molts inestables.

3. Reforçarem l'orientació i assessorament a la ciutadania.

Perquè pugui ser un agent actiu en l'acompanyament a les persones que viuen al carrer. També seguirem orientant directament les persones afectades pel sensellarisme.

4. Ampliarem l'equip de carrer.

Per conèixer i estar al costat de més persones que viuen al ras i acompanyar amb més intensitat aquelles que ja visitem. També oferirem orientació jurídica directament al carrer.

www.arrelsfundacio.org